

Un nou și rodnic dialog cu oamenii muncii

Biblioteca Jud. Tulcea Sala de Lectură



În aceste vizite, tovarășul NICOLAE CEAUȘESCU a fost însoțit de tovarășa ELENA CEAUȘESCU, de tovarășii CONSTANTIN DĂSCĂLESCU, IOSIF BANC, EMIL BOBU, GHEORGHE OPREA, ION PAȚAN, ȘTEFAN ANDREI, PETRU ENACHE, RICHARD WINTER, ION DINCĂ.

Reportaje în pag. 2-3

35

ANUL XXXI (1421)
Vineri, 3 septembrie 1982

Flacăra

Săptăminal editat de
Frontul Democratiei
și Unității
Socialiste

Ultimele zile de vacanță,
sub semnul romantismului
revoluționar (pag. 6)

„Sint pur și simplu un
povestitor. Dar unul care
știe să povestească” (pag. 9)

Nu muncim singuri, muncim într-un colectiv de oameni și ne implicăm în tot ce facem

INTERVIU CU TOVARĂȘA FRUSINA TAȘMAU,
PRIM-SECRETAR AL COMITETULUI DE PARTID AL SECTORULUI 4 AL CAPITALEI

— Tovarășă prim-secretar, cea dintâi întrebare pe care v-o adresăm privește reacția imediată și anume faptul că încercând a stabili o zi și o oră pentru acest interviu, ziua și ora au fost foarte greu de găsit. Practic, ziua dumneavoastră de muncă a fost zi-lumină și s-a petrecut, în cea mai mare parte a ei, în agricultură. Întrebarea e următoarea: ce agricultură se face în sectorul 4? Cînd se gîndește la sectorul 4, bucureșteanul se gîndește la „Danubiana”, la I.M.G.B., la marea industrie, adică, nu la lucrul cîmpului.

— În sectorul 4 există cîteva C.A.P.-uri, Jilava, Popești-Leordeni, Bălăceanca, Tîrgaru și Dascălu — a căror situație e, să nu-i spunem aparte, ci complexă, pentru că, într-adevăr, e complexă. Majoritatea oamenilor din comunele subordonate muncesc în industria Capitalei. Aceiași oameni sau aproape aceiași muncesc și în acord global la C.A.P. În campanie, la culesul porumbului, mai cu seamă, ei trebuie să fie acolo, la cîmp. Problema numărului unu a toamnei e organizarea: nu să muncim mai mult, ci mai bine. Am mers în fiecare C.A.P. și am discutat situația forței de muncă. Recolta e bună și cine o risipește n-are nici un fel de scuză. De aceea am hotărît de pe acum ce oameni vor fi scoși un timp din producție și în ce fel trebuie suplinită absența lor,

astfel ca producția să nu sufere. În primele 7 luni ale anului, sectorul 4 e cu planul la zi și chiar cu unele depășiri semnificative. Dacă recolta e bună și e culeasă la vreme și fără pierderi, e tot spre binele nostru. În fond, C.A.P.-urile, despre care vorbim, își trimit produsele pe piețele sectorului. Este, am putea spune, o treabă de familie.

Mai trebuie spus lucrul cel mai important: nu muncim singuri, muncim într-un colectiv, în Comitetul de partid al sectorului, care-i devotat trup și suflet politicii partidului, un colectiv de comuniști căruiă nimic nu-i este indiferent.

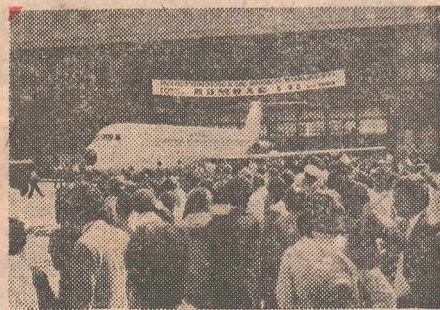
— Sectorul 4 se află pe primul loc în întrecerea socialistă dintre sectoarele Capitalei. Mărturisim că acesta este unul din motivele ce ne determină să vă solicităm interviul de față.

— Noi nu considerăm aceasta o realizare, ci o obligație pe care sintem dator să o onorăm. Cele mai multe din marile industrii ale sectorului — Întreprinderea de mașini grele București, Întreprinderea metalurgică de utilaj chimic, Întreprinderea de bunuri de consum din cauciuc

(Continuare în pagina 4)

TUDOR OCTAVIAN ■

Rombac 1-11 e gata de zbor



O zi memorabilă în istoria aeronauticii românești. Ziua în care primul avion „ROMBAC 1-11” 500, realizat la „Întreprinderea de avioane București” (Băneasa) după licența „British Aerospace”, a părăsit hangarul și a fost prezentat specialiștilor, ziariștilor români și străini. Iată scurta biografie a acestei stеле de prima mărime a aeronauticii noastre făcută de ing. Nicolae Gugui, directorul I.A.B. Echipat cu două motoare Rolls Royce Spey 512, cu o forță de tracțiune de 5 600 kg fiecare, ROMBAC are o autonomie de 2 500 km și va transporta 119 pasageri cu o viteză de 850 km pe oră, la 10 000 de metri altitudine.

De ce BAC? Specialiștii români au în-

(Continuare în pagina 18)

IOAN ROȘCA ■

Tulcea

Mereu lângă inima țării



În acest anotimp fertil, calendaristic și spiritual, mai exact duminică, 29 august, tovarășul Nicolae Ceaușescu, împreună cu tovarăsa Elena Ceaușescu, s-a aflat din nou în mijlocul oamenilor muncii din județul Tulcea. Obişnuiți cu prezența celui mai iubit fiu al poporului, al cărui cabinet de lucru a fost și a rămas întreaga geografie a țării, tulcenii și-au manifestat, cu entuziasm și mândrie patriotică, marea bucurie de a-l revedea pe tovarășul Nicolae Ceaușescu, pe tovarăsa Elena Ceaușescu, pe ceilalți tovarăși din conducerea partidului și statului. Pe tot traseul vizitei, la Murighiol, la Sulina, la Sfântu Gheorghe, la Tulcea etc., mii de locuitori au urât, din adâncul inimilor lor, bun sosit înalților oaspeți, exprimând sentimente de adâncă stimă și deosebită prețuire la adresa secretarului general al partidului, scandând cu însuflețire „Ceaușescu-P.C.R.„ „Ceaușescu și poporul“, „Stima noastră și mândria. Ceaușescu, România“, „Ceaușescu, Pace“.

Deși desfășurată într-o zi de duminică, vizita a avut un pronunțat caracter de lucru. La Șantierul naval din Sulina, cel dintâi obiectiv vizitat, tovarășului Nicolae Ceaușescu i s-a raportat finalizarea lucrărilor la calea de lansare și ridicare a navelor fluviale de 1 200 de tone, precum și la cea destinată navelor maritime de 4 500, obiective stabilite cu ocazia vizitei din 1981. Pe baza indicațiilor date de secretarul general al partidului, industria navală a bătrânului port, altădată amorțit și fără perspective, s-a îmbogățit cu un obiectiv în premieră națională, partea orizontală a calei, sprijinită tradițional de piloți de beton, fiind executată pe nisip comprimat mecanic. Tovarășul Nicolae Ceaușescu a tăiat, la invitația gazdelor, panglica inaugurală a calei de lansare a navelor de 4 500 de tone. Ca pretutindeni, și această vizită la Șantierul naval, care a inclus și o expoziție cu piese și materiale rezultate din dezmembrarea navelor casate, s-a materializat într-un program de muncă precis definit, concret, realist exprimat. Secretarul general al partidului a cerut navalistilor din Sulina să încheie lucrările de construcție a șantierului într-un termen cât mai scurt și să realizeze aici, în viitor, repararea unor nave cu o capacitate de până la 15 000 de tone. Totodată, primul gospodar al țării a trasat directive pentru a se acționa și mai energic pe linia recuperării în întregime a tuturor materialelor refolosibile de la navele dezafectate.

În continuare a fost vizitat un câmp experimental de pomi fructiferi și viță-de-vie al Institutului de studii și proiectări „Delta Dunării“, suprafață plasată în apropierea localității Sfântu Gheorghe. În temeiul indicațiilor tovarășului Nicolae Ceaușescu de a se folosi la maximum pământul, inclusiv terenurile nisipoase din zona deltei, s-au realizat aici, experimental, cele dintâi suprafețe cu pomi fructiferi și viță-de-vie, urmînd să se amenajeze o suprafață de peste 50 000 de hectare cu vii, pomi fructiferi și pășuni. Conducătorul partidului și statului, apreciînd eforturile depuse în direcția recuperării solurilor nisipoase din delta maritimă a Dunării, a indicat specialiștilor să studieze posibilitatea ca irigarea plantațiilor să se facă, în ideea unei cât mai raționale distribuiri a apei, prin brazdă între rânduri. Totodată, pentru o cât mai bună valorificare a terenurilor nisipoase, pentru ca, după fiecare suprafață ce va fi recuperată, să se obțină recolte cât mai mari, tovarășul Nicolae Ceaușescu a trasat sarcina de a se executa lucrări de semănare cu ferburii perene, în paralel asigurîndu-se folosirea îngrășămintelor naturale în vederea formării și consolidării stratului fertil.

Noua vizită a secretarului general al partidului, desfășurată în miezul unui anotimp politic încărcat de semnificații se constituie într-o mărturie tulburătoare a fertilității acestei veri românești, caracterizată printr-un energie demers constructiv, demonstrează încă o dată patriotismul și umanismul politicii partidului nostru, al secretarului său general, mereu aproape de inima țării, mereu în mijlocul compatrioților, innobilînd cu pilda sa de neodihnă și înțelepciune viața de fiecare zi a patriei.

OVIDIU IOANIȚOIA ■



Pilda sa de neodihnă

Brașov

În anii socialismului, județul Brașov a devenit cea de-a doua mare bază industrială a României, după București, realizând în prezent 6,7 la sută din producția industrială a țării. Cu toate că ocupă, ca întindere, abia locul 25, iar ca număr de locuitori — locul 12, județul Brașov este al doilea atât în ceea ce privește numărul de oameni ai muncii ocupați în industrie, cât și în ce privește producția globală industrială. În același timp, județul ocupă locul al treilea în privința exportului. La Brașov se realizează peste 87 la sută din producția totală de tractoare a României, 66 la sută din cea de autovehicule, autobasculante și autotractoare, 65 la sută din producția motoarelor cu ardere internă.

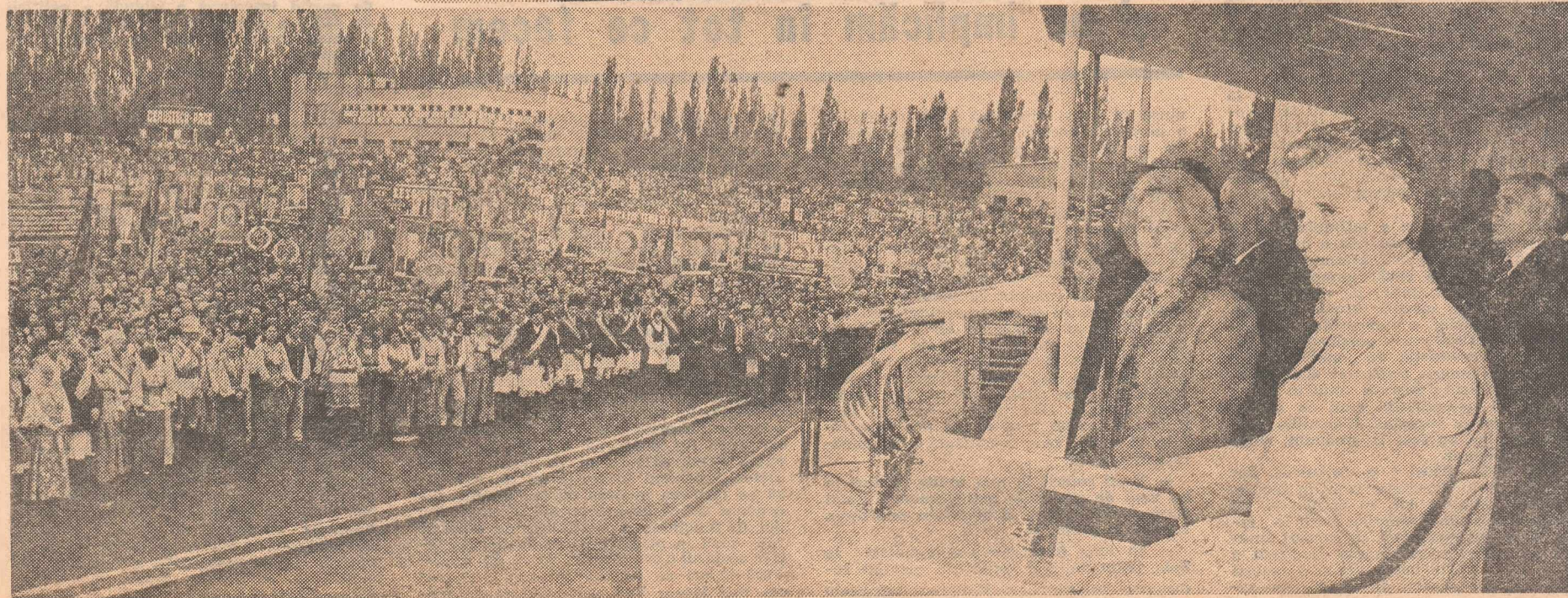
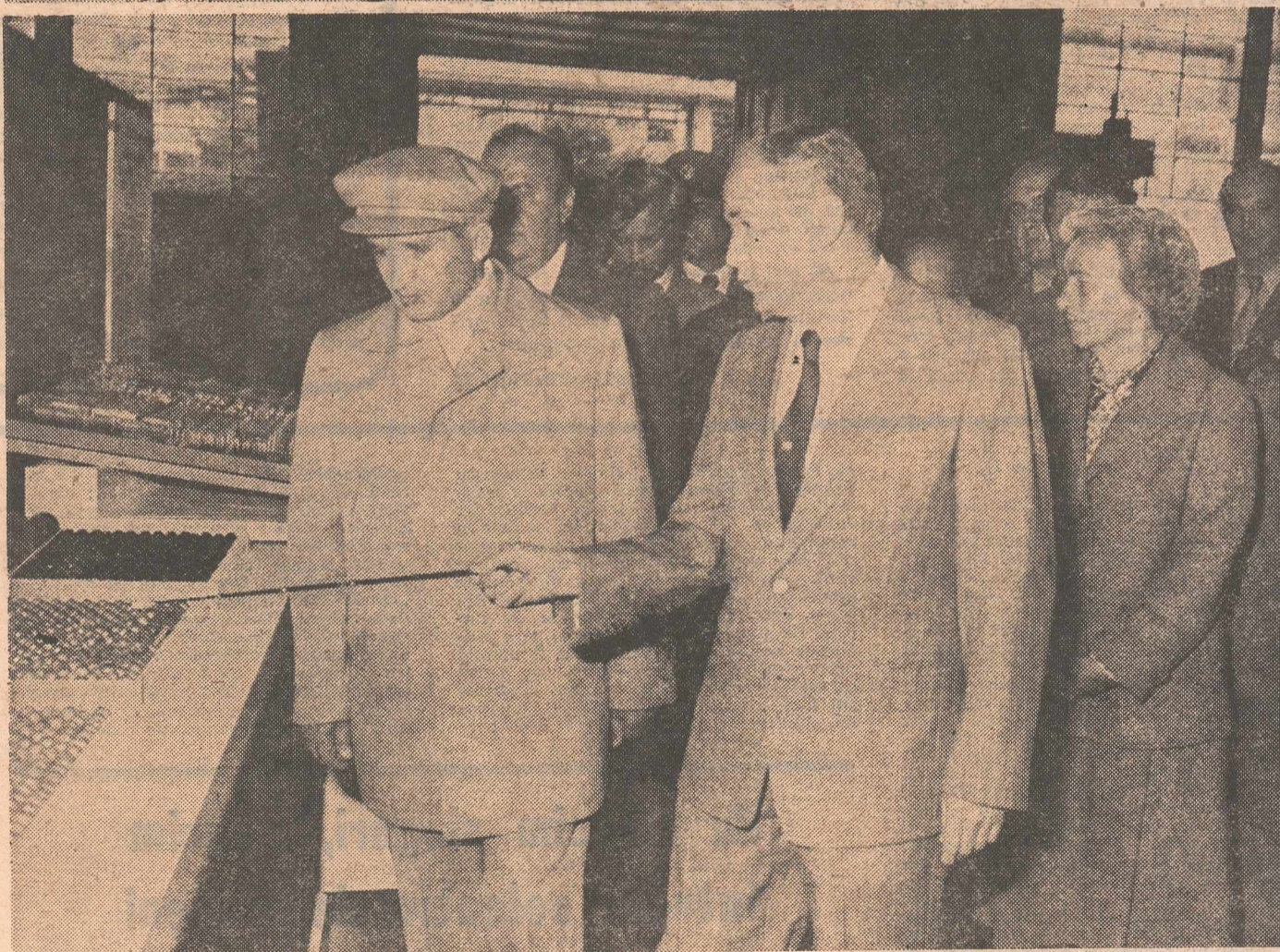
Aceste realizări, tot ce s-a înfăptuit mai de preț și de durată în județul Brașov se datorează politicii clarvăzătoare de dezvoltare multilaterală, armonioasă a tuturor regiunilor țării, promovată cu consecvență de Partidul Comunist Român, personal de secretarul său general, tovarășul Nicolae Ceaușescu, care în nenumărate rânduri a venit în mijlocul oamenilor muncii brașoveni, s-a sfătuit cu ei asupra tuturor problemelor privind dezvoltarea județului, contribuția lui la construcția socialistă în România. Iată de ce, cu prilejul noii vizite pe care tovarășul Nicolae Ceaușescu, împreună cu tovarăsa Elena Ceaușescu, a efectuat-o zilele trecute în județul Brașov, locuitorii acestor meleaguri l-au întâmpinat pe conducătorul partidului și statului cu deosebită căldură, cu emoționante manifestări de prețuire, stimă și dragoste neșămurită.

Încadrându-se în vastul și permanentul dialog al secretarului general al partidului, președintelui republicii, cu țara, noua întâlnire cu fâuritorii bunurilor materiale de pe meleaguri brașovene a avut și de dată în centrul său necesitatea fructificării cât mai eficiente a puternicilor baze tehnice de care dispune economia județului, a bogatei experiențe acumulate de constructorii de mașini, de chimiști, de celelalte colective de oameni ai muncii. La combinatele chimice din Victoria și Făgăraș, la Întreprinderea de utilaj chimic din Făgăraș, secretarul general al partidului a analizat la fața locului, direct, cu exigență, modul în care se acționează pentru îndeplinirea planului la toți indicatorii, și în primul rând pentru realizarea producției fizice și nete, a producției destinate exportului.

Având în vedere marea importanță a acestor probleme, în toate unitățile brașovene vizitate, în cuvântarea rostită la adunarea populară din municipiul Brașov, tovarășul Nicolae Ceaușescu a recomandat să se intensifice eforturile pentru reducerea în continuare a consumurilor materiale și de energie, pentru diversificarea producției și creșterea calității acesteia, pentru producerea de utilaje de o tot mai mare complexitate și de un nivel tehnic tot mai ridicat. Secretarul general al partidului l-a îndemnat pe chimiștii și pe constructorii de utilaj chimic cu care s-a întâlnit, pe toți oamenii muncii brașoveni, să acționeze cu pricepere și dăruire pentru înfăptuirea integrală a sarcinilor de plan pe 1982 și pe întregul cincinal.

Desfășurată într-o atmosferă entuziastă, de puternică unitate a oamenilor muncii în jurul partidului, al secretarului său general, recenta vizită a tovarășului Nicolae Ceaușescu, împreună cu tovarăsa Elena Ceaușescu, în județul Brașov a prilejuit exprimarea hotărârii ferme a oamenilor muncii brașoveni de a înfăptui obiectivele actualului cincinal, de a-și aduce din plin contribuția la fâurirea societății socialiste multilaterale dezvoltate pe pământul românesc.

ION D. GOIA ■



Recolte bune avem, să nu le privim cu îngrijorare

Pe Argeș, la miazăzi de București, la Cornetu, în județul Giurgiu, aproape că nu se mai știe astăzi ce a rămas realitate și ce este amintire din faima de grădinar și localnicilor. Inginerul șef al C.A.P.-ului, Vasilica Mihalache, ne spune că din 1165 de hectare, cât măsoară pământul cooperativei, pentru grădina de legume au fost planificate 50 și pe această suprafață s-a semănat numai usturoi. Cum acestei plante i-a trecut vremea, adică a fost culesă demult, se înțelege că între răzoarele grădinii cooperativei din Cornetu s-a lăsat acum o liniște profundă, adecvată, am zice, elaborării unor opere capitale privind rostul și folosul muncii în legumicultură. Situația nu diferă mult de cea de anul trecut, când producțiile n-au fost decât de 12 la sută din cele scontate, proiectate, visate, și tocmai din această cauză, ni se spune, în anul acesta grădina a cam fost scoasă din plan, deși pe teritoriul comunei Argeșul curge pe o distanță de 3 kilometri și este știut că lunca unui riu este, între toate, locul cel mai potrivit pentru a crește legume. Din cele 230 de hectare, cât însumează loturile în folosință, 200 au fost cultivate în acest an, ea și-n anii trecuți, cu legume, deși este limpede că Argeșul nu curge printre casele oamenilor, Țărani ca Dumitru Constantin, Petrișor Păun, Marin Radu, Gheorghe Gjurea sau Dumitru Cazacu n-au lăsat să se piardă faima comunei și ei, împreună cu consătenii lor tot atât de harnici pe lângă casele lor, prin grădinile lor, au încheiat contracte pentru a preda în acest an la fondul de stat 245 tone de legume, o cantitate apreciabilă peste ceea ce s-a planificat inițial. La Centrul de achiziții, unde aceștia trebuie să-și predea produsele contractate, pe usă, deasupra celor două lacăte, unul verde și unul albastru, nu este afișat nici un program. O vecină, Petra Stoica, apare din capătul curții, din grădina unde muncea chiar la legumele pe care și ea, la 73 de ani, le-a contractat în parte cu statul, și ne spune că nu l-a mai văzut demult pe achizitor, auzit că este bolnav. La cooperativa de producție, achiziții și desfășurare a comunei aflăm că președintele Ion Grigore este plecat la Giurgiu iar casierul Nicolae Mihai ne încredințează că, deocamdată, la Cornetu nu există achizitor. Cineva din București, pe nume Dumitru Constantin, a făcut vreo 5-6 luni, la sfârșitul anului trecut și începutul lui '82, această muncă iar noul achizitor, care ar fi trebuit găsit încă din primăvară, este căutat încă.

Dacă, așadar, în această privință la Cornetu este încă primăvară, mai lângă marginea Bucureștiului, la Virteju, Măgurele și Bragadiru, în centura agricolă a Capitalei, este toamnă și asta înseamnă că

în grădinile de legume oamenii au de lucru mai mult decât oricând. Fie în cadrul cooperativei, unde la Măgurele și Virteju grădinile de legume se întind pe 400 de hectare, fie în grădinile de pe lângă casă. Tudor Bălăsa, președintele C.A.P.-ului Virteju, se arată optimist și are și motive întemeiate să fie astfel, fiindcă recolta este bună, există încă de acum certitudinea că unitatea pe care o conduce își va respecta contractele și va preda la fondul de stat 2400 tone de legume. Aici, la Virteju, încă nu s-a pierdut nimic din producția acestui an, I.L.F.-ul Militari a ridicat toată marfa, ne încredințează la rându-i șeful fermei, inginerul Nicolae Avramescu, ba au fost ridicate chiar și legumele recoltate peste cantitățile prevăzute în grafice. În felul acesta, treptat și sigur, se acumulează venitul de 5 milioane de lei pe care trebuie să-l aducă în acest an grădina de legume, prin munca unor oameni harnici ca Elena David, Constantin Tănase, Gheorghe Moșu, Mihai Asan sau Dumitru Ispas.

La C.A.P.-ul alăturat, Măgurele, inginerii Ion Liacu și Paula Sava, șefii celor două ferme legumicole, n-au a se plînge nici ei de colaborarea cu I.L.F.-ul Militari, de care depinde direct valorificarea legumelor produse aici și a căror valoare se ridică tot la vreo 5 milioane pe an, ca și la Virteju, numai numele oamenilor fiind desigur altele iar între acestea n-ar fi drept să lipsească, ni se spune, numele unor muncitori de frunte ai cooperativei, precum Petre Zlate, Nicolae D. Nicolae, Bogdan Bogdan și Vasile Drăgușanu, șefi de echipă, sau ale lui Simion Preda, Floarea Gheorghe, Elena Dumitru 2 (mai fiind și o Elena Dumitru 1), Maria Borz, Petra Mihai sau Aurica Osmana, bărbați și femei care au semănat, au îngrijit iar acum recoltează cele aproape 3000 de tone de legume pe care cooperativa s-a angajat să le predea la fondul de stat.

Nu mai la Bragadiru, din păcate, n-am putut afla aceeași multitudine în privința colaborării cu I.L.F.-ul Militari și n-a fost nevoie de cuvinte multe pentru a înțelege că inginerul Nicolae Arădan, șeful de fermă, ca și cei 120 de oameni ai săi, printre care Maria Panaitescu, Ioana Șerban, Gherghina Matei, Niculina Rădoi, Dumitru Simion sau Alexandrina Oprca privesc cu îngrijorare la recolta bună, de vreo 250 de tone, de pe cele 10 hectare cu varză. Până acum, I.L.F.-ul n-a preluat decât vreo 20 de tone.

Ar mai fi încă timp ca și la Bragadiru, unde toamna este la fel de bogată ca la Virteju sau Măgurele, oamenii să nu privească recoltele bune cu îngrijorare...

D. CONSTANTINESCU

Vorbească faptele

Mă întreabă unii cititori ai mei de ce nu răspund atacurilor la care mă supun diverși. Sint obligat să ofer aici un răspuns de principiu.

În esență eu nu cred că pe un om pot să-l apere mai bine vorbele sale decât faptele sale. Așa încât las faptele mele să mă apere. Dacă, spre exemplu, în prejurarea că de 9 ani am întemeiat, fac să dureze și să răspundă exigențelor publicului o formă de cultură, care nu existase, dacă acest Cenuclu Flacăra nu vorbește prin el însuși, la ce l-aș apăra eu? Un cetățean care-ncearcă de ani de zile să mă imite și, uneori, reușește, un cetățean care-ncearcă să intre în vorbă cu mine, dar nu va reuși, mă injură în „Săptămîna” că am dat prea multă muzică tinărară la mare, declarînd că publicul l-a delegat pe el să atragă atenția că muzica tinărară e lălială și că oamenii o ascultă apatici. Așa să fie? Am plătit noi, cu muzică tinărară, lumea pe litoral? Plictisit să se fi nămit starea de bucurie pe care au trăit-o zeci de mii de oameni în cele 40 de zile cât am muncit la mare și pe Canalul Dunăre-Marea Neagră? Rog pe cei ce au fost la cenuclu, rog pe cei ce au ascultat emisiunea „Valori ale muzicii tinere” să scrie revistei „Săptămîna” părerea lor sinceră, argumentată, despre acestea toate. De ce să vorbim în numele publicului, cînd el o poate face direct? E adevărat, deci, dragi cititori și ascultători, că v-ați plictisit de muzică tinărară? Spuneți-o! Dacă așa e, noi vom înceta imediat activitatea aceasta. Mai cu seamă că, personal, n-am nici un beneficiu material din activitatea cenuclului, de la începuturi și pînă azi. Singurul beneficiu al celor peste 600 de ieșiri în public, la întîlnirea cu care n-am întîrziat decât de două ori și n-am lipsit decât de alte două ori, a fost senzația că sint necesar. Dacă se va dovedi că nu e așa, mă așteaptă cariera mea adevărată, de om al scrisului, de muncitor tăcut asupra paginii de hîrtie. Să fiu sincer, cred că dacă publicul îmi va arăta că nu-i mai trebuie cu cenuclu, voi fi, în fond, cîștigat, chiar dacă o mică rană va apărea în ființa mea.

Așa că n-am să răspund nici de această dată cetățeanului respectiv și gazetei care azi, îl încurajează, după cum se vede. Voi pretinde, însă, ca revista în cauză, care a vorbit în numele publicului, să dea glas opiniei publicului.

De ce aș răspunde eu unui atac sau altuia? De ce? Îmi inchipui că sint deja mort și-nu vorbesc decât faptele mele de pînă în clipa aceasta. Ele se prezintă, în locul meu și în numele meu, la judecată.

Vorbiți, deci, fapte ale mele!

ADRIAN PAUNESCU

Nota redacției.

Pentru informarea corectă a cititorilor și în spiritul unei depline obiectivități, redăm în întregime P.S.-ul din revista „Săptămîna”.

P.S. Apropos de postul Radio-vacanța, extrem de bun și binevenit. Din nefericire strădanțiile micului grup de redactori au fost umbrite zi de zi de un fenomen inflaționist. Nu înțelegem de ce, de mai bine de cinci săptămîni, a fost difuzată zilnic emisiunea „Valori ale muzicii tinere”. O jumătate de oră la prînz și altă jumătate de oră după-amiaza (în momente de vîrf ale audienței) a fost și e din cale-afară de exagerat. Și măcar de s-ar fi transmis muzică bună, dar era vorba de aceleași zece-douăsprezece piese, unele difuzate de cite zece ori pe săptămîna. După cite știm noi, acest post de radio, vechi de mai bine de 15 ani și unic în lume prin menirea și modul de realizare (se transmite în cinci limbi) este subordonat Redacției emisiunilor pentru străinătate. Așadar, pe lângă deconectarea și informarea turiștilor români aflați pe litoral, el se adresează și celor străini, în egală măsură. Am văzut reacția turiștilor români la fața locului: mulți închideau aparatele de radio, alții ascultau apatici, în lipsă de altceva, aud că unii au și trimis scrisori prin care își exprimau protestul față de acest gen de muzică. Cit despre turiști străini, nu vedem în ce măsură erau ei interesați de niște cîntecuri cu texte exclusiv românești, din care nu înțelegeau nimic și care datorită lălielilor necontrolate, bocetelor de tot soiul și lipsei evidente de profesionalism a compozitorilor-interpreți trebuie să le fi produs o jale mare.

(Urmare din pagina 1)

Jilava și altele cu ponderă în economia sectorului, a Bucureștiului și chiar a țării — sint creația ultimilor șaptesprezece ani. Uzinele sint noi și bine dotate, forță de muncă există, cererea de mărfuri e mare — ce ne lipsește atunci ca să ne facem planul? Asta pe de o parte. Pe de altă parte, dacă nu ne facem noi planul, îi ținem și pe alții pe loc. Să ne imaginăm numai ce-ar însemna ca „Danubiana” să nu livreze anvelopele pe care le fabrică în termenele convenite. De aceea, parerea noastră e că avînd obligații mai mari, sintem stimulați. Locul întii pe Capitală în întrecerea socialistă e rezultatul unui calcul de puncte complex, cu mulți indicatori. Punctajul realizat de unele întreprinderi prin depășirea sarcinilor de plan e însă considerabil: „Danubiana” cu 47 milioane lei, „Energoreparații”, cu 10 milioane lei, „Adesgo”, cu 14 milioane lei, pe urmă Combinatul de articole tehnice din cauciuc „Jilava”, „Flamura roșie”, „Pionierul”, „Dimbovița” și altele. Să intrăm mai în amănunt și să observăm că între depășirea planului, reducerea consumurilor de energie, combustibili și materiale, reducerea importurilor și realizarea producției pentru export există legături intime, condiționări clare. I.M.G.B.-ul reduce importurile cu 90 milioane lei vîntută și tot I.M.G.B.-ul are o depășire frumoasă la export. Pe întreg sectorul planul la producția marfă s-a depășit cu 193 milioane lei, iar la investiții cu 46 milioane lei. Cîteva întreprinderi sint frunțose în ramură: I.M.U.C., „Automecanica”, „Danubiana”, „Prefabricate-Progressul”, „Arta grafică”.

— Aș vrea să evoc o întimplare: în urmă cu două luni eram într-o documentare la „Automecanica”. Aflăm atunci că „Automecanica”, în ciuda numelui, mai potrivit pentru un atelier de reparat mașini, își asumase sarcina, urmare a indicațiilor de partid, a indicațiilor tovarășului Nicolae Ceaușescu, personal, de a se reprofila pe producția de motoare diesel de mare putere. Faptul pe care îl rememorez e următorul: deși ați venit în întreprindere pe neașteptate, cum se spune, nimeni nu parea surprins. Discuțiile referitoare la plan au fost la amănunt, chiar foarte la amănunt.

— Un motor diesel e și un întreg, dar și un ansamblu de cîteva sute de repere, fiecare cu povestea lui, cu grijile lui, cu povestea și grijile oamenilor care le fabrică. E foarte important să cunoști amănunte, să te preocupi starea de spirit a oamenilor. E foarte important să-i cunoști pe oameni îndeaproape și ei să te cunoască.

că. Prezența tovarășului Nicolae Ceaușescu în mijlocul colectivului de oameni ai muncii, cunoașterea exemplară a problemelor de fond și, deopotrivă, a celor de detaliu reprezintă pentru noi un mărunat exemplu. Așa trebuie să muncim, cu afecțiune pentru oamenii muncii și implinindu-ne moral din afecțiunea lor. Concluzind din birou, cunoști cifre, nu motivele de viață și de muncă ale muncitorului care realizează producția. Înainte de a fi numit prim-secretar al sectorului 4, am lucrat ca secretar cu probleme sociale la sectorul 1 și, apoi, ca președinte al Consiliului sindicatelor din sectorul 4. Sint con-

Nu muncim singuri, muncim într-un colectiv de oameni și ne implicăm în tot ce facem

vînsă că orice problemă e, în esență ei, o problemă socială. Cunoașterea oamenilor, pe nume, pe preocupări înseamnă și economie politică și chestiune socială. Acum, de exemplu, încheim cifrele realizării planului pe luna august. Ce-i, în fond, o cifră de plan? Discuția ei e prielie pentru a discuta încă o dată cu specialiștii care se ocupă de asimilării produselor noi, cu comisiile pentru reducerea consumurilor de energie, materiale și materii prime, cu conducerea tehnică și activității de partid din întreprinderi, cu oamenii cheie ai producției. La I.M.G.B. se fabrică multe unicate: utilaje metalurgice, chimice, petroliere, mașini-unelte, piese de mari dimensiuni. Realizarea unui unicit privește adesea direct cifra realizării planului. Discuțăm cu oamenii care îl fac, cercetăm problemele pe toate fețele. O treabă bine organizată e pe jumătate îndeplinită.

— V-ați referit în mai multe rânduri la un mod de producție mai economic, mai eficient. Vă rugăm să discutăm realizarea lui mai în amănunt.

— În luna februarie s-a organizat la Sala polivalentă o expoziție privind reducerea importurilor. Erau expuse acolo

problemele, dacă le putem numi așa, ne-realizate. S-a discutat la obiect: cine și cum asimilează acele produse-problemă. Sectorul nostru și-a asumat sarcina unor asimilări în valoare de 164 milioane lei valută. Numai I.M.G.B.-ul s-a angajat cu 90 milioane lei. Dar și „Steaua roșie”, și „Dimbovița”, și „Pionierul”, și A.M.I.T. A doua acțiune importantă a fost inventarierea tuturor resurselor secundare. Avem un program de elaborare a soluțiilor pentru recuperarea unor resurse secundare echivalente cu 4700 t combustibili convențional. Avem un program de realizare a unor surse neconvenționale de energie.

tem păsări și acum ne ajută Combinatul avicol de la Popești-Leordeni să căpătăm experiență. Acestea nu sint realizări în sine. Autoaprovizionarea e o idee politică avînd un înțeles profund. Independența economică a țării se cîștigă și sensibilizînd pe toți cetățenii la ideea de autoaprovizionare. Ce-i în mare, trebuie să fie și în mic. Tovarășul Nicolae Ceaușescu ne spune că sintem, într-adevăr, o țară mică, dar asta nu ne împiedică să fim o țară economiccește puternică. Avem absolut toate posibilitățile, trebuie să ne punem mai bine în valoare motivele noastre, românescii de muncă și viață.

— Cunoașteam îndeaproape sectorul 4 și comunistii din acest sector atunci cînd am fost numit, așa că aș putea spune că am intrat direct în miezul problemelor chiar din primele zile. Știam ce sarcini aveam și conștiința importanței lor îmi crea o anumită îngrijorare. Mă întrebam dacă pot face față muncii, astfel ca oamenii să nu stie ce mă frîmintă, ca totul să meargă firesc. Am fost ajutat mult și atenți de Comitetul municipal de partid. Vreau să spun că ajutorul permanent primit din partea Comitetului municipal de partid e semnificativ pentru un întreg mod de lucru cu oamenii al partidului nostru. Nu cred că o femeie trebuie să gîndească lucrurile care-i privesc pe toți cetățenii dintr-un sector altfel decât un bărbat. Diferențele intervin, firesc, la stilul de muncă. Vedeți dumneavoastră, eu am lucrat timp de douăzeci de ani în industria panificației, la Slobozia și la „Steaua roșie” din București. Făcutorul piinii îl învăț pe om cîteva deprinderi aparte — ordine, mare curățenie, grijă față de semenii săi — te simți zilnic răspunzător pentru piinea pe care o mîncîncă muncitorul. Poate de aceea simt așa, ca un fel de obligație continuă, că trebuie să merg în magazine, în piețe, să fiu atentă la repartiția corespunzătoare a fondului de marfă, la înfățișarea străzii, la relațiile zilnice între oameni.

Comerțul exterior — prioritate națională

Trăim într-o lume tot mai competitivă, în care rolul de arbitru îl joacă eficiența economică. Acesta este și criteriul suprem de apreciere a activității de comerț exterior, după cum se arată și într-un document de partid apărut în „Scinteia” din 19 august 1982. Produsele noastre pentru export — înalt atestat al hărniciei, competenței și talentului creator — au demonstrat că pot oricând concura cu cele ale unor firme de prestigiu pe plan mondial. Ele se pot vinde cu succes cu o condiție: lucrătorii din unitățile de comerț exterior să știe exact și din vreme cind, ce și cui să vîndă.

Intr-un raid-anchetă am descoperit realizări demne de a fi reținute, dar și altele mai puțin bune, și am desprins concluzia că, într-o lume schimbătoare, la o piață mobilă se cer metode mobile, înaltă profesionalitate, pasiune pentru nou. Altfel spus: o luptă continuă cu inerția.

Slalomul uriaș este bun la schi

Directorul comercial de la I.P.R.S. Băneasa, Mihai Petrescu (biografie banală: fost muncitor al fabricii, politehnica la seral, azi cadru de conducere), asistat de șeful serviciului import-export, inginerul Constantin Gorunescu și inginerul Ovidiu Birza de la întreprinderea de comerț exterior „Electronum”, numără niște ștampile. Dacă un om atât de ocupat cu exportul produselor unei uzine-gigant își pierde timpul numărînd ștampile înseamnă că știe el ce știe. E o întrebare istorie. Să-l ascultăm.

— Eu vînd tranzistoare. Azi pe piața externă trei tranzistoare costă cam cît un ou. Prețul unui tranzistor: cam doi cenți americani. Pentru a face o ofertă peste hotare și a stabili prețul intern I.P.R.S. de producție și livrare în vederea acestei operațiuni de comerț exterior sînt necesare următoarele semnături și ștampile, care fiecare necesită un stagiu în mapa directorială respectivă înainte de a continua mai departe slalomul uriaș: directorul I.P.R.S., contabilul-șef I.P.R.S., directorul de la „Electronum”, contabilul-șef de la „Electronum”; în paralel, fișa de calcul de eficiență I.P.R.S. semnată de contabilul-șef și de directorul I.P.R.S.; avizele Centralei Industriale, cu cîte trei semnături și trei ștampile: serviciul prețuri, contabil-șef, directorul centralei; apoi la Ministerul Industriei de Mașini-Unele, Electronică și Electrotehnică, unde își pun „pecețile” direcția financiară și serviciul prețuri; pentru ca apoi ordinul de preț să fie trimis la avizare la Curtea superioară de control a ministerului, așteptînd în final semnătura ministrului. Plus, cuvenitele adrese însoțitoare, fiindcă nu totdeauna semnăturile se pun pe aceeași hîrtie. Apoi hîrțile se trimit la „Electronum”, care le îndrumă la fabrică. (Subliniez că filiera are exclusiv în vedere operațiuni de comerț exterior, nu mă refer deloc la stabilirea prețului pentru consumul intern). Așadar, vreo 14—15 aprobări și semnături pentru un produs exportat în valoare de doi cenți. De foarte multe ori însă sînt necesare și alte aprobări suplimentare, derogări etc., repetîndu-se, în mare, circuitul de mai sus.

Lesne de înțeles cît timp înghite un asemenea „turneu”. Aceasta pentru o piață externă atît de mobilă ca cea a semiconductoarelor, în care circulă următoarea anecdotă cu titlu: „Cîte tipuri de componente electronice se vînd pe piață?”, este întrebare un specialist. Omul se uită la ceas și răspunde: „Pînă acum,

adecă la ora 8,16, se vînd 321 000 tipuri. Nu știu care va fi situația peste o oră”. Aproape zilnic apar produse noi, altele mor.

— Tovarășe director Petrescu, pentru ce pledați? Desigur, nu pentru lipsă de control într-un domeniu atît de sensibil ca vînzarea pe devize.

— Nicidcum. Ceea ce mi se pare flo-gic este să existe practic aceeași filleră pentru stabilirea prețului la export al unui semiconductor de doi cenți și al unui calculator electronic de cîteva zeci de mil de dolari (pentru a rămîne în domeniul electronic). Sugerez o soluție simplă: coborîrea nivelului de avizare la centrala industrială pentru acele produse de export de tipul componentelor electronice desfăcute pe o piață mobilă, la prețuri mobile și extrem de mici, uneori infinit-ezimale — produse vîndute în loturi restrînse (așa e piața semiconductoarelor!), de ordinul citorva mii de dolari.

Atenție la expresia de mai sus: piața mobilă — este fraza-cheie. La o piață mobilă se impun metode mobile, mai multă suplețe. Iată un truism, dar atît timp cît nu se trag toate consecințele nu va interveni — sînt de părere interlocutorii noștri — nici saltul dorit în vînzarea peste hotare a produselor electronice românești. (Care numai ele?) Aceste probleme sînt de altfel, cunoscute organelor competente, se află în atenția lor, se caută — și nu ne îndoiim că se vor găsi — căi de rezolvare. Suplețea pentru care se pledează (s-a văzut clar) nu exclude, sub nici o formă, controlul, disciplina financiară, avizele strict necesare. Circu-tele administrative nu trebuie însă să



conducă la imobilism, care, în cazul produselor electronice cel puțin, nu înseamnă, cum cere semantica, stagnare, ci că am luat-o binisor la vale. Și ar fi păcat.

I.P.R.S. posedă o admirabilă bază de producție de semiconductoare de germaniu și siliciu, diode de mică, medie și mare putere, circuite integrate mai pretențioase. Ele au trecut severe teste de calitate pe piețe occidentale; diodele de un amper, tranzistoarele cu siliciu în metal și plastic, punțile redresoare, circuitele integrate s-au vîndut fără probleme în Franța, Italia, S.U.A., R.F.G.... Dar:

● De ce uneori avizele necesare pentru vînzarea unui produs pe piața externă (stabilirea prețului nu a reprezentat decît un singur exemplu) durează mai mult decît însăși viața produsului?

● De ce din peste 10 000 produse ale I.P.R.S. 4 000 se execută în seriile neco-nomice, chiar și comenzi de... 50 de bucăți? (Nici Japonia nu-și procură din producția internă decît cam 65 la sută din necesar). Soluția sugerată de interlocutorii noștri: familiile de serie mică să se producă pe stoc pentru un posibil export viitor, la nivelul unei serii economice din punct de vedere tehnologic. Altfel spus, conducerea întreprinderii să aibă posibilitatea ca — în raport cu producția realizată curent — un procentaj mic, de 0,5—1 la sută, să poată fi fabricat în condiții de RISC REZONABIL (expresia a revenit deseori în discuțiile noastre din diverse întreprinderi) spre a fi valorificat pe piața externă cînd apare o conjunctură favorabilă. O asemenea răspundere sporită a conducerii întreprinderii s-ar încadra perfect în spiritul autogestivității, al noului mecanism economic.

Dinamismul organizatoric trebuie însă să țină pasul cu mobilitatea gîndirii noastre tehnice și a pieței externe într-o lume schimbătoare.

LIONEL NIȚESCU

Să muncești dar să știi să faci și comerț

...Se aplică la început un spray de culoare singerie; peste acesta se așterne un al doilea, de culoarea spumei de ras; dacă acesta din urmă prinde cît de cît o nuanță roz, într-un loc, înseamnă că acolo, în profunzime, există un defect, un punct fisurat, uneori de mărimea unui virf de ac și se trece la remediere. Pe-rețele metalice pe care se aplică cele două substanțe ajunge în unele cazuri la di-

mensiunile unei clădiri, iar utilajul respectiv cîntărește zeci, uneori sute de tone!... „Producem într-adevăr utilaje mari, grele — sîntem dealtfel singura întreprindere din țară care produce la astfel de dimensiuni — dar la baza execuției, la noi, stau micronii, radiografiile, controalele cu lichide penetrante („spray-urile” de care am pomenit — N.A.), ca pulberi magnetice, cu ultrasunete etc...” — mi-a spus economistul Ion Sterian, în timp ce ne aflam în halele întreprinderii, însoțit fiind și de inginerul Costel Grigore. Coloșii din metal așadar — căci sînt adevărații coloși aceștia — realizați la I.U.C. „GRIVIȚA ROȘIE” — necesită, dincolo de volumul de muncă ieșit din comun, o precizie dusă uneori pînă la domeniul fantasticului: o coloană pentru rafinări produsă aici, a cărei înălțime, după instalare, depășește 60 de metri, permite o toleranță a firului cu plumb pe verticală de maximum trei milimetri!... Ei bine, la astfel de „cerințe”, înțeleg că munca întregului colectiv de aici este — dincolo de partea ei spectaculoasă — esențialmente eroică, însăși noțiunea de CALITATE, aici, schimbîndu-și sensul din ceva superior, devenind ceva necesar, obligatoriu.

„Marca fabricii noastre este și o marcă a calității, de aceea mă supără rău cînd se uită, uneori, să se aplice pe cite un produs marca asta!” — mi-a explicat Ion Sterian. Ambiție? Poate! Dar perfect justificabilă pentru cineva care știe cum se face comerțul. Pentru că, iată: în Turcia — unul dintre partenerii constanți ai întreprinderii bucureștene — lăcrează un motor celebru, cunoscut în zeci de țări ale lumii unde și-a desfășurat activitatea; acest om a apreciat în mod deosebit calitatea produselor executate la „Grivița roșie”, le-a lăudat, cum s-ar zice, în gura mare — el, și se mai aflau și alți străini pe acolo, și uite cum marca fabricii a devenit cunoscută unora care poate că nici nu auziseră de ea.

...La „Grivița roșie” ședințele de analiză au devenit o raritate în sală, ele s-au mutat în ateliere: zilnic, la prima oră — asemănător raportului de gardă din spitale — factorii de conducere discută cu oamenii muncii, pe secțiuni, felul în care au fost rezolvate sarcinile de producție ale zilei precedente.

Pe plan internațional, gradul de valorificare al ofertelor pentru produse de export este de 1%. La „Grivița roșie” acest plan este de aproape 2%. Este bine, și nu este bine căci, iată, după părerea celor doi interlocutori ai mei: „Noi am prefera să avem un indice chiar și sub 1%, dar să producem o gamă mai largă de produse și să le exportăm în cît mai multe țări!” Asta depinde însă de organismele comerțului intern.

Firește că oamenii n-au staț să le vîndă mură-n gură, pentru a acoperi planul de export s-a stabilit un sistem de lucru operativ, s-au confecționat o serie întregă de machete, s-au tipărit pliante care se trimit în lumea întreagă (aceste pliante, precum și cataloagele pentru țiguri internaționale s-au realizat direct prin relații cu tipografiile sau diverse întreprinderi poligrafice). Produsele acestea gigant, de care am pomenit la început, au prin natura lucrurilor un ciclu lung de fabricație (un reactor, de pildă, se realizează în 6 luni! — fără a socoti pregătirea intrării în producție), astfel că cei de la Grivița se gîndesc de pe acum la anul 1983 (au deja, pentru acest an, 1983, contractate utilajele tradiționale pentru U.R.S.S. și Pakistan), și totuși există convingerea că se poate face mai mult: „Ar trebui mai multă prospectare! Să „împingem” ofertele, nu să ne mulțumim la a aștepta și accepta comenzi!”. „Am întîlnit în diverse țări sau porturi ale lumii produse de același tip cu cele ale noastre, fabricate aiurea, care erau trimise peste graniță — erau vîndute, cu alte cuvinte, deși, după cum aveau executată sudura, la noi ar fi fost socotite rebuturi!”...

Un alt exemplu: aici, la GRIVIȚA ROȘIE, s-a realizat, prin autoutilare, o „presă de anvelope” complet automată și de mare randament. Se știe încă de pe acum că în anii imediat următori utilajele destinate industriei cauciucului vor fi extrem de solicitate. Intenția celor de la întreprinderea bucureșteană este, așadar, firească: să scoată la export această presă.

P. HORIA

O situație aparent paradoxală

„INTREPRINDEREA DE ACE DE TRICOTAT” — București. Titlatură seacă, nespunînd mare lucru pentru un necunosător. Unică în țară însă, și făcînd parte din cele numai circa 15 fabrici de acest tip existente în lume.

Justin Cristea, director tehnic: „Avem o producție de mecanică fină, chiar foarte fină. Toleranțele produselor sînt extrem de strînse, se referă la sutimi de milimetru. Un ac este produs fie din sîrmă, fie din bandă de oțel. Pare simplu. Dar pentru a realiza acest produs este nevoie uneori de pînă la 80 (optzeci!) de operațiuni. Acele se execută pe niște utilaje, produse, toate, la noi în întreprindere. Proiectate și executate, pe plan internațional nu există documentație tehnică vandabilă”.

La ora actuală, 85% din industria română de tricotaje lucrează cu produsele executate la întreprinderea de ace din

București. Asta înseamnă că peste 40 de unități textile — în afara celor peste 100 unități cooperatiste — beneficiază de efortul, inteligența și înalta calificare a celor de aici. În jur de 15% din produse (înțelegeți prin asta: circa 100 milioane de ace; 18 milioane platine; 16 milioane „șibere”; 8 milioane ace cu cîrlig; 40 milioane lamele pentru țesătorii etc.), pleacă la export. Și nu se poate spune că asta nu se face în cîștig substanțial, căci, iată, un exemplu, dat, printre altele, de Mircea Urmuzache, directorul întreprinderii, este mai mult decît edificator: la produsul denumit „ac de transfer”, materia primă — care se aduce din import, banda, costînd 2,5 dolari kilogramul, dintr-o cantitate valorînd 10 dolari se obține un produs finit care se vînde, tot în Occident, cu 190 dolari! Lista țărilor în care exportă întreprinderea de ace este impresionantă: Japonia, R.F.G., Italia, Elveția, Spania, Portugalia, Turcia, Grecia, Egipt, Irak, Bulgaria, Polonia, Ungaria, Cehoslovacia, R.D.G. etc. Și totuși, în acest an, exportul — mai ales cel pe Vest — a fost diminuat! O situație paradoxală?

Nicidcum, și iată de ce. Dau din nou cuvîntul inginerului Mircea Urmuzache: în întreaga lume, gama de ace și accesorii existente depășește cifra de 10 000; noi

facem 3 000 de tipuri! Rețineți că an de an asimilăm circa 70—80 de sortimente noi (pentru a diminua importul). În această situație sîntem antrenat într-un proces de asimilare cu totul deosebit. Această activitate de asimilare grăbită a unui număr mare de sortimente face ca acei interesați (în speță, Centrala de tricotaje) să fie extrem de receptivi la ceea ce facem noi, știindu-se că planul la export pentru industria de textile este foarte mare. Iată de ce, în acest an, exportul nostru a fost diminuat — tocmai pentru că produsele noastre sînt susținute, în interior, industria de tricotaje. Este, firește, mai puțin convenabil să faci export cu firul de lînă, decît cu produsul finit, tricotel propriu-zis, cu mult mai solicitat și plătit cu mult mai substanțial și datorită manoperei. În acest scop trebuie înțeleasă parțială noastră stopare la export: tocmai pentru a degreva importul — judecînd întregul mecanism comercial financiar.

O a doua chestiune, în următorii ani — și pentru că țara să nu mai cheltuiască valută — este de a se realiza cît mai multe „contrapartide”, adică asta înseamnă că întreprinderea de ace de tricotat să producă mai mult din anumite tipuri de ace care sînt deosebit solicitate la export, în prețul acestora primînd și o serie

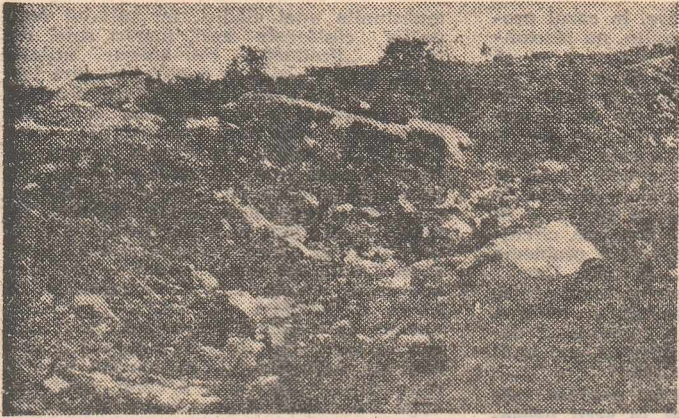
de produse ce nu se pot executa încă la noi în țară.

În sfîrșit, o a treia: asimilarea, de care am vorbit la început și care constituie o preocupare permanentă (și așa zice: exemplară!) a celor de aici. Numai în anul în curs vor fi asimilate peste 50 de produse noi (și este bine de știut că treaba asta nu este chiar atît de simplă, știute fiind greutățile întîmpinate datorită pietrelor de polizor și carburilor metalice, cu care se fac diverse șlefuituri de mare precizie, și care nu se mai aduc din import!). Întreprinderea s-a axat, totuși — și aici conțenează enorm înalta calificare a oamenilor — pe produse mai dificile, cum ar fi „acelo de transfer”, care, spre exemplificare, conțin o piesă minusculă, numită paleță: un număr de 240 astfel de palete (fiecare necesitînd un mare număr de operații tehnologice) abia ajung la greutatea unui gram!...

Acestea ar fi doar cîteva aspecte din preocupările celor de la întreprinderea bucureșteană, printre care aceea de a reduce exportul — în favoarea înfinat marelui cîștig obținut de către industria textilă, în același domeniu — în context cu celelalte măsuri luate, nu este decît o situație numai aparent paradoxală.

HORIA PATRAȘCU

Ultimele zile de vacanță



Intr-un buzunar al pufoaicei, de care nu se desparte nici iarna nici vara, maestrul Ioan Crăciun poartă bucați de piine neagră, iar în altul — un BPT (a nu se confunda cu BT-ul, care oricum nu se găsește). Un volumaș uzat de atita folosire, de ploite și vinturite șantierelor, și cu atât de multe file indoite în semn de aducere aminte încît te întrebi dacă nu ar fi fost mai simplu să le fi însemnat pe celelalte. „Nu pot, că de fapt toate îmi plac”, spune. Cu pufoaica, cu piine și Blaga din BPT a făcut brigada lui Crăciun (liceul 2 C.F.R. Sibiu) munca patriotică din acest an. Copii din a XI-a, în ciuda brațelor vinjoase și a tullelor, tot copii sînt Marius Diaconescu și Sorin Cimpeanu, pentru care părinții au rămas (citez) „tăticu’ și mămică”. Copii, în ciuda impresiei contrare pe care poate vor fi vrut s-o creeze, sînt mai toți cei cu care am vorbit recent pe șantiere de muncă patriotică ale sibienilor.

Sînt învățați cu munca fizică, mai toți își au încă familia în Mărginime și în alte sate, pentru ei nici „vacanța adevărată” petrecută pe la vreun unchi sau la bunici nu înseamnă picnic la iarbă verde. Pe șantierul Hotelului Tineretului întîlnim un grup de elevi din a IX-a de la liceul „Independența”. Mariana Broscățean ne povestește cum astă vară, în vacanță, „i-a făcut casă” (desigur nu singură) mătușii din Gura Rîului, ceea ce nu a împiedicat-o să se distreze, să citească, să viseze. Denise Deac abia s-a întors de la o mătușă din Păuca, unde a strîns finul, la fel ca Ștefanel Gabriel, care a cărat lemne din pădure pentru bunici, la Ighișul Vechi. Acum, pentru două săptămîni cară cărămizi sau sparg beton pe șantier.

Ei nu vorbesc ca la carte, nu pretind că totul le place. „Cum a fost la început, Ștefanel?” „Rău, foarte rău, e greu la spart beton. Dar m-am obișnuit”. Carmen Dascălu nu s-a împăcat cu noroiul. He, he, dacă ea și colegile ar fi făcut munca patriotică la cules de mere sau de struguri la Bazna... Ura! Ura! — aprobă ceilalți. Denise Deac ar fi vrut și ea „o muncă mai de fată”. Am redat și aceste păreri fiindcă discuția a fost deschisă, cinstită, dar ar fi cu totul greșită concluzia că elevii ar fi fost puși la o muncă peste puterile lor: chiar ei spuneau cit de repede trec cele șase ore pe șantier, mai cu gluma, mai cu munca, nimeni nu-i mină din spate, și apoi sînt mindri știind că blocul de șapte etaje la a cărui înălțare au dat un substanțial ajutor nu s-ar fi ridicat fără ei și colegii lor. Nu s-ar fi înălțat la propriu, fiindcă șeful de echipă, dulgherul Mihai Barteș, nu avea la dispoziție decît patru muncitori calificați, dintre care pe parcurs au rămas doar doi. Dar structura de rezistență a atins cota de azi, nivelul 7, și deunăzi a trecut cu succes cele mai stricte probe de rezistență, la verificarea cu ultrasunete,

Sub semnul romantismului revoluționar

Satisfacția tinerilor este cu atît mai sporită cu cît lucrează la casa lor. În adevăr, viitorul hotel nu este conceput ca un simplu loc de cazare, ci și ca o Casă a științei și tehnicii pentru tineretul sibian, cu o sală de 600 locuri, încăperi special amenajate pentru cercuri tehnice aplicative, popicarie etc. Poate vor fi și statui, create tot de tineri într-o tabără de creație ad-hoc pe peluza din fața viitorului hotel; unul dintre acești tineri elaborează proiectele unei fresce — pe scurt, o Casă a tineretului frumoasă și modernă „o investiție mică în bani, dar mare în elan, imaginație și rezultate”, comentează un secretar al comitetului județean U.T.C.

În Valea Aurie, lingă falmoasa pădure Dumbravă, fală și emblemă a orașului, la poalele Munților Cibin și străjuită de culmile depărtate ale Făgărașului, au lucrat și elevii de la liceul nr. 3, în frunte cu maestrul lor, Constantin Brădeanu, lăsînd o excelentă impresie. Acesta, om dintr-o bucată, considera șantierul și ca o școală a caracterelor, nu se mulțumea să traseze sarcini altora, pune primul mîna pe lopată, deși nimeni nu-l obliga, făcînd astfel o „oră de dirigenție” pe viu, netrecută în program. Și așa au muncit elevii la liziera pădurii, la fundația blocurilor 36 și 37, în luptă uneori cu ploaia, care noaptea inunda ceea ce săpau ziua,

cu multă trudă, în milul galben, în loessul care reține noroiul ca într-o farfurie. Elevii — ne confirmă maestrul de la Valea Aurie, șantierul IV, Ion Drăgoe — „au lucrat convinși, nu-i împingea nimeni. Oșeni să fi avut și n-ar fi muncit mai bine”.

Această din urmă afirmație o considerăm exagerată, fiindcă pe șantierele de construcții de locuințe din Sibiu, unde au fost prezenți, la muncă patriotică, nu numai tineri din municipiu, ci și din alte orașe ale județului — Medias, Cisnădie etc. — profesioniștii oșeni și-au cîștigat faima unor campioni de categorie grea, un soi de recordmeni absoluți în fața cărora nu ai nici o șansă, fiind, pur și simplu, dintr-o altă categorie. Ce au putut, totuși, învăța elevii de la ei? Un lucru extrem de valoros pentru viața matură de mai tirziu, și anume că pentru orice muncă, fie ea cît de simplă și de modestă, trebuie să ai tehnică (altfel spus: cap), fiindcă unde nu-i cap nu e numai vai de picioare ci și de brațe. Un șugubăț pe șantierul Ștrand (3000 apartamente în final) observa:

— În timp ce unul fără știință lucrează de se amoară, oșenii aruncă pămîntul afară direct din hîrleț și lopătarului nu-i mai rămîne, practic, nimic de făcut. Cuhnea, aștia lucrează lejer.



Așadar, o lecție de viață de la experți. Le va fi prins bine elevilor din a IX-a de la clasa de mecanică a liceului „Independența” Florin Stoiță, Marin Pinzaru, Victor Simonis, Arpad Nagy. Își aduc aminte ce greu le-a fost prima zi cu lopata, dar asta a fost demult, demult, adică acum două săptămîni — și glumesc că, la instalațiile de pe acoperiș, se căznesc să obțină o izolare pe cinste. Nu de alta, dar dacă peste ani vor fi invitați la cea într-un apartament de la ultimul etaj să nu le pice în ceașcă prin tavan... Dar dincolo de glumă o notă de seriozitate. În Ștrand, elevii din a X-a și a XI-a din clasele de sudori și lăcătuși au fost repartizați la instalații, clasele de zidari și dulgheri — la săpături betoane, electricienilor li s-au atribuit și lor lucrări pe profil. Ștraniu, nu aceeași grijă pare să fi fost manifestată în munca patriotică a studenților de la Facultatea de mecanică — afirmă Marius Sitea, Cornel Bobeș și Petre Albu din anul II. E drept, nici unii din colegii lor nu s-au comportat cum trebuie, au dat bir cu fugiții — „s-au retras”, după cum se exprimă elevat un interlocutor — fiindcă... era greu. Dar elevilor de liceu nu le era greu?

Și așa au trecut, și mai bune și mai rele, săptămînile de sfîrșit de vacanță. Pentru cei ce semnează aceste rînduri ele se vor identifica însă cu imaginea „copilor” aceluiași maestru Crăciun (de fel, se pare, din părțile Lancrămului) care muncea alături de ei și care, cînd le era mai greu „în groapa cu lei”, unde săpau de zor, le citea din Blaga. Bunăoară din „Lucrătorul”: „Strivești între degete sinii materiei. / Îți sînt de păcură mîinile și afumate zorile... / Lucrătorule cu șorțul de piele albastră, / tu știi că frumoase sînt / numai lucrurile ieșite din puteri omenestii.”

Și pentru a nu cădea în păcatul retorismului, ne grăbim să adăugăm, poate inutil, că nu simpla lectură a acestor versuri și a altor altele făcea ca treaba să meargă că pe roate. „Nici nu prea auzeam bine din cauza motocompresorului”, mărturisea unul din băieții. Nu, procentele de îndeplinire a planului nu săltau grație lui Blaga, și nici nu intrau de la sine, rușinate, bătăturile în palmele crăpate. Versurile blagiene în acompaniamentul motocompresorului (blasfemie?) împlineau rosturi mai adînci. Pîinea și volumul zdrențuit de poezii din pufoaică le sădea acestor bărbați în devenire înțelegerea că unul fără altul nu se poate, și că oricît de grea și de modestă le-ar fi munca „în marea trecere” — cum ar spune poetul — pe pămîntul patriei, frumoase sînt numai „lucrările” pentru înălțarea ei. Și poate le dădea de gîndit și poemul din toate cel mai îndrăgît, „Scrisoare”: „Sunt cum bătrîn decît tine, mamă, / ci tot așa cum mă știi / adus puțin din umeri / și aplecat peste întrebările lumii...”

Tezaurul de la Pietroasa

— noi considerații —

Primul care și-a consacrat un însemnat număr de ani studiului Tezaurului de la Pietroasa, legendarei Cloști cu puii de aur, a fost marele nostru savant Alexandru Odobescu. Autoritatea operii sale este recunoscută, dimensiunile ei sînt uriașe. Tezaurul, pe lângă disputele stîrnite, a avut și un destin ciudat: împrejurări nefaste (uneori aflîndu-se între alte grănițe) l-au ținut departe de accesul cercetătorilor, au făcut ca studiul profund asupra acestei surse istorice prețioase să rămînă la nivelul anilor respectivi. Deși de atunci, se știe, știința arheologică a progresat enorm în direcția sau chiar și în direcția metodelor de cercetare, a tehnicilor de lucru: sisteme de fotografiere ultramoderne, de reproducere, de analiza metalelor etc. Și de asemenea se știe că o piesă arheologică își arată mai accentuat înțelesurile cînd e pusă în comparație cu altele. De la descoperirea Tezaurului, pe teritoriul vechiului stat centralizat al lui Burebista, adică pe teritoriul patriei noastre, au mai ieșit

ții sub semnul întrebării, dovadă a evidențierii unei probabilități.
— La ce vă referiți concret?
— În primul rînd la litografiile care nu corespund cu originalul.
— Nu înțeleg.
— Noi am confruntat piesele originale ale Tezaurului cu desenele și cu descrierea lui Odobescu și am găsit mai multe neconcordanțe: astfel, desenul platoului sau Favei (discul lunar-solar) descris la pagina 170 din Operele lui Alexandru Odobescu (vol. IV, ed. 1976); are în partea exterioară 206 perle de aur, în loc de 235 iar în primul cerc concentric sînt doar 53 de triunghiuri în loc de 55 față de original

Tot pe acest disc, primul sistem floral din penultimul cerc concentric, are 19 petale, în loc de 17, iar ultimul sistem floral are numai 20 de petale, în loc de 29 față de original.

— Cum vă explicați aceste neconcordanțe?
— Probabil, specialiștii care au executat aceste litografii (copii) preocupăți de reliefarea valorii lor artistice, au neglijat precizia, detaliul geometric, micul amanunt.

— La ce au dus inexactitățile?
— Tezaurul n-a putut fi studiat din punct de vedere matematic și nici astronomic! Apoi, cercetătorii de pînă la noi n-au prezentat numeric simbolurile de pe discul lunar-solar și nici pe cele de pe clepsidră (cana Oenochoe), fapt care a făcut să rămînă în afara cercetării informații prețioase.

— Ați pus în evidență și diferențieri de interpretare?

— Eu le-aș spune, fără prejudecăți, erori de interpretare. Hermeneutica figurilor mitologice de pe Pateră suferă, deoarece unii cercetători de pînă la noi s-au limitat la sincretizarea zeilor din mitologia greco-romană cu zeii din mitologia germană. Nu s-au descifrat simbolurile înscrise în Panteonul zeilor de pe Pateră și nici totemurile. Iată, de pildă, corbul aflat în partea superioară a clepsidrei are deasupra capului un rubin care nu a fost sennalat pînă acum.

— După dv. ce ar simboliza acest rubin?
— În cadrul funcționalității vasului lunar-solar, rubinul ar simboliza după noi originea zero, din care strămoșii noștri porneau o măsurătoare sau alta în cercetările lor astronomice. Dacii, o probă de așezare, erau îndrăgostiți de astronomie.

— Credeți, cum unora s-a sugerat, că ideea de germanizare a Tezaurului ar fi fost preconțuită de Odobescu?

— Unii au înțeles aceasta probabil din faptul că Odobescu deși recunoaște că veșmintele zeităților de pe Pateră sînt grecești (pag. 639) sau că meșterii care le-au lucrat imită arta greco-romană, el concluzionează totuși că Tezaurul a fost lucrat de aceștia pentru goți. Cred, mai degrabă, că informațiile de care a dispus savantul nostru la vremea aceea, limitate, cum și o oarecare modă a timpului l-au îndemnat să incline spre a face afirmația care a făcut-o: că Tezaurul ar aparține goților. Or, nu este așa!

— Ce argumente contra aveți?
— Tot ceea ce am spus pînă acum, ce voi spune și dovedi de acum înainte răstoarnă aceste afirmații.

— În primul rînd, să admitem și noi, pentru moment, că piesele Tezaurului au fost lucrate de meșteri străini pentru a fi făcute cadou unui oarecare conducător gotic. Dar ținînd cont de fanatismul religios — condiție sine qua non pentru acele vremuri — meșterii trebuiau să respecte cu strictețe toate elementele din mitologia și religia goților, pînă în cel mai mic amanunt. Altfel, orice nerespectare a subiectelor mitologice, a simbolurilor sau totemurilor ar fi devenit o insultă greu de acceptat și îndurat de către marile sacerdot.

— Poate aveți și alte argumente mai plauzibile!

— Cei ce studiază în domeniul mitologiei, al istoriei religiilor comparate cunosc faptul că o zeitate poate fi identificată numai în funcție de anumite simboluri și totemuri. Cînd noi am cercetat



Fig. 8A



Fig. 52

Dionisos (Bachus). Deci, noi sîntem de părere că nu e vorba de Egir, ci de Dionisos, al cărui însemn, tîrsul, simbolizează viața de vie, plantă de primă însemnătate la geto-daci.

— Pe cine reprezintă gravura din figura 45?

— Se susține că ar fi zeul gotic Fosita. Credem mai degrabă că e vorba de altă ipostază a zeului dac Dionisos, ipostaza de copil, cînd poartă coșul cu jucării pe cap, în cadrul Thiasului dionisiac.

— Ce semnificație ar avea această ipostază a lui Dionisos?

— Amintesc de faptul, cunoscut, că Dionisos, fiu nelegitim al lui Zeus, crescut cum se știe de niște nimfe, era un zeu gălăgios. Și, pentru a-l liniști, nimfele îi ofereau coșuri încărcate cu jucării, făcîndu-l astfel să tacă și ferindu-l în același timp de Hera, soția lui Zeus, care aflînd că și acest bastard trăiește, l-ar fi ucis.

— Din literatura de pînă acum aflăm că figura 46 l-ar reprezenta pe zeul gotic Tyr (Marte). Sînteti de altă părere?

— A încăput și aici o eroare, deoarece în mitologia germană zeul Tyr este reprezentat fără de o mină. Legenda spune că mina l-a fost miacată de lupul Fenrir (simbol al întunericului).

— Cine este, atunci, acest zeu?

— Figura 46 îl reprezintă pe zeul trac Ares (Marte), inițial zeu al muncii cîmpului, al agriculturii, ulterior zeu al

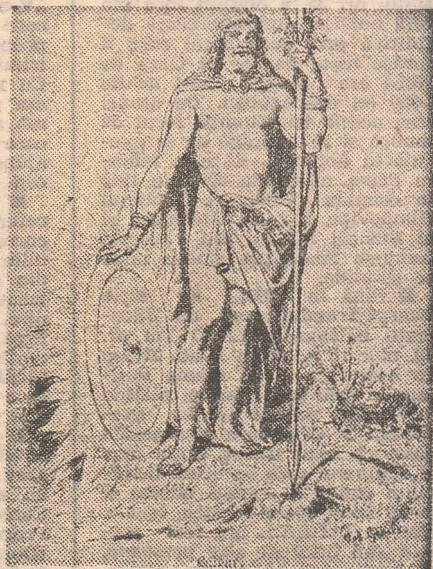


Fig. 10A



Fig. 44



Fig. 45



Fig. 46

la lumină numeroase descoperiri: tezaurele de la Constanța, Coiful de aur de la Cotofenesti, altele pe care specialiștii le știu. Nu vrem să emitem judecăți pro sau contra vreunei teorii ori păreri, dar bunul simț ne îndeamnă parcă să credem (celelalte tezaure stau mărturie) că strămoșii noștri daci erau în măsură să producă asemenea valori. Fie și numai pentru faptul, logic și demonstrat, că unde există materia primă din belșug, acolo apare mai întîi și meșteșugul prelucrării ei. Aur dacii aveau! Să fi fost mai puțin meșteri în prelucrarea lui? Să ne amintim de admirația lui Homer față de harnașamentele, săbiile, și alte arme bătute în aur ale soldaților traci.

Pe de altă parte e de observat faptul că însuși marele savant, loial față de probitatea sa profesională, a considerat unele afirmații făcute la vremea aceea ca fiind pasibile de noi interpretări, ele fiind puse (în operele tipărite) sub semnul întrebării, deci al unei probabilități.

Iată de ce aceste motive ne-au făcut să primim cu interes considerațiile cercetătorului Florin Olteanu și să le supunem, totodată, atenției specialiștilor. Relansăm în acest fel o „provocare” între specialiști, în sensul aprofundării studiului pe Tezaurul de la Pietroasa, pe măsura metodelor și tehnicilor de azi, „provocare” pe care în acest scop, al cercetării temeinice, însuși marile noastre savant Alexandru Odobescu a lansat-o.

— Dealtfel, nu sînt primul cercetător care a cutedat să se aplece asupra Tezaurului de la Pietroasa. Mircea Babeș, să ne referim doar la el, reeditînd opera lui Alexandru Odobescu, atrage atenția, într-un studiu critic, asupra unor afirmații mai puțin probate ale marelui nostru savant, referitoare la Tezaur. În completarea ideii, veți vedea că însuși Odobescu, atunci cînd comentează și numește figurile zeilor de pe Pateră, pune unele dintre aceste afirma-

zeitățile de pe Pateră, am explicat inițial fiecare simbol și numai după aceea am stabilit ce zeitate este. Zeii din mitologia germanilor, după cum veți observa în desenele alăturate, sînt reprezentați prin simboluri specifice, simboluri care îi deosebesc de zeii altor religii și mitologii, chiar dacă îndeplinesc „funcții” sensibile similare. Este inadmisibil însă, din punct de vedere al ritualului cultului păgîn, ca un zeu să fie redat și recunoscut prin alte simboluri decît cele specifice. Cum de asemenea nu se poate accepta ideea că marii sacerdoti goți ar fi practicat misterele cultului lui Odin, în fața unui zeu care, prin simbolistică, l-ar fi reprezentat pe zeii greci Hefaiștos.

— Dar acestea sînt reguli și nu probe! Mai bine am trece la probe, dacă există!

— Vă înțeleg nerăbdarea, dar enunțarea, în prealabil, a unor reguli de care trebuie să ținem cont chiar în dialogul de față, nu strică. Și fiindcă le-am enunțat, acum să luăm fiecare zeu pe rînd, să-i citim corect întreaga simbolistică și, în raport de aceasta sau și de aceasta să-i stabilim originea.

— Întru totul de acord!

— Să luăm, pentru început, zeul din figura 44: marile noastre savant Alexandru Odobescu susținea, cu oarecare probabilitate (a se lua în considerație semnul întrebării din paranteze), că ar fi zeul gotic EGIR (Neptun). Ce-l face să creadă aceasta? Faptul că zeul poartă în mina stîngă un trident. Eu vă invit să priviți cu atenție figura din gravura 44: ceea ce poartă acest zeu în mina stîngă nu este un trident, ci un tîrs — simbol nu al lui Egir, ci al zeului trac

războiului. Acesta, după cum ușor se constată, are două mini zbrăvne, în care își poartă însemnele.

— De ce n-ați luat în discuție și gravura din fig. 48?

— N-am găsit că e necesar s-o discut, așa că vă voi aduce cîteva argumente legate de figura 47, în care, se susține, că ar fi a treia Notha (ursitoare). Nu e așa. Ursitoarele trebuiau, conform simbolurilor lor din mitologia germană (vezi fig. 8 A) să poarte ca însemne: caietul de lînă sau ghemul cu cauci a vieții. Zeița din imagine, ca și cea de pe Pateră (aceasta) poartă alte însemne.

— Ce probă credeți că l-a determinat pe Alexandru Odobescu să susțină originea gotică a Tezaurului de la Pietroasa? Proba hotărîtoare?

— Scrierea, cele cîteva cuvinte, pe care le-a considerat a fi gotice, transpuse prin caractere runice, credea Odobescu. Dar scrierea putea să fie adăugată ulterior, după ce Tezaurul a fost, foarte probabil, luat cu de-a sila de invadator, luat dintr-un altar dacic ori de la un preot dac și înșușit de către cuceritor în timpul migrației goților. Fapt care n-ar fi deloc unic în istoria dacilor și a urmașilor lor, romanii. Să fie mai sigur de el, noul stăpin al Tezaurului (provizoriu a dovedit timpul) l-a însemnat cu însemnele pe care le cunoștea mai bine.

— Mai aveți ceva de spus despre zeii de pe Pateră?

— Zeița Freya (Venus) are drept simboluri, conform mitologiei germane, o salbă de aur (pe care legenda spune că ar fi primit-o în dar pentru o noapte de dragoste de la piticii Pămîntului). El, bine, zeița de pe Pateră, care se susține că ar fi Freya, nu are nici o salbă la gît (vedeți figura 51). Nu este nici Venus, judecînd prin comparație, fiindcă Venus îl purta drept simbol, alături, pe Eros. Zeița din figura 51 este, susținem noi, Fortuna, din mitologia greco-romană. Ea este identificată de cornul abundenței (al Caprei Amalthcia), purtat în mina stîngă, iar în mina dreaptă poartă rodul norocului pe care îl culege, spune tot legenda, de pe frunța lui Fatum — zeul destinului.

— Am ajuns, pare-se, la zeul cel mare! E Odin sau Zeus?

— Nici unul, nici altul. În mitologia germană, Odin sau Wodan era considerat, ca și Zeus, tatăl tuturor zeilor și al tuturor oamenilor. Dar Odin, se știe, avea un singur ochi, ochi ce simboliza Soarele. Celălalt ochi a fost dăruit de Odin, așa zice firește legenda zeiței Mimir, spirit al apelor, pentru a se adăpa din izvorul înțelepciunii — respectiv semnifică ogîndirea Soarelui în Apă. Odin trebuie însă să mai poarte, ca însemne, o pălărie (simbolizînd norii cerurilor), o mantie (simbolizînd cerul), iar în mina stîngă, o săgeată (simbolizînd raza Soarelui purtătoare de lumină). Or zeul din figura 52, care se susține a fi Odin, este mai sărac în veșminte și simboluri. El are doi ochi, se pot vedea

(Continuare în pag. 14)

N. GRIGORE MARAȘANU

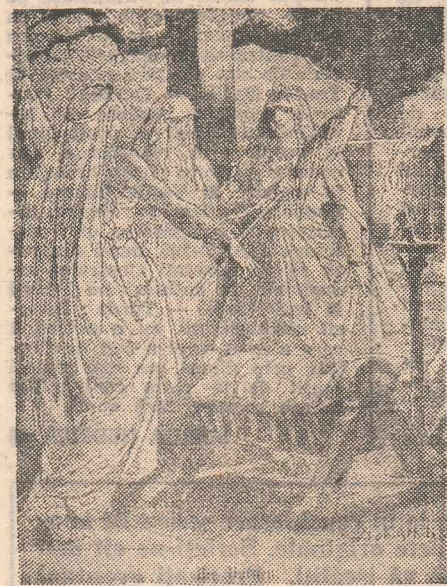


Fig. 6A



Fig. 51



Fig. 7A



Fig. 47

Kovacs Ladislau din Tirgu Mures, strada Libertății nr. 103, ne scrie exasperat de tăcerea Autotaxei nr. 6 București care i-a trimis avizul ADAS din București pentru o reparație a autoturismului personal pe cheltuiela sa. Ca să i se restituie banii, sucursala locală ADAS are nevoie și de avizul comitetului autobuze care țace de câteva luni de zile.

La noi, în Cimpineanca - Vrancea, ne scrie **Călin Ludovic**, vinerea se schimbă buteliile de aragaz. Cu bon, desigur: un bon la două luni. Când trebuia să schimb eu și alții, n-a venit mașina și mi s-a spus că nu sînt butelii pline. Am fost la PECO la Focșani și chiar tovarășul director ne-a vizat bonurile ca să rămână valabile. Dar când au venit butelii în sat, ni s-a spus că avem bonuri expirate.

Din Hășmaș, județul Sălaj, **Vasile Gavrilă** ne scrie că în zărilor județean, căminul cultural de la noi a fost trecut că s-a dat în folosință de un an și jumătate, dar el, căminul, nu se poate folosi nici în prezent.

Elena Moraru, din Drobeta-Turnu Severin, strada Tabla Buji nr. 35, a obținut încă din 1978 hotărîre judecătorească definitivă prin care hotul care îi furase niște bagaje în Gara de Nord era obligat să-i achite 1.950 lei despăgubiri. De atunci însă acesta își schimbă locul de muncă și se sustrage de la executarea hotărîrii. El este Mihaile Petre, născut la 30 iulie 1945 în comuna Odobești, județul Dimbovița, fiul lui Gheorghe și al Stancăi Mihaile din aceeași comună. Poate știe cineva unde se ascunde.

Pină în 1981, ne scrie **George Trandafirescu** din București, bulevardul Lacul Tei nr. 79, bloc 15 A, scara 1, ap. 20, eu cu sora mea și cu mama locuim în cele trei camere, plătind 0,60 metri patrați spațiu excedentar. Și eu și sora mea ne-am căsătorit anul trecut. Soția mea și cumnatul meu au acum domiciliul stabil la aceeași adresă și și-au făcut toate formele legale. Dar la I.C.R.A.L. au fost trecuți sub titlul de alte persoane, și continuăm să plătim același spațiu excedentar.

Deși strada Stîndardului nr. 12, sector 1, București a fost racordată la rețeaua de apă potabilă încă de anul trecut, nici acum n-a fost racordată la rețeaua de canalizare a orașului, rețea ce trece prin capatul vitregitiei noastre străzi, ne scrie **Adrian Atanasiu**.

Maria Drăgoi din Deva ne relatează un necaz ciudat. Hai-nu bune în valoare de vreo 300 de lei i s-au compromis din vina a două fermoare - ce costă în jur de 10 lei - pentru că s-a spălat a ieșit roșul din pinza dințoselor închizători. Poate cineva să fabricantul.

Din blocul E 7, microraioul 18, strada Brăilei nr. 234, Galați, ne scrie **Stefan Cataramă** și alți 34 de locatari că de două luni nici unul din cele două lifțuri nu funcționează, că apa caldă și rece se distribuie necorespunzător, că în apartamentele de la etajul zece se infiltrează apa prin acoperișul defect.

Cartierul Prișeaca este, de fapt, un fost sat, aparținând acum municipiului Tirgoviste, ne scrie **Mihai Dumitru**, strada Dimboviței nr. 17 din numitul cartier ce se află, precizează, la 5 kilometri de municipiu. Cu toate acestea, I.J.T.L. Tirgoviste a desființat singurul traseu de autobuz al acestui cartier izolat. Scrisoarea mai poartă încă 45 de semnături.

Statnic Gleb, directorul Casei de copii școlari nr. 3 din Capitală, ne scrie că în ziua de 1 august, la ora 9 și 20 de minute, cu trenul personal 2021, din gafa București-Basarab trebuia să plece un lot de câteva sute de copii în tabere. Din cauza proastei organizări și a lipsei de răspundere a celor răspunzători de transport, garnitura a plecat cu 50 de minute întârziere, pentru foarte mulți copii drumul însemnând o suferință, pe cît de neașteptată pe atît de absurdă.

Din Turda ni se adresează **Maveca Tritean** care ne spune că fiica ei de 5 ani e îngrijită de bunicii din satul Poiana Frății, comuna Frata, unde primește pensia de întreținere de la tatăl ei, divorțat de cea care ne scrie: „Tovarășul diriginte de poșta Pașca Iacob al comunei Frata, cu de la sine putere, în fiecare lună, o abonează pe mirona Tritean Carmen Gabriela, din pensia de întreținere, la unul din ziarele centrale”. Este poate cel mai tîrziu abonat, și unul care, sigur, nu citește ziarul.

Ioan Dordea din Sibiu ne cere adresa doctorului Constantin Bacanu, lat-o: strada Blse-

rica Amzei, nr. 3-4, București.

Necazurile lui Alexandru Hersch din București, alea Postăvarul nr. 6, bloc D 2, etaj 5, apartament 102, sectorul 4, au început în 1981 de la contorul de curent. La I.D.E.B. a fost îndemnat să ceară o expertiză pentru care a plătit și taxa. A fost în audiențe. Doi tovarăși și-au notat în agendele lor de lucru numele omului, adresa și au promis că se rezolvă. Unul din aceștia chiar „mi-a arătat registrul cu rezoluția pusă de tov. Vrinceanu: «Rezoluția cazul, nu bagați strimbe», dar a trecut un an de cînd umblu degeaba».

Domiciliată în comuna Stejari - Gorj, Monica Slăvuteanu, deși calificată, suplinește de patru ani într-o comună vecină, la școala Căprenii de Sus, predind limba română după plecarea unei titulare în Maramureș. I s-a refuzat mereu titularizarea, spunindu-i-se că titulara e detașată. Ministerul i-a comunicat anul trecut să depună dosar și cerere de titularizare, dar la inspectoratul județean nu contează nici măcar acest lucru.

Vasile Șuşnea din Tecuci: „V-am adresat o scrisoare prin care vă rugam să mă ajutați în problema unei mingi de fotbal trimisă la «Căprioara» Sebeș. Cu mare bucurie vă anunț că am primit coletul și vă rog să mă scuzați pentru pripeala de care am dat dovadă. Mîinga a ajuns la destinație și problema este rezolvată».

Entuziasmat de gestul unui ceferist, **Eugen Lupășcu** din București ne relatează că joi 22 iulie a.c., la ora 16,30 a plecat din gara Lehliu spre București trenul cursă nr. 8318. După pornire, din sens invers veneau în fuga mare trei cetățeni cu intenția să prindă trenul. „Mecanicul, observindu-i, a oprit pină ce s-au urcat, apoi a pus din nou garnitura în mișcare».

Maria Ienea din Reșița, strada Războieni II nr. 2, a fost grav accidentată, cum spune, de un autobuz, în noiembrie 1981. Cererea plîngerii adresate Procuraturii locale Caransebeș (Dosar nr. 44/C/1982) întârzie, cu toate promisiunile de urgențare.

Elisabeta Bratu din București, Calea Victoriei nr. 142, și-a reparat ornicul la ceasornicaria din strada Ștefan cel Mare nr. 1-5. A mers trei zile și a stat. Ceasul, purtătorul lui a umblat mult și bine, trimisă de la o tură la alta, deși ticăitorul a dormit era în garanție de vește. Pină la urmă, unul din cei care o purtau pe drumuri i-a zis să-l lase în pace și să reclame, dacă nu-i convine. Lui, se vede că îi convine. Scrisoarea precizează că el este chiar șeful ceasornicării.

La cei 21 de ani ai săi, deși infirmă, **Elena Floarea** a absolvit o școală profesională de trei ani și șase luni și vrea să muncească. Locuiește la numărul 8 pe strada Pavel Teacenco, în comuna Volunari, municipiul București. A primit încă acum două dispoziții de repartizare pe care unitățile la care a fost trimisă nu le-au onorat. Această tină care nu poate munci decît cu o singură mină, de cite ori trebuie să ceară banala „mină de ajutor” celor care-i întorc spatele frecîndu-și minile că au găsit răspuns pentru încă un solicitator incomod?

Sînt om al muncii la Grupul de șantier nr. 3, baza Vilșești. Mi s-a dat o locuință cum am cerut: aproape de serviciu. O garsonieră la etajul 8, în care îmi trebuie butelie. Dar eu sînt bolnav și nici n-am butelie de aragaz. Semnează **Nicolae Ionescu**, strada Rulmentului, nr. 48, sectorul 3.

Constantin Iordache, din Capitală, strada Mașina de pîine nr. 8, ne scrie că, de ani de zile, se tratează în stațiunea Sîngeorz-Băl. Anul acesta a găsit noutăți. Pe de o parte hoteluri noi și confortabile, dar, din păcate, pe de altă parte și năravul pabarului introdus în superbele locuri de îngrijire a sînatății de către unii care se duc acolo mai mult să chefulască.

Toader Nicolae din Vinju Mare ne scrie nu numai pe ntru a ne spune că este electromecanic la I.E.L.L.F. Drobeta-Turnu Severin sistem Cujmir, ci mai ales pentru a sesiza că recomandarea lui de înscriere la concursul de admitere în învățămîntul superior, curs fără frecvență - vizată de unitate și de direcția județeană de resort - a expirat-o la 8 iunie a.c. la Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare pentru ultima viză, dar de acolo nu i-a venit decît cuponul, semnat, de primire a scrisorii. Concursul s-a ținut.

Bucur Mihai și alți locatari din Blocul 6B, scara B, bulevardul Tomis nr. 305, Constanța, depun mărturie că unul din lif-

turile blocului nu funcționează deloc, iar celălalt, doar din ocaia un ocaia zile.

Constantin Gh. Gheorghe din Constanța: Mă pot considera apt de muncă și recuperare medicală, în urma efortului deus de colectivul Policlinicii de recuperare Sianic Moldova. Latorez recunoștință dr. Adriana Cnelariu și colaboratorilor săi care m-au scos din suferință.

Ana Faur, muncitoare la Cooperativa „Moțul” din Brad, spune că, de cînd lucrează în clădirea în care a fost policlinică „nu avem apă la grupul sanitar”. Au oprit-o instalatorii. În loc să repare ce era de reparat. Ca să fie și ei mai cu mot, probabil, rugăm respectuos pe cei în drept să le taie moțul.

Din casa ei demolată, **Ana Nițescu** a ajuns în apartamentul 8, scara A, blocul 32, strada Nucșoarei nr. 13, sectorul 6. Dar, între altele deficiente ale locuinței, „tavanul este găurit, un perete al sufragerului e decorat cu un belciug, tocurile de la geamuri și uși sînt mai mici decît trebuie și umplutura a căzut, unele uși sînt sparte, se vede prin ele, etajera de la baie lipsește...”

Centrala de Transporturi Auto ne anunță că, urmare sesizării semnate de Nicu Popa, Costin Fuică și Gheorghe Nistor, aspectele sesizate s-au confirmat parțial astfel că s-a dispus înlocuirea din funcție a șefului de autocoloană Milea Aurel.

Dan Mihai Ștefănescu din București s-a convins că lucrătorii centrului nr. 7 al I.D.E.B. sînt pe cale de a impune o metodă sigură de tracasat publicul. „Dispon din senin verificarea contorului, fără o înștiințare prealabilă. Vin dimineața, se supără că nu e nimeni acasă, și taie curentul. Se dezgheață frigiderul, se strică laptele copilului și mîncarea celor mari, dumnealor nu se gîndesc dacă le-ar place să le facă cineva la fel. Vrînd-nevrînd alergî după dinșii zile întregi. Pină la viitoarea programare a unei verificări rămîi în întineric. Deși ești cu plata la zi. Deși constată singuri, pină la urmă, că și contorul este bun».

Gheorghe Derevlean din București sesizează grosolanția și necinstea unui șofer de autobuz - nu dădea biletele cerute, reținea mai mulți bani, nu recunoștea că i s-au înmînat banii - cu care a venit la București, în a doua parte a zilei, din direcția Giurgiu. Călătorii n-au putut afla cu nici un chip numele șoferului, dar numărul mașinii de culoare galbenă era 35-B-3000.

Aurel Crețin, muncitor la I.A.S. Cumpăna - Constanța, domiciliat în Techirghiol, strada Rășcoalei nr. 2, ne scrie îndurerat că anul trecut, după ce l-a părăsit soția, doi din cei patru copii i-au murit și că nu se mai descurcă nici cu cei rămași. Ne roagă să-l ajutăm să dea de urma soției care și-a uitat pruncul, pentru a pleca, se pare, spre Cîmpeni - Alba, cu un însoțitor de drum care îi seamănă la obiceiuri.

Mă numesc **Stoica Simion**, locuiesc în Geoagiu, strada Rîului nr. 28. Eu și soția lucrăm la Cugir și primim acolo rația de alimente. Pentru bunica și fetița mea în vîrstă de șase luni primesc alimente din Geoagiu. Pe luna iulie s-au dat din data de 27. Soția mea s-a dus în 31 și i s-a spus că nu se mai dau.

Ștefan Mile din Cluj-Napoca ne scrie fericit că în urma apelului publicat la această rubrică și-a regăsit amicul din copilărie, Mircea Cornel Bălaș. După înștiințările prompte primite de la Inspectoratul General al Miliției și de la un fost dascăl al prietenului său, i-a scris din Timișoara însuși cel căutat.

Apelez la sprijinul redacției ca să află adresa dr. chirurg Marilena Carmen Negulici cu domiciliul în București. Pină în 1966 a lucrat la Spitalul C.F.R. Buzău. Semnează **Mia Vasilescu**, strada Depoului nr. 26, Buzău.

Sandru Colceag, strada Rodnei nr. 32, bloc 6, ap. 26, sectorul 3, ne scrie că magnetofonul ZK 140 T, cumpărat de la „Unirea”, la 10 martie a.c., s-a defectat în garanție și este la reparat de la 1 aprilie la unitatea nr. 42 de pe strada Smîrdan nr. 30. Cum n-a putut fi reparat, conform prevederilor legale, aparatul trebuie schimbat. Întîrzie însă mereu formalitățile de rigoare.

Consiliul popular al sectorului 4 ne răspunde la scrisoarea lui Evangheli Flamaropol din str. Alunișului nr. 180, bloc 1, ap. 33, că se confirmă cele sesizate. În urma unor neînțelegeri, din 11 membri ai comitetului asociației de locatari activează numai 4. Pentru normalizarea lucrurilor, în trimestrul

trei poate avea loc adunarea generală cerută, ocazie cu care se vor prezenta și concluziile controlului - acum în curs - asupra gestiunii asociației.

Uniunea județeană a C.A.P. Argeș ne înștiințează că, urmare a scrisorii lui Ispas C. Ilie din comuna Biria, se va urmări ca în toamna acestui an, odată cu întoarcerea la C.A.P. a plusurilor de teren deținut nelegal de către mai mulți cetățeni, să se ia și suprafața de 0,30 hectare deținută fără drept de Mîncă I. Anton. Cum Ispas este vecinul lui Anton, știa el bine ce spune.

Consiliul popular al municipiului Constanța răspunde la scrisoarea lui Vasile Grigore: Organul de conducere colectivă din cadrul Regionalei C. F. Constanța, analizînd situația locativă a petentului, i-a repartizat un apartament cu trei camere, într-un bloc ce se va da în folosință în trimestrul trei a.c.

Ministerul Sînatății, în legătură cu cererea adresată de Clara Stoica de a urma tratamentul dr. Geo Săvulescu, ne comunică: Serul propus de acest medic (hidrolizat de proteine) a fost repartizat la 9 iulie a.c. la trei unități de specialitate pentru experimentare clinică. În funcție de rezultatele ce le vor comunica șefii clinicilor respective, după circa 6-9 luni de experiment, se va formula avizul final din partea comisiei medicamentului din cadrul institutului pentru controlul de stat al medicamentului și cercetări farmaceutice.

Răspunsul de la Consiliul popular județean Brașov, la scrisoarea unui grup de 66 de locatari ai căminului de nefamilisti din strada Vișinului nr. 1 B, bloc 10, precizează că pentru reglementarea situației locatilor s-au stabilit următoarele măsuri: să se dea în folosință pentru ei o microcantină încă din 25 august a.c., cu program de funcționare de la ora 6 la ora 21; să nu se mai permită utilizarea în cămin decît a resursurilor procurate din comerțul de stat - nu improvizate - și numai cu perceperea costului unor tarife la fel ca și pentru celelalte aparate electrocasnice.

Cu tot respectul de care mai e în stare, după cîteva încercări lipsite de noroc, **Iosif S. Alexandru** din satul Ciușlea, comuna Garoafa, județul Vrancea, mai roagă încă o dată întreprinderea de producție și construcții că ferate Iași, balastiera Putna-Suraia, județul Vrancea, „unde am lucrat ca muncitor necalificat în perioada 1 aprilie 1959 - 25 martie 1962, împreună cu consătenii Simion C. Ion, Ion Cristescu, Nicolae Toțaleanu, Gogu Nuță și alții, fiind angajat pe atunci de tov. Ing Ion Armeanu și maistrul șef de lot”, să-i elibereze o adeverință de vechime în cîmpul muncii pe perioada respectivă, fiindu-i necesară la completarea dosarului de pensionare.

Direcția pentru probleme de muncă și ocrotiri sociale a județului Vrancea: Referitor la articolul „Cui încredințăm avutul obșteșc” publicat în FLACĂRA nr. 23 din 20 august a.c., vă informăm: În luna ianuarie 1982, au fost anchetați de către organele de stat numiții Marin Virgil - inspector în cadrul oficiului forțe de muncă (în stare de arest) și Toma Nicolae - șef oficiu forțe de muncă (în stare de libertate), ca urmare a sesizării făcute de către numitul Ghiorgheu Aurel Pompilius element descompus care era încadrat la I.S.F.H. Focșani și care practica traficul de influență și luare de mită pentru favorizarea încadrării unor persoane din mediul rural la unități din municipiul Focșani. În urma cercetărilor organelor de miliție și procuratură ale județului Vrancea, tovarășul Toma Nicolae, șef oficiu forțe de muncă, cu adresa nr. 23/B/1982, Procuratura județeană Vrancea l-a comunicat că este scos de sub urmărire penală întrucît faptele pentru care a fost cercetat nu s-au confirmat. Fostul inspector Marin Virgil și Ghiorgheu Aurel Pompilius au fost condamnați împreună cu celelalte persoane la pedepsele relatate în articolul amintit. Din cele arătate pină în prezent, rezultă că afacerile s-au făcut între Ghiorgheu Aurel Pompilius și Marin Virgil, fost inspector în cadrul oficiului forțe de muncă, pentru care motiv instanța de judecată l-a condamnat pe cei în cauză la pedepse între 4 și 5 ani, deci nu este

vorba de tov. Toma Nicolae - șef oficiu forțe de muncă, așa cum s-a menționat în articol. Pentru lipsă de vigilență în coordonarea activității în cadrul oficiului, tov. Toma Nicolae a fost sancționat. Rugăm ca răspunsul nostru să fie publicat, în vederea informării opiniei publice.

Bazie Constantin din Focșani, strada Teiului, nr. 13 ap. 6, sesizează încasarea ilegală și abuzivă, la meciurile echipei de fotbal locale, din divizia B, a unor bani pentru programe (4 lei bucată) și pentru bilete de bombolă (tot 4 lei bucată).

Consiliul popular al sectorului 6 răspunde la scrisoarea trimisă redacției de Silvia Motoroiu și Ioana Lascu, precizînd că în decembrie 1981 deja s-a verificat activitatea financiară contabilă a asociației de locatari din blocul M 14, alea Poțaița nr. 6, că în 1982 „i s-au dat indicații și termen pentru remedierea deficiențelor și intrarea în legalitate”, pentru ea, în încheiere, să ni se spună ce se va cere comitetului să prezinte situația la zi - care zi?, pentru că nici măcar acest răspuns trimis redacției nu poartă nici o dată - „urmînd a se efectua o nouă verificare».

Din Baia Sprie, Cutoi Monica ne spune că fostul ei soț, Cucevan Ioan, de peste un an, se sustrage de la plata pensiei alimentare. Pină acum n-a folosit nici măcar faptul că „a fost depistat de organele de miliție că locuia în Miercurea Ciuc cu Szent Magdolna, strada Bradului, bloc 5, scara B, ap. 14, și că ar lucra în Brașov, unde face naveta».

Călin Paraschiv din București, sesizează că, deși zona în care stă (pe Calea Rahovei) se vede că nu se va demola cîrind, deoarece un imobil de alături este în reparații generale, de multă vreme ICRAL Cotroceni refuză să execute reparațiile necesare și consolidarea imobilului de la nr. 122-124, „în care locuim 13 familii și care amenință să se dărîme pe noi de cite ori trece pe stradă un vehicul greu».

Pagină realizată de DORIN GHERGHINESCU

Posta redacției

Gheorghe Artene - Ploiești: Pensia de întreținere se atribuie pină la majorat. În cazul în care beneficiarul își continuă studiile, se atribuie și pe toată această perioadă, pină la împlinirea vârstei de 25 de ani.

Ștefan Vasilescu - Cîmpina: Meseriașilor cu ateliere proprii nu li s-a acordat compensație, indiferent de faptul că sînt pensionari, beneficiază însă de cummularea integrală a pensiei cu veniturile realizate din exercitarea meseriei.

Simion Mănescu - București: Taxele vi se vor aplica de la data aprobării executării lucrării și nu de la data solicitării acesteia.

N. Stucă - Haeș: Are dreptul să opteze pentru una din cele două pensii.

Gheorghe Comănescu - Giurgiu: Numai în cazul în care este stipulat la contractul de muncă.

Sîrbica Andrei Văcăroiu - București: Pentru a se face investigațiile necesare de către forul competent, scrieți-ne adresa de domiciliu a familiei Epure.

Moise Jurgescu - Lipova: Concediul suplimentar de odihnă se acordă întotdeauna pentru activitatea desfășurată în condiții deosebite în ultimele 12 luni premergătoare plecării în concediu.

Dumitru Balica - București: Timpul lucrat în străinătate se ia în considerare la stabilirea pensiei numai în cazul în care s-a contribuit la asigurările sociale de stat ale țării noastre.

Teodor Malica - Oradea: Posturile didactice vacante din învățămîntul liceal și profesional se ocupă prin repartizare sau concurs conform normelor legale în vigoare.

Vasile Răescu - Drobeta-Tr. Severin: Pentru înscrierea și cumpărarea unui autoturism ARO-245 diesel urmează să vă adresați Centralei Industriale de autoturisme Pitești.

Iosif Csalai - Turda: Întrucît căsătoria dv. cu o persoană care a avut copil a fost desființată prin divorț, nu mai sînteți scutit de la plata contribuției lunare a celor fără copii.

MARGA NEDELEA

„FLACĂRA” nu ia în considerare scrisorile anonime și nu primește acte originale. Scrieți-ne cit mai concis. Și nu uitați să vă iscăliți. Precizați eventual telefonul unde vă putem găsi.

flacăra

PENTRU MINTE, INIMĂ ȘI LITERATURĂ

Poezii ■ Interviuri ■ Note ■ Cronici ■ Eseuri ■ Poezii ■ Interviuri ■ Note

FĂNUȘ NEAGU

„Sint pur și simplu un povestitor.

Dar unul care știe să povestească“

— Ați implinit nu demult 50 de ani. La sărbătorirea care vi s-a făcut la Uniunea scriitorilor, cineva v-a comparat cu Sadoveanu Dv. ați intervenit, ca să vă dați modest, la o parte, lăsându-l pe autorul „Balagului” singur. Sinteți chiar atât de modest? Dar dv. faceți parte din (spunea cineva) clubul clasicilor în viață! (Sincer: cum vă simțiți în acest club?)

— Nu-mi pare rău că fac parte, în cazul de față, din acest club, dar Sadoveanu rămâne unul singur și încă indescifrabil. El este singurul dintre prozatorii români care a creat o nouă țară, suprapusă României reale. Eu, care m-am născut la hotarul dintre Muntenia și Moldova, mărturisesc că am iubit Moldova înainte de toate datorită lui Sadoveanu. Când eram tânăr și încă nu văzusem Bucovina, aveam obiceiul să spun că Moldova lui Sadoveanu e chiar mai frumoasă decât Moldova dintre Siret și mănăstirea Putna. Acum vin și mărturisesc că fără Moldova reală Sadoveanu n-ar fi existat. Iubindu-l mult pe Sadoveanu și mai mult pe Vasile Voiculescu, am devenit orgolios. Orgoliul nu înseamnă inversul modestiei, ci complementul ei de drept. Orgoliul meu dintotdeauna a fost acela de a fi un bun, dacă se poate foarte bun, scriitor român. Îmi asum pe deplin lucid acest risc — celelalte, bucurii sau înfringeri, rămân în seama timpului.

— Dați-ne voie să continuăm întrebarea cu care am început. Ne aflăm, așa-dar, în fața lui Fănuș Neagu la 50 de ani. Cum vă vedeți la această vîrstă, înconjurat de o țară pe care o iubiți și care vă iubeste?

— O țară își clădește puterea și contururile în pământ, ape și foc. Clădită pe munți, cîmpii, Dunăre și Marea Neagră, ea să existe în eternitate România și-a clădit și un relief aparte în configurarea culturilor lumii, opunind dezastrelor simbolurile răbdării, suferința, speranța, lupta și ironia, mai bine zis risul, nu ca mască a supunerii sau disprețului, ci ca formă supremă a vitalității, ca îngăduință, neiertare și arc de triumf. Am implinit 50 de ani, dar 50 de ani înseamnă o aventură a spiritului și mai puțin o dejurare de obișnuințele tinereții. Inșusirea mea — cea mai de pret, acum, e că mă simt un om încălțat de povești pe care trebuie să le scriu. Am adunat în mine de toate cite-i sint urse unei omi cu oarecare ascuțime a observației și împătimit de carte, impliniri, născăpări, succese, rani, spaimă, iluzii, cuvinte, o parte din legile severe ale existenței, drumuri, iubire, suspine, dezgust — adică tot ceea ce dăruiește viața — și nu-mi pare rău decât de un lucru: că, tânăr fiind, n-am băgat de seamă că timpul curge necrutător de repede și mi-am aminat uneori lucrul. Aș fi putut, într-o slava limbii române, să scriu îndoit mai mult. Mă consolez cu gândul că oameni celebri în cultura lumii au afirmat că un romancier își dă adevărata măsură abia de la 50 de ani în sus. Sper să fiu sănătos, ca să nu-i contrazic. Și nu doresc nimănui în lume să scape de ofensa de a implini 50 de ani, apoi 60, apoi 70, apoi 80 și chiar o sută.

— Anul acesta v-a apărut o splendidă carte de proză, „Pierdut în Balcania”. Nu un roman, ci o suită de povestiri. Apropo de asta, despre dv. se spune (o spun unii critici) că sinteți doar un povestitor, că romanele dv. n-ar fi decât niște povestiri mai lungi. (Dar și că, laudativ de data asta, într-o perioadă de proliferare a romanului vă încapă înăuntru să scrieți povestiri și nuvele.) Dv. ce vă considerați, un povestitor sau și un romancier?

— Iată că de această dată mă raliez la părerea criticilor! Sint pur și simplu un povestitor. Dar unul care știe să povestească. Romanele mele sint niște povestiri mai lungi, dar niște povestiri captivante. Nu zic că n-ar exista și romane captivante, dar la noi sint foarte puține, chiar extreme de puține și, după mine, sint tot niște povestiri. Sint povestitor, păstrînd proporțiile, cum au fost Ion Creangă, Mihail Sadoveanu, Vasile Voiculescu și Panait Istrati. E țara plină de romancierii modocri și de-aiia îmi place să rămîn toată viața povestitor.

— Dar teatrul? Ce-l cu teatrul dv.? Unii zic că aici ar fi călcîiul lui Ahile al lui Fănuș Neagu. Că piesele dv. n-ar avea conflict, compoziție, personaje și alte asemenea trucuri. „Fănuș Neagu — spunea Paul Anghel într-un caiet-program la piesa dv. „Echipa de zgomote” — aduce ca garanție doar propriul său personaj”. Dar tot Anghel spune: „Dacă nu vă place piesa, creați-l pe scenă pe Fănuș. Sau înfățișiți-l după spectacol”. S-ar zice deci că



spectacolul autorului e mai important decât textele sale dramatice... Dv. ce ziceți?

— Iată ce zic alții. Ion Bănuță: „Echipa de zgomote e un poem dramatic unic în literatura noastră, straniu prin idee, cutremurînd încă din titlu. E o lume văzută pară invers, de pe fundul apei unui lac limpede, în care aruncă umbre de pe partea cealaltă, cea de sus, înfiorîndu-l”. Heana Lucaci: „Scoia de lemn e un mărghitar de vis și de cuvînt”. Marian Poșă: „Ca diamanturg, Fănuș Neagu nu este dintre cei ce văd ceea ce nu există, dintr-un astfel de aparență unei profunzimi vizionare, ci unul din acei mult mai rari artiști care reușesc să aducă și chiar să îmbulzască în realitatea curentă exact ceea ce acesteia îi lipsește”. D.R. Popescu: „Ca dramaturg, Fănuș Neagu poartă propria sa manta, vrăjita, încărcată de cuturi miraculoși. El se prezintă în fața noastră ca un Falstaff din Orient”. Radu Popescu: „Echipa de zgomote a adus în dramaturgia noastră de azi un sunet nou, a pis o pată de culoare necunoscută, producînd asupra publicului nostru o impresie puternică”. Horia Deleanu, despre actorul Mircea Albulescu în rolul principal din „Echipa de zgomote”: „Și nu este cu putință să treci cu vederea că, pe parcursul anilor de pînă acum, două din cele mai însemnate creații ale unui foarte însemnat actor au fost realizate în rolurile principale din Danton de Camil Petrescu și din Echipa de zgomote de Fănuș Neagu”. Și acum iată și părerea mea: Paul Anghel are dreptate. Eu sint personajul principal din cele două piese care mi se joacă, plus cel din piesa „Palașa vine tot-

deauna la timp”, pe care o voi preda luna aceasta Teatrului Toltara.

— Dar scenariile dv. de film? Aceste scenarii, scrise într-o manieră aparte (cunoscută „manieră Fănuș Neagu”), n-au dus la filme de același răsunset cu proza dv. N-aveți noroc de regizori sau n-aveți noroc de o cinematografie?

— N-am avut noroc de cinematografie, uneori, de puițe ori, poate nici de regizori. Dar am un film, „Casa de la miezul nopții”, în regia lui Gh. Vitanidis, care mă mulțamește total. Îmi plac mult și ultimele două filme pe care le-am scris împreună cu Vintilă Ornar, „Funga cu libelule” și „Baloane de curcubeu”, au avut ca realizatori doi regizori de mare talent, pe Manole Marcus și Iosif Demian. „Punga cu libelule” e un film de înaltă tinută pînă cu trei minute înainte de final, minute pe care le-a hăcut și final pe care l-a distrus un fost răspunzător de soarta cinematografilor. Acest film, care putea să fie unul de referință, se isprăvește atât de tulburător încît spectatorul are impresia jenantă că scenariștii și regizorul au vrut să demonstreze că un lucru foarte bun poate sfîrși mizerabil. Filmul „Baloane de curcubeu” are o soartă și mai tristă. E gata de trei luni, dar cineva cu treburi în cinema îl vrea cioprit. Toți oamenii care l-au văzut, cu învoirea conducerii Consiliului sau pe turis, declară că e un film de excepție. Aproape că-mi vine să spun că în materie de cinematografie nu mai e de trăit din cauza a tot telul de pretinsă călăuze:

— Deci de cinematografie, am înțeles, n-aveți noroc... Dar de noroc — aveți noroc? Credeți în noroc? Dar în pisica neagră? Dar în descințe? Dar în semne? În proza dv. trăiesc toate miturile, dar și toate superstițiile, unele inventate. Sinteți un mitolog, un superstițios? Sau un „sincer primitiv”, cum au zis unii critici?

— Sint de toate. Cred că nimeni altul în nuanțul 13, în toate superstițiile care au crescut legende și povești nemuritoare, în descințe, fiindcă au fărîit limba română, și în minciunile care au umplut cu aur mințile oamenilor talentați. Când îmi merge bine cred și în noroc, în rest niciodată. Sint un primitiv, dacă primitiv înseamnă a răscoli în straturile timpului. Dar fac acest lucru cu mijloacele cele mai moderne ale limbii române. Lacrima trecutului face umbră deasupra mesei mele de lucru. Pînă ce de demult nu există eternitate, căci eternitatea este numai înapoi, înainte o doar speranță.

— Ca să isprăvim eu criticii: vă satisfac formula lui Marian Poșă din „Viscolul și carnavalul” — prima și, pînă astăzi, singura monografie care v-a fost dedicată? Vă recunoașteți în această oglindă?

— Marian m-a smuls din tinutul Brăilei, ca să asmută asupra mea viscolul rece al confrăților mei. El a înțeles un lucru de capăt: că fără Brăila, fără cîmpia de acolo, fără acea lume într-un fel stranie, aș fi fost un povestitor rece și sumbru ca lumina zorilor pe oase de cal.

— În opera dv., dragostea este o coordonată esențială, observabilă încă de la debut. Anii, se pare, nu v-au temperat în această privință... Ce înțeles atribuiți acestui sentiment? Dar reversului lui, care este ura?

— Nu știu cîtă carne am rupt din dragoste în anii tinereții. Știu însă că îmi pare nespun de rău că am trecut uneori prin lume cu minile goale. Dragostea este dănuire, este singurul nucleu de suprema nebuie al vieții, este clipa cea mai de tatna a sufletului, e cuvîntul primordial și aereușita tuturor celor veninoși. Și nu-i adevărat că reversul dragostei e ura. Pentru că reversul dragostei e moartea. Ura îi fascinează pe neputincioși, iar moartea îi fulgeră nedrept numai pe cei lacomi de dragoste și de viață. Și pentru că aceștia sint mai mulți, iată, în parte, explicația mării spaime de moarte.

— În proza dv. realul eșuează în fantastic. Sau, altfel spus, fantasticul, care e permanent, calcă cu prudență teritoriul realului. Ce părere aveți despre realism?

— Fantasticul nu se produce în afara vieții, ci în ființa ei. Din acest punct de vedere, aș putea afirma că el e la fel de real ca realul. Numai că ia înfățișarea a ceva petrecut în afara spiritului său în afara înțelgerii. Fenomenul e mai complex și ar suporta sute de nopți de discuții în contradictoriu, toate acestea căzînd și ele în fantastic, dară au loc mai ales în nopți de iarnă și lină gura sobei. Ați privit anul acesta ploile cu stele din luna august?

— Nu. Noi, știți, la „Flacăra”, sintem mult prea ocupați cu alte chestii...

— Eu le-am privit stînd în cîmpie, acolo unde rîul Buzău se varsă în rîul Siret, în trei nopți la rînd, halucinant. Sint născut pe malul Buzăului și pînă acum nu-i văzusem gura de vărsare. La 50 de ani se căscase un mare gol în mine, pe care trebuia să-l umplu: Buzăul vărsîndu-se în Siret. Am stat acolo cu un profesor de educație fizică, cu un asistent sanitar și cu un tânăr bacalaureat care a căzut la examenul de admitere la Facultatea de Sport. Noi ședeam pe malul muntean, pe celălalt, la douăzeci de metri, era Moldova. Eram în cea mai marmoreană strofă de lafinitate. Spun asta fiindcă satele din preajmă se cheamă Latinu și Romanu. Buzăul, unindu-se cu Siretul, curge, element fantastic, încă vreo două sute de metri, fără să-și amestece apele cu celălalt. Val lingă val, ureche la ureche, dar încă neînvalmășite.

— Ca Dunărea la Sulina, cînd se varsă în mare. Cînd apa fluviului devine saramură hăt departe...

— Numai după ce se cunosc, apele se unesc. Pe Siret în sus, la vreo două sute de metri de vadul de confluență, era o grota pe jumătate ascunsă cu sălcii. Peste zi aflasem în Brăila că au apărut din nou hoții de cai. (Am și scris despre asta un articol în „Lucărații”). Și stînd acolo sub ploaia de stele, mi s-a părut că-i văd în gura hrubei pe toți morții din neamul meu care au umblat frumos cu caii. Pe bunicul Petruche, pe tatăl meu, Vasile Neagu, pe Che Andrei, pe Ion Neagu, zis Botică, pe moș Savu Serea și pe mulți alții care au legănat minji în brațe. Grota în care ședeam și priveam nemiscați înfrățirea Buzăului cu Siretul este una și aceeași cu vechia gură de vărsare a Buzăului. În 1940, Antonescu, ca să dea de lucru unui pluton de deținuți, a poruncit să se taie o nouă gură de vărsare a rîului.

— Și privind mai departe ploaia de stele?

— Și privind mai departe ploaia de stele, mi-am adus aminte de-o poveste pe care mi-a spus-o Che Andrei, unchiul meu, care a căzut prizonier în războiul balcanic și a ajuns pînă la Ierusalim. Deci, războiul balcanic. Într-o seară de iarnă, geroasă, cu Dunărea înghețată, i se raportează comandantului de companie că un soldat a dezertat la inamic. Poate că a plecat cu de la el putere, ca să aducă o limbă, a răspuns comandantul și n-a raportat cazul mai departe. A așteptat. În zori, dezertorul s-a întors. Comandantul l-a chemat la el: unde ai fost, mă? Să trăiești, a spus omul, am fost în Bulgaria, eu sint dintr-un sat de pe malul ăsta al Dunării și am dincolo o soră și pe mama. Cu două săptămîni înainte de a începe războiul am primit vorbă că mama-i pe moarte. M-am dus azi-noapte să văd care-i situația. E bine, nu s-a prăpădit — a încheiat soldatul. Comandantul nu l-a crezut și l-a trîns în fața curții marșale, acuzat de trădare de patrie. Asta e tot, adică acesta este fantasticul pătruns în real și realul pătruns în fantastic.

— N-am zice că asta e tot. Pentru că fantasticul, iată, nu e crezut și e trîns în fața curții marșale.

— În schimb, asta nu se întîmplă niciodată cu cei ce eludează realitatea.

— Și ăștia cum cine ar fi?

— Cei ce trădează adevărul. Cei ce abdică de la orice criteriu estetic. Cei ce cred că literatura e o înșuire de cuvinte moarte. Cei ce ucid pagina, schîmbînd-o în stirv.

(Continuare în pag. 14)

ILIE PURCARU

Noua frontieră a sufletului uman

ION BĂNUȚĂ

Ion Bănuță este un scump al inimii mele de dimineață. După ce, muncitor fiind, a rupt lanțurile asupririi, a încălecat brusce pe o mătură ca și Samantha și s-a dus să măture burghezia razelor de stele. E un poet fără de invidie în el și în mare măsură datorită influenței pozitive a lui Paul Georgescu, pe atunci critic revoluționar de stînga, a rupt bariera invizibilă dintre dogmă și sensibilitate și a publicat în jurul anilor '60, ca editor, o gîrlă de aur de tineri poeți.

Cine o fi inventat, doamne dumnezeule mare, ideea de tînar poet, a fost un dibaci. Pînă la generația anilor '60, poetul era poet, mai tînar sau mai bătrîn, mai poet sau mai nepoet.

Ideea de generație a tinerilor poeți (destoinică, nu glumă) n-e-a dat și nouă un statut social și, tineri poeți debutînd, tineri poeți o să și murim cînd ne va veni vremea. Nu mai spun că, în epocă, Eugen Simion, criticul nostru rafinat de astăzi, uluit în fața ideii de tînară generație, îl încadrase pe mil de poeți talentați, dar care n-avuseseră norocul să fie de tot tineri, în numita generație de mijloc. Cu voia sau fără voia lui Ion Bănuță, stîrnit de mîntea ascuțită a lui Paul Georgescu, acest om de un gust infailibil pînă la eroare, ne trezirăm eu toții la primul campionat național de șah, unii pion, alții turnuri, alții cai, iar eu nebul.

Timpul trece, dar erorile rămîn. Pînă cînd și astăzi stăm eu toții pe galantarul unei librării ca niște pepeni turkeștani sau ca niște pepeni topotami. De multă vreme partida pepenilor turkeștani și topotami mă cheamă și eu nu știu să mă întorc din pricina faptului trecerii timpului care m-a transformat, dacă nu într-un leu, măcar într-un elefant.

Iubite poete Ion Bănuță, care ne-ai moșit împreună cu Paul Georgescu debutul sălbatic, mă întorc acum ca fugitivul după fugit, ca piatra către nisip, ca piramida spre Iaroon.

Închei eu drag aceste rînduri.

NICHITA STANESCU

ESEU

Un spațiu esențial

Reporter de șantier, cu o biografie spectaculoasă, notoriu prin aceea că și-a scris reportajele „la fața locului”, Vasile Nicorovici s-a îndreptat apoi către un gen inedit, de formulă curat barocă și eseistică, fantezistă cu măsură, „caligrafică”, inteligentă. „51 de prozo-poeme” (1979), conținând tablete adunate în felul unui lexicon, era o astfel de producție simpatică a unui prozator din clasa moralistilor, de felul lui Jules Renard, cu imaginația în continuă exultanță, apt a vedea pretutindeni legături inedite între obiecte. Asociativitatea s-a temperat mult în „Descriptio Romaniae” (Ed. Sport-Turism, 1982), simțul poetic al corispondențelor s-a sublimat într-un eseism de remarcabilă calitate; reporterul liric și frenetic a căpătat un simț ieșit din comun al exprimării formuliste expresive. Izvorul lui Vasile Nicorovici este, fără discuție, Dimitrie Cantemir, a cărui literatură lucrează încă în conștiințe nu doar în direcția prozei alegorice și vizionare, ci și în aceea a „reportajului eseistic”. „Bestiariu”, de Pop Simion, era un pandant contemporan al „Istoriei ieroglifice”, „Descriptio Romaniae” pornește, nici nu este greu de observat, din „Descriptio Moldaviae”. Totuși, Vasile Nicorovici nu a repetat mecanic principiul cantemiresc, care era de factură descriptivă și propagandistică, el a introdus aici o notă analitică și, curios, imaginativă, voind să înalțe tot ceea ce vede și tot ce se aude la dimensiunea unei lumi miraculoase și unificate în absolut. Ochiului comun i se pare că muntele și cimpia sînt enorme reprezentări geografice ireductibile, închipuind fiecare verticalul și orizontalul; reporterul merge mai adînc cu intuiția și revelează în tot ceea ce pare opus o coincidență imprevizibilă. El pornește de la revelația materiei și descrie „Elementele”: Dunărea e o „geneză”, dealurile „armonizează” formele recalcitrante la „inscrierea în cerc”, poiana e un simbure geologic originar, lumina afectivă a sudului și aceea severă, a nordului, preface totul după o lege unică unde diferențele se sting. Spațiul elementelor veșnice e asaltat de cronologia fluidă, omul presimte în geologic lucrarea continuă a vremii și înglobează ca atare „Mileniile”.

Ceea ce încercaseră, cu mijloacele geografului, S. Mehedintzi și G. Vălsan, apoi D. Gusti și școala lui, voind a revela esența spațiului românesc obiectiv, de unde, fatalmente, ar deriva civilizația și cultura, se străduiesc acum, în chip reportericesc, a îndeplini Vasile Nicorovici. Ideea lui trebuie salutată și ar fi greșit să vedem în aceste tablete, care și-au luat drept obiect realul insensibil la prefaceri trecătoare, niște simple note de călător exuberant la geografic. Mai mult decît reporter, el este un eseist care extrage din spațiul comun un „spațiu esențial”, care vede peisajele „la nivelul heraldic”, „întocmai ca într-o stemă”, închipuind lumea vizualului ca o „ieroglifă desfășurată în text”. O prefață intitulată „A vedea și a ști să vezi”, întocmită chiar de autor, ne lămurește ținta lui literară: „Descriptio Romaniae” ar fi, așadar, „o ermeneutică a spațiului”. Însă o „ermeneutică” insolită, cu nimic din ariditatea tratatului, vivace aceasta, călărind caii solari ai imaginației. Vasile Nicorovici a compus un soi de curios tratat „în mișcare”, o descriere barocă, imprevizibilă, un fals tratat de geografie. Simțul formulei spectaculoase este indiscutabil, derivat din alăturări de tot rare („Oul, sfera și rulmentul”, „Bardă contra spadă”), din aluzii descifrabile ușor („La fals vinat din nou către Bisoca”, „Un parmen auriu, Adame?”, „Paradisul, acum”), precum și din expresii lapidare, „emblematică” („Litoralul interior”, „Fascinația epitetului”, „Tropicele române”, „Lumea ca artefact”). Idealitatea unei producții precum este „Descriptio Romaniae” este, neîndoios, eseul antropologic. Vasile Nicorovici nu l-a făcut, înlocuind edificiul cu proiectul, „orașul” cu „macheta”. Defect? Nici vorbă, căci „Descriptio Romaniae” este și prin aceasta un document de psihologie barocă, înlocuind cartea cu „le livre à venir”.

ARTUR SILVESTRI

Și totuși, cînd începe „stagiunea continuă”?

În ultimul timp se afirmă că teatrele trebuie să lucreze în condiții de laborator continuu. Deși în optica tuturor programelor lor e segmentat în stagioni cu date calendaristice fixe, perioadele de vară fiind considerate în mod obișnuit perioade de vacanță, turneele în țară și spectacolele susținute în lunile de caniculă la sedii dau impresia că viața teatrală continuă. Unul dintre inconvenientele esențiale care determină, totuși, întreruperi în programul teatrelor îl constituie, evident, concediile instituțiilor de spectacole care nu se pot desfășura eşalonat din cauza activității de grup, a muncii de creație în ansamblu, și, de asemenea, de faptul că vara, în atmosfera unor săli de spectacol sufocante, actorii se exprimă mai greu iar publicul nu mai prezintă același coeficient de receptivitate. Astfel încît se întîmplă ca unele premiere programate pentru ultimele luni ale stagiunii propriu-zise (cel puțin în accepțiunea de pînă acum a noțiunii fixe de stagiune, adică în lunile mai, iunie și uneori iulie) sînt aminate pentru un anotimp cu temperaturi moderate. Dar în acest fel teatrele rămîn temporar datoare publicului cu un număr de spectacole importante pentru programul lor ideologic și estetic. Acest fenomen se înregistrează de ani



de zile. De ani de zile se întîmplă ca un număr de premiere să fie împinse din iunie sau iulie în septembrie și octombrie, cînd spectatorii revin din concedii, cînd crește apetitul pentru spectacole de teatru și cînd cronicarii își refac documentările. În acest an, o seamă de spectacole programate pentru stagiunea 1981-1982 vor fi, practic, lansate în stagiunea 1982-1983, deși ele au fost finalizate în condiții de premiere sau de vizionări cu public încă de la începutul verii. (Nu discutăm, deocamdată, aici, premierele neonorate din diverse motive și care vor fi aminate sine die, promisiuni neonorate și cu caracter definitiv). Să trecem, deci, în revistă restanțele stagiunii trecute: Ploșnița de Maiakovski la Teatrul Național, Uciderea lui Grigore Ghica vodă și Barbul Văcărescul trădătorul țării de Samuil Vulcan și Iordache Golescu, la Teatrul L.S. Bulandra, Cădere liberă de Colin Mortimer în adaptarea lui Radu Bogdan Stegăroiu la Teatrul Ion Creangă, Juristii de Rolf Hochhuth la Teatrul Național din Timișoara, Camino Real de Tennessee Williams la Teatrul din Sibiu, Calul în senat și Sabinele de Leonid Andreev la Teatrul din Oradea, Jaques fatalistul de Diderot în adaptarea lui Dan Nasta la Teatrul Național din Iași, Poveste de dragoste de Tudor Popescu la Teatrul din Brăila, Ten fără întoarcere de Dragomir Horomnea la Teatrul din Botoșani, Stea pe rug de Suto Andras la Teatrul Național din Tirgu Mureș, Burghezul gentilom de Molière la Teatrul din Piatra Neamț etc. Lista e mult mai bogată. În general, spectacolele pomenite mai sus sînt spectacole de referință pentru profilul teatrelor respective, spectacole la care s-a muncit îndelung și cu mare efort, adeseori luni de zile! Prin urmare, pare firesc ca directorii de teatru să le lanseze într-o lună de vîrf a afliuenței spectatorilor spre sălile de spectacol, în mod sărbătoresc, în... deschidere de stagiune. Dar ele rămîn totuși spectacolele restante ale unei stagiuni care, cel puțin în optica spectatorilor, rămîne valabilă conform programelor afișate din timp și chiar a abonamentelor distribuite anticipat (acolo unde e cazul). Unele din ele vor implica din nou repetiții și lucru de laborator reluat cu efort pentru a fi aduse în condiții

de premiere, după o întrerupere estivală cînd teatrele au jucat piese obișnuite și bine rodite, din repertoriul curent, sau piese de agrement. Pot fi condamnate teatrele pentru această practică? Parțial, da. Pentru că nu se ține de cuvînt față de propriii lor spectatori, față de opinia publică. Pe de altă parte, nu trebuie uitat că dacă rămînem în limitele calendaristice ale vechii noțiuni de stagiune, programul stagiunii respective e sărăcit, profilul teatrelor e sensibil modificat, desfășurarea activității înregistrînd întîzieri. Pe de altă parte însă, teatrele pot invoca pe bună dreptate criteriul rentabilității ca argument pentru asemenea amînări, știut fiind că în lunile de vară numărul de spectatori scade și încasărilor se diminuează. Ne bucurăm faptul că în toamnă premierele se aglomerează pînă într-atît încît nu mai poți face față programului de spectacole care trebuie consemnat. După unii, programul de lucru al teatrelor trebuie revizuit pentru ca premierele promise să fie pregătite pînă în pragul verii, dar sînt multe instituții de spectacole care, din cauza spațiilor reduse de repetiții și din cauza programului obligatoriu de turnee în provincie, nu pot repeta, paralel, mai multe spectacole!

Ce e de făcut în acest caz? Să ne întoarcem prin urmare la ideea stagiunii continue și să acceptăm faptul că programul unui teatru, desfășurîndu-se non-stop, orice premieră amînată are pînă la urmă loc în cadrul aceleiași stagiunii! În cazul acesta se pune întrebarea: cînd și în ce condiții începe o stagiune teatrală continuă? E posibil așa ceva? Insatisfacția noastră de a nu vedea o premieră la data promisă în programul teatrelor devine o chestiune cu caracter personal din moment ce teatrele respective, pînă la urmă, ne oferă premiera mult așteptată. Dar e normal acest lucru?

Stagiunea care începe anunță un repertoriu interesant, un repertoriu incitant. Vom asista oare și în vara viitoare la restanțele de acest gen și de acest calibru? Să sperăm că, printr-o planificare mai judicioasă a repetițiilor și printr-o eşalonare mai atentă a premierelor cu caracter reprezentativ, programatic pentru profilele teatrelor, vor fi onorate în condiții favorabile de... buletin meteorologic și de anotimp.

ADRIAN DOHOTARU

PLASTICĂ

Monomania purității

Referind la pictura lui Gabriel Catrinescu, profesorul Gheorghe Ghițescu observa că pentru înțelegerea ei „este necesară o acomodare, ca la intrarea într-o cameră obscură, în care se trece, miraculos, de la neant la fantomatic și apoi la realitate”. Observația de fapt e valabilă în cazul creației mai multor artiști, a căror relație plină de gravitate cu meșteșugul pretinde, la cel ce-i frecventează, un timp de acomodare, de acord. Dificultatea majoră a picturii lui Gabriel Catrinescu e tocmai simplitatea ei, aparenta cuminenție a mijloacelor și a scopului. Avem de-a face, neîndoiește, cu una din situațiile în care publicul și chiar criticii se complac în judecări de valoare confortabile și aproximative în pragul problemei de fond, acolo „la intrarea într-o cameră obscură”, deși o perdea de întinerie ori de ceață ar trebui să fie avertismentul că aventura e doar la începutul ei. Temele picturii lui Gabriel Catrinescu — absolut din 1969 al Institutului „Nicolae Grigorescu” cu una din promoțiile ce-au izbutit să schimbe semnificativ fața picturii contemporane românești — sînt de tot comune. Tehnica lui Gabriel Catrinescu e suspect de îndatorată unor mari meșteri. Ea evocă și pe Andreescu, și pe Catargi, dar dacă încerci să analizezi de unde apare senzația acestei îndatorări, dacă vii aproape de tablou și-ți pipăie cu privirea tușă bine pusă, rafinată, studiată pînă în ultimele consecințe, gîndul dinți cere nuanță. Și din nuanță în nuanță pricepi că obiectul primei impresii s-a mo-

CAP LIMPEDE

Civilizația dictionarelor Spectacolul dreptului internațional

Pentru cititorul grăbit, un „Dicționar de drept internațional public”, apărut recent la Editura științifică și enciclopedică, nu este decît o utilă lucrare dedicată specialiștilor, și nimic mai mult. Impresie incompletă, căci acest dicționar, intitulat la noi de acest fel, alcătuit la un nivel științific înalt, izbitor chiar și pentru un nespecialist, e o lectură pasionantă pentru oricine se interesează de domeniul politicii internaționale. Autorii lui, dr. Ionel Cloșcă, coordonatorul dicționarului, prof. univ. dr. doc. Edwin Glaser, conf. univ. dr. Marțian Nicu, dr. George Elian, Mikloș Antal sînt nume cunoscute în domeniu, unele cu rezonanță internațională, ca și dealtfel, gen.-maior (r) Neagu Cosma, un foarte popular autor de lucrări de „istorie secretă” (cum ar fi volume „Fapte din umbră”) și un romanier „policiier” experimentat. Ceea ce a revenit fiecăruia dintre autori nu aflăm, deși, la un consult al bibliografiei fiecăruia,

se poate deduce ușor: „dicționarul”, așa cum se prezintă, e o monolitică lucrare colectivă în care toată lumea a sprijinit pe toată lumea. Valoarea lui științifică este, și în acest fel, asigurată. Autorii au urmărit „informarea tot mai largă asupra problemelor internaționale, familiarizarea opiniei publice cu terminologia dreptului internațional public”, dicționarul apărînd, de fapt, „într-o perioadă în care, pe plan internațional, se desfășoară o intensă acțiune de codificare a normelor de conduită dintre state, de afirmare a unei noi legalități internaționale, care postulează o lume mai bună, mai dreaptă și la care România, președintele Nicolae Ceaușescu, își aduc o contribuție deosebită”. Într-adevăr, în cei peste 2000 de termeni integrați și explicați în această lucrare de o mare utilitate, rolul României în rezolvarea și „codificarea” raporturilor dintre state, menționat întotdeauna de autori, se dovedește a fi dintre cele mai active.

Elaborat „pe baza documentelor juridice internaționale, a materialelor prezentate în cadrul unor organizații și organisme de codificare, a literaturii de drept internațional românești și străine”, acest dicționar este o

realizare prețioasă a științei juridice românești și un instrument de informare a celor mai largi categorii de cititori. (Cătălina Moga).

Un administrator pentru Mircești!

Mircești, casa memorială „Vasile Alecsandri”... Împing poarta îngustă cu inima strînsă: mi-e teamă să nu tulbur liniștea poetului, în acest fapt de seară. Poetul însă nu-i acasă. „E plecat!”, îmi spune cineva. Tresar, nu e nimeni în jur. Ba da, o femeie, cu o sacoșă în mînă, gata să plece; o femeie care, brusc, mă aduce cu picioarele pe pămînt: „Sînt tovarășa Postolache, supraveghetoarea. Știi, profesorul (muzeograful, n.n.) este la Iași, iar eu mă aflu la ora închiderii...”

„Ora închiderii” la Mircești? Da, o casă memorială este o instituție; într-o instituție nu-i totdeauna timp de visare; o instituție se închide seara și deschide dimineața; administrația își are legile ei. La Mircești însă, la casa poetului din Mircești, unde poposim o clipă, spre a ne regăsi pe noi înșine, administratorii s-ar zice că nu există. Curtea, în vremea poetu-

lui plină cu flori (ne amintim că ultima sa soție era o talentată horticultoare, atestată cu diplome de merit în domeniu), pare acum părăsită de toți: iarba crește în voie, lianțele sînt netunse, încit, de la poarta povîrnită, pînă sus la scările de piatră, înlocuite cu banale scări de ciment de către un restaurator neinspirat, ai sentimentul că cineva (oare cine?) a lzonit bunul gust, dragostea pentru poet, poezia însăși.

„Există aici, spune supraveghetoarea, un nuc italian, sădit chiar de mina poetului; am pus noi o inscripție, dar acum nu mai este...”. Multe nu mai sînt, la casa poetului, așa cum ar trebui; în primul rînd, casa nu are nici o firmă. Locul unde a fost mormîntul poetului, pînă în anul 1928, nu se mai cunoaște, iar interiorul mauzoleului în care Alecsandri își doarme somnul a fost suspus la tot felul de torturi: s-a scrijelat pe pereți, cu briceagul ori cu vreun cui, „Fani!”, „Ogrinji!”, „Petrică”, „Volnea”, „Stefan” (și alte nume, în număr de cîteva zeci).

„De ce se întîmplă asemenea lucruri?” — i-aș întreba pe muzeograful, pe primarul satului și pe auziția alții. Dar e tirziu; cu toții sînt plecați, po-

te se pregătesc de culcare. Poate nu-i vina lor că pereții așteaptă var proaspăt, că pardoseala casei nu-i bine întreținută, că ușile ar mai trebui vopsite, că în curtea mare și frumoasă cineva a pus niște oribile bănci din fier. Și unde sînt florile? Dar aleile strălucite cu arbori și arbuști?

Stăpînul a plecat de mult, iar un administrator cu inimă este greu de găsit. (P. Coriolan)

Tristeți la Alba Iulia

La Alba Iulia, în plină vară fierbinte, vizitînd perimetrul istoric și comemorativ al orașului, am urcat în celula în care a fost închis Horia înaintea de execuție. Pe un panou pictat în culori stridente și cu stîngăcie de diletant, scrie doar atît: Celula lui Horia. Am urcat, împreună cu mai mulți turiști români și străini aflați întîmplător în același perimetru, treptele urit mirositoare ale unui gang, ca să ajungem pe o platformă cu zarzavaturi și păsări de curte, unde, într-o gheretă strîmtă, o femeie prinsă de o lectură oarecare ne-a eliberat, contra cost, cîteva bilete de muzeeu. De undeva, dintr-o curte vecină ne-au lovit,

iar, în cîteva rînduri, valuri, valuri de mirosuri emanate de cotețele unor animale de sacrificiu domestic. În sfîrșit, trecînd peste acest episod olfactiv, pătrundem în celula rece, austeră a lui Horia, plină de reproduceri de stampe, de documente, de inscripții, toate cu explicații în limba română. Nici un ghid, nici o inscripție într-una din limbile de circulație de pe mapamond, pentru ca vizitatorii străini, care invadaseră pur și simplu platoul cetății, să înțeleagă prin ce loc cutremurător al istoriei noastre și al istoriei lumii treceau în acel moment. E cazul, credem, să fim mai atenți cu locurile noastre legendare, la care revenim din cînd în cînd ca să ne înțelegem mai bine pe noi înșine. E cazul să fim mai atenți cu aceste locuri, mai ales cînd ele se află pe traseul unui mare drum european, pe traseul caravanelor de turiști străini. (Aron Domide)

O ecranizare dezordonată

Surorile Boga de Horia Lovinescu s-a dovedit a fi un film de televiziune înegal. E aproape inexplicabil cum, după atîtea ani de emisiuni de teatru

● ecuații critice ●

Matematică și naivitate

Filmul, ca artă, este, se știe, o artă universală, e scutit de handicapul literaturii, deși operează și el cu cuvântul, are accesibilitatea muzicii, forța de sugestie a artelor plastice; practic, e arta capabilă să creeze stări, să ne introducă în complicate stări de spirit, ceea ce literatura a izbutit doar prin explorările sale din ultima jumătate de veac. Și totuși, filmul românesc, paradoxal, a rămas până astăzi, în mult prea destule cazuri, încă nereceptabil. Și cu numai pentru spectatorul de atunci, ci, vai!, nu o dată chiar și pentru noi. În peliculele noastre este adesea ceva incomprehensibil, nu prin enigmaticul sau obscurul formelor, ci prin lipsa de formulă, prin incapacitatea creatorilor de a accede spre un alfabet. Or, este limpede, filmul, ca și arhitectura, nu sint și nu pot fi arte naive. Nu te poți instala într-o casă construită de un naiv în arhitectură, decît cu riscul de a nu mai ieși niciodată din ea. Nu poți gusta un film ale cărui minime articulații artistice — ca să nu mai vorbim de structură — păcătuiesc prin aceeași inocență, care le face nule.

Citeva dintre filmele pe care ni le-a oferit, recent, micul ecran ne dau prilejul să facem o aplicație de principiu a acestor adevăruri. Este vorba de „Detășamentul «Concordia»” al lui Francisc Munteanu, de „Ediție specială” al lui M. Daneliuc și de „Serata” Malvinei Urșianu. Cel dintîi, înfățișat pentru prima oară pe micul ecran, ne pune în fața unei țesături cinematografice în care logica (și nu doar cea artistică!) scapă prin plasa unor ochiuri ivite dintr-o incredibilă stîngăcie. Practic, aproape nimic din această peliculă nu „se ține”, fiecare pas înainte al acțiunii e sabotat de cel următor, care la rîndu-i calcă direct în neant. Că un ilegalist, plecat la o întîlnire conspirativă în haine de toată ziua, ajunge la destinație implîșcat într-o uniformă de ofițer german, fără să ni se spună de unde și cum și-a procurat travestitul, mai trecă-meargă, cu vom da vina pe Francisc Munteanu, ci pe regia TV, care, poate, a tăiat niște metri din film, ca să-l încapă în limitele programului. Dar cînd travestitul se prezintă la întîlnire deposedat și de semnul de recunoaștere, stîrînd

dificil parcă sub ochii tăi și că, născînd din tradiție, avem totuși o pictură nouă, originală. Există destule opere, unele chiar foarte importante, ce nu-și dezvăluie din primul moment noutatea. În recenta expoziție de la Galeria municipiului, Gabriel Catrinescu a dovedit un progres emoționant. Ion Pacea, care-i un artist extrem de judicios la laudă, remarcă la Gabriel Catrinescu faptul că „stăpîn pe meșteșug, elaborîndu-și paleta cu minuțiozitate”, tinărul artist „obține efecte de mare sensibilitate cromatică — mai ales în gama de ocru și gri, ajungînd uneori la puritate”. Emoționează în lucrul lui Gabriel Catrinescu e nădejdea în perfecțiune. Spre deosebire de atîția artiști de azi ce speră succesul și consacrarea în noutate, în originalitatea viziunii și a expresiei, Gabriel Catrinescu pare căutătorul de comori ce sapă unde s-a mai săpat, ce re deschide puțuri de mină abandonate ori uitate. Cine se încumetă la o pictură de gruri și ocru și sfîșce și fumegoase știe, desigur, ce riscă în competiția cu meșterii unor tonuri violente. Dar și ce poate cîștiga prin voința aceasta singulară, prin monomania purității.

Cazul lui Gabriel Catrinescu e cazul artistului ce muncește ani de-a rîndul anevoie luat în seamă, descoperit și susținut mai ales de colecționari cu gustul trainicului — pentru că o pictură poate să stimuleze această idee, de obiect făcut ca să dureze, să-și măsoare calitățile în timp — ca, la un moment dat, și fără o motivație prea limpede, să fie cinstit ca artist important.

Se înțelege că nu toți pictorii trăirilor fine de amurg capătă neapărat și recunoașterea după o viață petrecută aproape solitar, dar la un pictor care vedește atîta nobilă încredere în judecata vremii și care-și vede de treburile sale, indiferent de mersul simpatiei publice, ocupat de himera purității e de așteptat absolut totul.

TUDOR OCTAVIAN ■

totuși încrederea, chiar și timidă, a celui ce-l aștepta (și care-l vedea acum pentru prima oară!), stîngăcia, fatal, începe nu numai să supere, dar să și submineze. Și cînd, în sfîrșit, colonelul care-l acoperă pe ilegalist, ca să-l salveze pe acesta de o iminentă arestare, îl arestează la rîndu-i pe un ditamai comisar-șef al poliției antonesciene, punîndu-i la îndoială impuțerniciile emanaate de la niște foarte înalte foruri, stîngăcia, sau dacă vrei inocența, aruncă, practic, filmul în aer. Totul devine de neînțeles și de neacceptat. Fiindcă momentele pe care le-am relatat nu sînt niște neînsemnate roțițe, ci cele care decid sau ar fi trebuit să decidă mersul mașinării filmului.

Un naiv, ca să revenim la cele ce spuneam la începutul acestor rînduri, poate constitui, desigur, subiectul unui film, dar nu se poate erija în autor de film. El nu se va putea instala în mașinăria filmului și nu o va putea pilota spre țintă decît cu riscul de a ne oferi spectacolul — involuntar — al explozării în aer.

Cum stau lucrurile în celelalte două filme? „Ediție specială” al lui Mircea Daneliuc este un film care te ține cu răsufierea oprită. Un film „nervos”, ritmat, timbrat, foarte „el însuși”, purtînd marea unei inconfundabile personalități creatoare, un film elaborat ca și o partitură muzicală, cu creșteri pline de tensiune, cu momente de răspîntie ce modifică de la o secvență la alta relațiile din întregul tablou, totul stăpînit și condus cu rigoare, cu măiestrie (și cu logică, am adăuga, această categorie extra-estetică obsedîndu-ne, cînd e vorba de filmele românești...); ca și o partitură simfonică spuneam sau, mai exact, ca și o demonstrație matematică. Filmul e o matematică superioară, nu neapărat a numerelor mari, și cine uită că sub construcțiile muzicii moderne se află un eșafodaj matematic nu înțelege legile din care se naște, aici, talentul, nu înțelege nici arta filmului. Același lucru despre „Serata” Malvinei Urșianu, film care, la destui ani de la premieră (1971), își păstrează intactă puterea de sugestie, de captare a spectatorului, de introducere și de sensibilizare a lui cu un mesaj de o rară forță, exprimat printr-o artă complexă, dar ale cărei date concordă într-o structură unică, armonioasă, logică și deci comprehensibilă. Dar nu numai atît. Spre deosebire de alte filme consacrate acului de la 23 August 1944, care reduc insurecția la aspectul ei militar, „Serata” aduce în prim plan marea istorie a momentului, cu amplele, dar și subtilele ei arborescențe, ramificate în întreaga societate a epocii. Nu se aud, în acest film, bubuituri de tun, nu se văd morți și răniți, ecoul războiului pătrunde la modul monden, „tolerabil”, între peretii unei case boierești ocupate, în noaptea de august, de o „serată”. Istoria, care la început are aici un statut „domestic”, subsidiar, subaltern, se insinuează însă inexorabil, crește, acaparează, devine element motor, provoacă explozia revoluționară. Casa e luată în stăpînire de această explozie, stăpînit ei însuși recunoaște că ea, această casă, nu-i mai aparține, de fapt, de mult. Istoria cea adevărată, de dincolo de peretii ei, anunțată obsesiv cu semnale radio, cu replici enigmatice, cu prezențe stranii, cu ecouri îndepărtate de lupte, prizoniere într-un colț de salon, invadează imaginea, desparte noaptea în două. Casa, ca realitate a unei istorii false, sare în aer printr-un seism, provocat de adevărata istorie.

N-am vorbit, în aceste puține rînduri, despre scenariul „Seratei”, despre personajele ei (cu totul remarcabil, rolul eroului principal, al comunistului Cristea, sugerînd inițial virtualitatea unui joc dublu, al unei personalități duble, dar devenit plauzibil, printr-o acumulare subtilă, gradată de elemente, în ipostaza ilegalistului), n-am vorbit despre imagine, despre muzică, despre scenografie, despre interpreti (o strălucită echipă, avîndu-i în frunte pe George Motoi și Silvia Popovici). N-am făcut-o, pentru simplul motiv că toate acestea nu sînt decît instrumentele cu care Malvina Urșianu realizează sinteza, sînt butoanele de orgă prin care se degajă această „fugă”. Pe care, ca și în cazul „Ediției speciale”, am ascultat-o încîntați, uitînd că sub ochii interpretului se află o partitură, sub degetele lui butoane, deasupra lui tuburi, sau colonade, sau reflectoare, microfoane, difuzoare, benzi de peliculă, uitînd (dar realizînd perfect după aceea!) că sub toată această mașinărie se află matematica superioară a artei filmului. Cine și-o asumă se face înțeles prefutîndoci, de către toți.

ILIE PURCARU ■

P.S. „Serata” a fost programată, în preajma zilei de 23 August, nu numai anul acesta, ci și anul trecut. Multumim televiziunii pentru faptul că, repetînd acest film, ne-a scăpat, în acești doi ani, de acea peliculă, mulți ani senator de drept pe post în aceste ocazii, care se cheamă „Valurile Dunării”!

FILM

Julia

Viața pe vechiul continent, într-o parte a lui deocamdată, s-a întunecat. Bătrîna Europă, spune Julia, nu mai este un loc potrivit pentru a crește copii. Din vechile și glorioasele balcoane, discursuri sfîrșitoare și demente atîta sentimentele obscure. Undeva, într-o vilă pe malul oceanului ce-o desparte de Europa, Lilly aruncă mașina de scris pe fereastră. Piesa la care lucrează nu conține suficientă viață. Prin geamul spart se văd valurile măturînd lărmul pustiu. Dash nu-i permite Lilliancei să se lamenteze. Dash este un scriitor celebru. Lilly, nu. Lilly trebuie să învețe să fie un scriitor adevărat. Dacă va ști să primească înfrîngerea, va putea înfrunta și gloria. La examenul gloriei, puțini reușesc. A scrie viața este la fel de greu ca a trăi. A scrie adevărat. A trăi adevărat. În ambele cazuri, proba eliminatorie este sinceritatea față de tine însuși. Nu în sensul de a recunosc ceva, ci de a înțelege și a acționa în sensul înțelegerii. În artă, cu mijloacele artei. În viață, cu instrumentele vieții.

Dash nu mai scrie. Aș zice, tot cu instrumentele artei. La un moment dat, un scriitor rămîne mare prin ceea ce nu scrie. Semnul de recunoaștere este singurătatea. Dash e singur. Ca și Lilly care devine celebră. Și, într-un fel, ca și Julia, care intră în mișcarea antifascistă. Fiecare, cu viața, cu arta, cu moartea lui. Fără ei trei însă, omenirea însăși ar fi mai singură și în lume ar fi și mai frig. Viața își conservă celele de demnitate și țîrie amestecate cu fătarnicia, oportunismul și impostura.

Difuzoarele revarsă în stradă uralele sacadate ale mulțimii contaminate și dirijate. De la tribună buie și hîrle vocea dictatorului. Julia intră în luptă. Nu este încredințată unui program politic. Nu urmează imperatiile nici unei ideologii. Nu poate trăi altfel și dacă nu poate trăi altfel nu poate muri decît într-un singur fel.

Julia și Lilly discută la o masă dintr-un birt al Berlinului. Germania nu este patria lor. Cirjele de lîngă Julia confirmă că în patria discursurilor nu există imunitate. Lilly este ferețită că o revede pe Julia și înspăimîntată de ce trăiește. Ascunde în pîlărie 50.000 dolari. Prețul vieții a 500 sau poate chiar a o mie de oameni nevinovați. Dintre multiplele regimuri, dictatura este cel mai coruptibil. Julia știe să privească drept înainte. E ceea ce a încercat să o învețe de Lilly de mică. Nu privi în jos, striga, privește drept înainte. Pentru un regim corupt, Julia este invincibilă. Chipul ei luminează. În scenariul pe care și l-a scris, rolul ei se apropie însă de sfîrșit. S-a temut o clipă pentru scena aceasta. I-a fost teamă pentru Lilly, că nu va reuși să ajungă pînă aici. Privea-i scapără. De aici înainte nu mai poate interveni nimic esențial. Comandă scurt: Scoate-ți pîlăria... Asaz-o lîngă mine... Scoate pieptănul... Aranjază-ți părul... Te ridici și mă conduci la toaletă... Nu-l lăsa pe chelner să m-ajute... Flacăra din ochi arde curat și vesel. Se poate. Atît a vrut să știe. Se poate. Ea, Julia, poate trăi adevărat.

Obloancle bătrînei Europe sînt fercocate. În spațele lor, după moartea Juliei, Lilly încearcă zadarnic s-o descopere pe fiica acesteia. Locul martirilor este pe soclu și pentru a le marea singurătatea. Prietenii și rudele Juliei refuză s-o ajute pe Lilly în demersul ei firesc. Moartea a făcut și mai de neînțeles viața Juliei. De neînțeles, pentru că a înțelege acum reprezintă delictul suprem.

Lilly își pierde cumpătul și pentru a doua oară privește în jos: Dar cum e cu putîntă? Pentru cine s-a jertfit Julia dacă astăzi oamenii pentru care ea...

Acceptă, îi sugerează Dash, că Julia nu mai există, că fiica ei a murit...

Julia nu s-a jertfit pentru nici un om, pentru nici o idee. A trăit în unicul fel în care a înțeles să trăiască. Așa cum tu, dacă ai înțeles asta și ești un scriitor adevărat, ar fi putut să continue Dash, nu vei reuși să scrii povestea ei decît într-un singur fel.

NICOLAE CRISTACHE ■

● CAP LIMPEDE

T.V., după atîta experiență, unele ecranizări sau adaptări ale unor piese pentru micul ecran suteră încă de un aer de improvizare. Nu discutăm aici selecția repertoriilor. Discutăm „punerea în scenă”, discutăm fragmentele propriu-zise de film inserate în imprimările de studio pentru a conferi mai multă autenticitate și farmec cotidian situațiilor conflictuale. Singura ecranizare de mare amplitudine și de mare valoare artistică urmărită în ultima vreme pe micul ecran este, fără îndoială, „Mușatinii”, regizată de Sorana Coroamă Stanca (e adevărat, cu unele exagerări estetizante).

Recenta ecranizare a „Surorilor Boga”, regizată de Constantin Dicu, este în multe momente inspirată, atent lucrată, alături de falsă, artificială, grăbită, cu filmări exterioare și la propriu și la figurat, de slabă calitate cinematografică, decorative și pe peliculă voalată. Senzația finală e de insatisfacție, de dezordine. Relațiile dintre personaje sînt rareori șlefuite atent și comunicarea dintre ele dă senzația că atinge momente de mare inspirație prin aportul exclusiv al unor interpreți de valoare dintre care cităm pe Irina Petrescu, Valeria Seciu, Mariana Buruiană-Dabuja, Olga Tudorache

Sandu Simionica, Sorin Postelnicu, Vladimir Găitan, Ion Pavlescu.

Actori extraordinari într-o sinteză regizorală neimplinită și uneori confuză. (Andrei Petrescu)

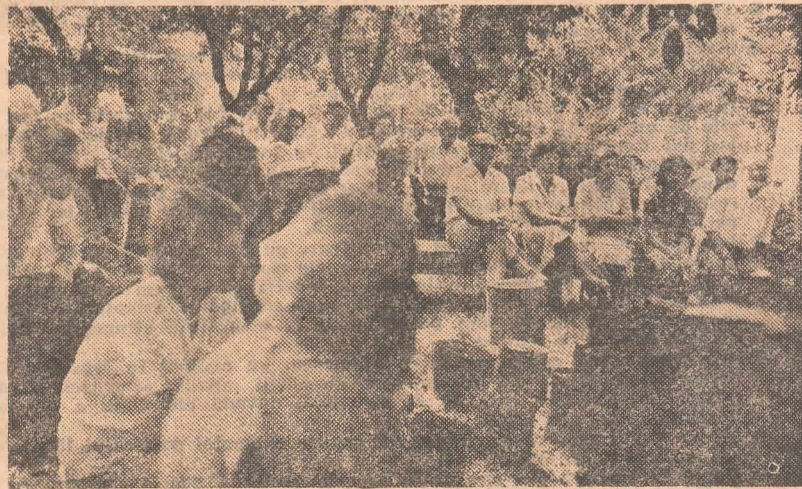
Ceremonii domestice

În condiții grafice deosebite a apărut la Editura Ion, Creangă cartea de versuri pentru copii „Voinicel de pădăie”, a poetului Vasile Dima: una dintre cele mai bune cărți ale genului, credem noi, apărute în acest an. E structurată în trei cicluri: Două vorbe pentru mama, Pomul de iarnă și Dincolo de pragul casei. Poezia din acest nou volum se înscrie pe linia unei poezii clasice, în care „povestea” își are locul său, personajele mărturisesc totdeauna ceva, dezleagă tilcul gesturilor, al lucrurilor care se arată pentru prima dată celui ce descoperă lumea inconjurătoare. Cu fiecare copil, lumea se mai naște încă o dată. Iar lumea din noua carte a lui Vasile Dima este una permanent domestică: leagănel, jucăriile, cuibul de sub streșina casei, pomul cu fructe, animalele domestice, toboganul, orașelul copiilor, toate derulîndu-se în raport cu vîrsta, ca într-un vis

feeric, captivînd pe cei mici, declanșînd nostalgii în cei mari. Dincolo de versificația clasică, de limpezimea discursului poetic, poeziile capătă strălucire și prin idee, de regulă mai bine reliefată în final. Se dezvăluie nu numai tilcul lucrurilor, ci și tilcul faptelor, astfel fiecare poezie avînd și o morală, iar cartea, în întregul său, devenind un mic îndreptar al lumii copiilor. Acesta a fost, cîndem, și scopul poetului: o comunicare directă cu universul cunoscut al copilăriei, stabilind, pe baza unui dialog sui-generis, o ancorare în cotidian, o scoatere în relief a laturilor pozitive ale existenței, o colaborare imediată a copilului cu lumea inconjurătoare și o înțelegere practică a acesteia. Profesiunea de medic, veghea îndelungată și atenția a universului uman au făcut ca lumina pe care o poartă cu sine acest volum să fie neschimbătoare, sursa de iradiere să fie constantă: dragostea pentru copii.

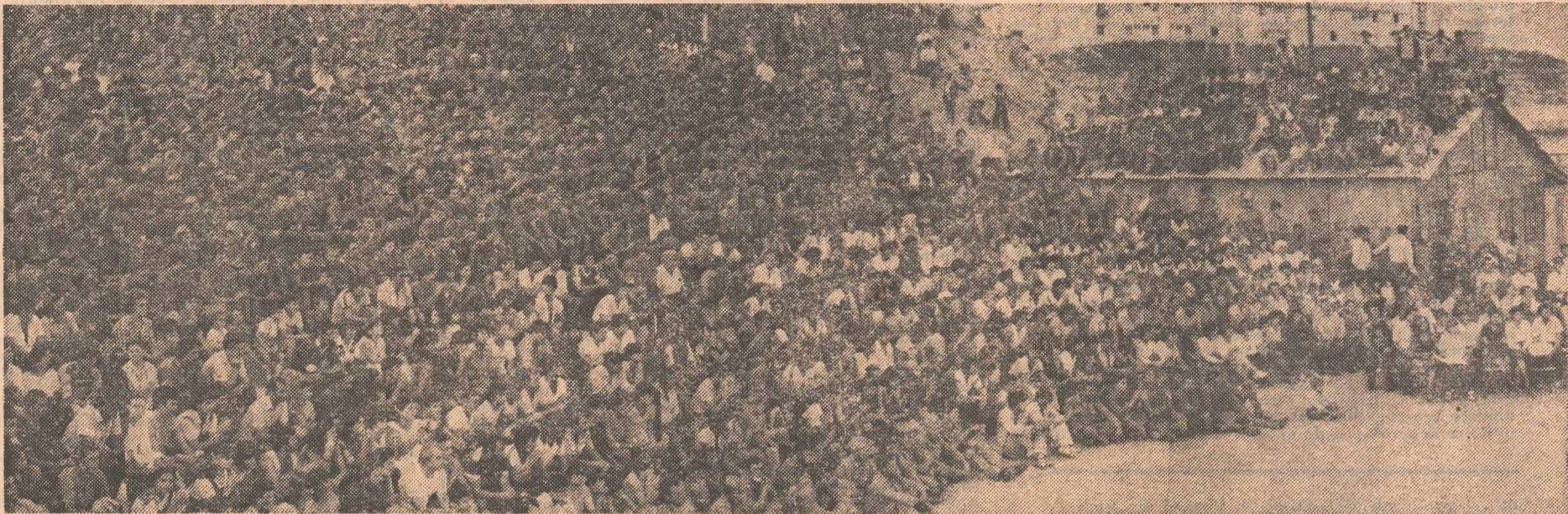
Aceleași cuvinte de laudă pentru autoarea desenelor: Angi Petrescu Tipărescu, și pentru viziunea de ansamblu a cărții, aparținînd lectorului Ioana Ricus. (Tiparul executat la Întreprinderea poligrafică „Arta grafică”, București). (N. Grișore Mărășanu)

În vizită la Tudor Arghezi



Sub auspiciile Muzeului literaturii române, duminică 29 august a.c. a avut loc o nouă manifestare consacrată drumurilor și popasurilor argheziene, manifestare ce s-a dorit inițial a fi, așa cum se anunțase în presă, „destinată cu precădere tinerilor”. La 55 de ani de la apariția volumului „Cuvînte potrivite”, în ambianța de la Mărtisor — „patria literaturii mele”, cum zicea marele meșter, devenită Casa memorială „T. Arghezi”, din strada Mărtisor nr. 26 — în mijlocul unui grup de iubitori ai literaturii argheziene, neuitatului gospodar al grădinii de la Mărtisor și al cuvîntelor limbii române pe care le-a făcut să-i înflorească sub „plaviz” pînă în ultimele lui zile a fost evocat cu căldură și farmec de Valeriu Anania, Pericle Martinescu și Vasile Netea. La cîțiva pași de locul odihnei sale neîntrerupte, manifestarea s-a deschis tuburător cu vocea, păstrată pe bandă magnetică, a scriitorului. În lectura inspirată a actorului Ștefan Velnicu, vraja textului arghegian a împlinit o ultimă minune pentru oaspeții tirzii ai ogrăzii: am plecat de la Mărtisor mai înainte de a ne da seama că acela de care ne era dor încă nu-și terminase, prin fabuloasa grădină, treburile care-l făceau să tot întîrzie. (D. Gherghinescu)

Cel mai lung, cel mai dificil, cel mai aplaudat turneu al Cenaclului Flacăra al Tineretului Revoluționar s-a încheiat în triumf pe litoral



Pe drum, tot pe drum...

Localitatea : Mamaia, 25 august 1982, ora 20 și 30 de minute
Durata : 5 ore și 50 de minute
Număr spectatori : 4 000.
Condiții de desfășurare : Teatrul de vară
Calitatea spectacolului : bună.
Atmosfera : în nota cenaclului
Noutăți : a debutat, nu suficient de convingător, straniul Corin Munteanu din Constanța. Nicu Alifantis lansează cîntecul „Umbră”, versuri Adrian Păunescu
Aportul organizatorilor : bun

Ca în vremurile bune de demult, fără microfoane, în pădurea de oameni de la Mamaia, „fost-am omul pădurii”, la 20,30 fix. Ecoul ne-a ajuns cu sunet cu tot și astfel am intrat în ultima linie dreaptă a turneului de pe litoral, urmînd ca la 26 august la Mangalia să trecem linia de sosire.

Este o seară a noutăților și pentru noi și pentru publicul prezent în sală. Remarcăm cîntecele grupului Ecoul, Constantin Dragomir, Dinu Ștefan (ex Opinia), George Nicolescu, Arpad Domokoș, Iris. Recitalul trupei Iris a subliniat încă o dată valoarea acestui grup, care aici, la Mamaia, a mai avut un partener : un balon portocaliu cu care s-au jucat sunetele chitarelor.

Veteranul Gil Ioniță, călare pe bicicleta sa, depune un jurămint la Putna pentru a treia pacă mondială, iar noua componentă a cenaclului, Sirma Granzulea, aduce printre noi cîntece aromâne.

Despre Nicolae Florei, acest Ceahlău

al vocii omeneste, e greu să spui cum a cîntat pentru că el își taie răsufărca. Ziua de 26 august ne prinde cîntînd, dansînd, recitînd, vibrînd de emoție în acest glob minunat de spirit, care este Teatrul de vară din Mamaia.

Ne luăm rămas bun de la publicul prezent, printr-o trecere a trenului Flacăra prin gara Mamaia făcînd fiecare cu mîna timp de o strofă și un refren oamenilor pentru care existăm. Pe drum, tot pe drum, într-o lume relativă, foarte verde lămițată, don't let me down, ori eu, ori tu, ori el, ori noi, iubita mea să ne-aruncăm în valuri și la anu' vom veni. Aici Radio-vacanța, aici Cenaclul Flacăra. Ați ascultat emisiunea Valori ale muzicii tinere.

Și cînd te gîndești că asta a durat 5 ore și 50 de minute.

NICU ALIFANTIS

O cunună de lumină

Localitatea : Mangalia, 26 august 1982, ora 20
Durata : 5 ore
Număr spectatori : 5 000.
Condiții de desfășurare : Grădina de vară
Calitatea spectacolului : foarte bună
Atmosfera : în general prielnică desfășurării actului artistic
Noutăți : A debutat excelent Faic Iatein din Valul lui Traian cu două cîntece turcești.
Aportul organizatorilor : bun

Ultima seară a acestui pe drept cuvînt numit „cel mai lung și glorios turneu

al cenaclului” începe într-un mod mai puțin obișnuit. Lucru impus de nevoile pricinuite de terminarea unui turneu și începutul altuia, este astfel programat acum întreg recitalul lui George Nicolescu. Tot acum se află de atacurile revistei bucureștene „Săptămîna” la adresa cenaclului și a emisiunii „Valori ale muzicii tinere”, programată la Radio-vacanța. Asta în timp ce Drîngu Valentin din Piatra Neamț ne scrie: „Cenaclul Flacăra — un spectacol extraordinar, o manifestare unică în lume” iar Mihaela Rusu din Focșani : „Cenaclul Flacăra conține tot ceea ce trebuie să iubescă un tînar”.

George Nicolescu, referindu-se la perioada acestui turneu, parafrazînd cîntecul său „Celei care placă” pe versurile lui Ion Minulescu, spune : „A fost o scurtă nebunie, nemaipomenită. Aș vrea ca toți nebunii adevărați să fie nebuni ca noi”. Și iată și părerea Cornei Stanciu care ne fascinează și pe care nu le vom uita niciodată. Împreună cu dumneavoastră și cu oamenii pe care-i conduceți, simțim că sintem cu adevărat tineri”.

„Poesis”, un grup excepțional a cărui muzică este la fel de necesară, la fel de importantă ca aceea a fiecăruia dintre membrii cenaclului, transmite profundul „Cîntec șoptit”, versuri de Zaharia Stancu. După aceștia, Nicolae Florei face pe cei prezenți să dea proba capacității lor de adaptare și înțelegere. Publicul de tip nou, spune Adrian Păunescu, la formarea căruia încercăm să contribuim, trebuie să poată receptivă cu aceeași bucurie rockul și cîntecul cult, muzica de concepție nouă și genurile clasice.

Nicolae Cenan improvizează în continuare senzațional. Ștefan Dinu prinde foarte bine la public și ne bucură succesul său cu atît mai mult cu cit el răsplătește un om inzestrat cu talent și o voce în care, după opinia conducătorului cenaclului, transpare o undă de fatalitate. Mihael Stan, în mare formă, are o evoluție remarcabilă la sfîrșitul căreia mulțumește conducătorului cenaclului pentru șansa oferită de a lua parte la acest turneu, ca unui regizor pentru includerea în rețeta unui mare spectacol. Arpad Domokoș cîntă într-o atmosferă de entuziasm dezlănțuit. Poetul Adrian Păunescu recită poemul „Manifest pentru sănătatea pămîntului” ca răspuns la una dintre solicitările venite din sală în legătură cu problema de viață. Iată cum viața intră peste artă dîndu-i seva propriei vieți. „Lăsați-mă să merg pe bicicletă”, cîntecul lui Gil Ioniță, desemnează o proprietate artistică asupra ideii despre a cărei punere în practică scrie numărul nou apărut al revistei noastre : cursa ciclistă a militanților păcii, Oslo-București. Cîntecul „Jurămînt la Putna” este incununarea succesului său, formidabil în această seară.

Vie recunoștința

Pentru minunata ocazie oferită timp de 40 de zile de a străbate județul în lung și-n lat, acolo unde viața pulsa cu maximă intensitate, îngăduindu-ne să muncim prin arta noastră în folosul oamenilor muncii din localitățile județului Constanța, al oamenilor muncii de pe Canalul Dunăre-Marea Neagră, al turiștilor aflați la odihnă pe litoral, Cenaclul Flacăra al Tineretului Revoluționar, organizat de C.C. al U.T.C. și revista Flacăra, condus de poetul Adrian Păunescu, aduce mulțumirile sale Comitetului județean de partid Constanța, tovarășului prim secretar Ion Stoian, salutînd totodată eforturile organizației locale de tineret, pe primul său secretar, Petre Olteanu, precum și pe toți aceia care au asigurat pe parcursul turneului buna desfășurare a manifestărilor noastre.

Zeci, poate sute de flori sînt aruncate pe scenă, în timp ce oamenii cîntă pur și adevărat, cu sentimentul istoriei în suflete, cu flacăra arderii lui luminîndu-le chipurile. Răsare vizibil luna. Vasile Șeica interpretează emoționant „Să vinăm lumina lunii”, după care Ducu Bertzi începe recitalul său cu „Dragu mi-i veselie”. Stările se succed cu repeziune în ritmul cîntecelor consumate cu sufletul la gură. Florescu Claudia Gloria ne scrie : „Iubesc Cenaclul Flacăra fiindcă în el mă regăsesc, în el mă descopăr. Noi, românii, ne-am născut din muzică și poezie. Vă mulțumesc pentru tot ceea ce faceți pentru noi, pentru a ne cunoaște mai bine pe noi înșine”.

Cîntă „Iris”, un grup care și-a făcut loc definitiv în conștiința cenaclului, o probă a opțiunii noastre pentru totalitatea valorică în arta tinărie. Ca în întreg acest turneu, succes enorm. Doba Emilia din Mangalia-Sud remarcă : „De 14 ori am văzut în vara aceasta sărbătorile cenaclului cel mai iubit din Europa și pîng că mi-au scăpat toate celelalte sărbători. Ce săracă sînt fără ele, ce jale, ce Băcovia e în sufletul meu. Mulțumesc, Adrian Păunescu, pentru felul temerar în care apărați tot ce avem frumos”. Alexandru Zărnescu își încheie „Dor de Eminescu” cu strofa : „Și acum cînd în Callatis / Toți cei vii în el / vor / Eminescu-și Marea Neagră / Ca în ultimul său dor”. Nicu Alifantis trece peste neajunsurile provocate de un traumatism la brațul stîng, suferit chiar în după-amiaza acelei zile, cîntînd în nota-i obișnuită noua sa piesă „Umbră”, apoi „Emoție de toamnă”, „Decembrie” și „Trăiască România”.

Din motive temeinice, grupul folk „Ecoul” evoluează pentru ultima oară în această stagiune în fața publicului. Poetul Adrian Păunescu subliniază aportul celor două componente, Magdalena Finna, care urmează să nască, și Sorina Feier, care urmează să se căsătorească, la înnoirea cenaclului în ultima sa perioadă și prefațează cîntecul lor „Adio, adică rămii” recitînd poezia „Vino”.

Ultimele două puncte ale serii au adus în fața publicului și primele două șlagăre ale verii desemnate de opțiunile publicului și ale membrilor cenaclului. „Rugă pentru părinți” cu Ștefan Hrușcă și „Aruncarea în valuri” cu Vasile Șeica încheie această seară ca o cunună de lumină peste turneu care va rămîne ca una dintre cele mai importante experiențe din existența sa.

Turneul în date sintetice

- În cele 40 de zile ale desfășurării sale, turneul Cenaclului Flacăra în județul Constanța a însumat 50 de întîmplări de muzică și poezie de factură diversă.
- Totalul orelor de spectacol se ridică la peste 170 din care 140 au fost măsurate în spectacole organizate.
- Maximul și minimul duratei unui spectacol s-au înregistrat în două întîmplări succesive. Cel mai lung spectacol : Eforie-Nord, 26 iulie, 7 ore. Cel mai scurt spectacol : Costinești, 27 iulie, 2 ore și 40 de minute.
- În acest turneu, întîmplările de muzică și poezie ale cenaclului au fost urmărite de un număr record de spectatori : 225 000 ! Dintre aceștia, cei mai mulți i-a dat Constanța : aproximativ 90 000, în numai cinci spectacole ! Și după menționarea acestui incontestabil record de audiență, trebuie spus că, prin cele două întîmplări realizate pe stadionul 1 Mai, la care au luat parte 30 000 și respectiv 35 000 de spectatori, constanțenii se situează pe primul loc și în topul participării publicului la actul de cultură.
- Însumînd la numărul total al acelor care au fost prezenți de-a lungul celor aproape nouă ani de existență la sedințele cenaclului pe aceia ai acestui turneu, semnăm atingerea milionului de spectatori ! Acum cînd acesta a fost deja depășit cu aproximativ 100 000 de noi participanți, așteptăm cu nerăbdare momentul în care vă vom putea aduce la cunoștință atingerea celui de-al doilea, Așadar, 1 milion !
- Sub conducerea poetului Adrian Păunescu, au evoluat în fața spectătorilor acestui periplu estival 7 grupuri și 23 de soliști, membri ai cenaclului. Au fost înregistrate de asemenea 20 de debuturi, dovadă elocventă a permanenței deschiderii spre nou a acestei scene.
- Pe parcursul acestui turneu au fost supuse exigenței publicului 15 noi cîntece ale membrilor cenaclului.
- Versurile recitate sau cîntate în această perioadă poartă semnăturile următorilor poeți : Mihai Eminescu, George Bacovia, Lucian Blaga, George Coșbuc, Octavian Goga, Tudor Arghezi, Ion Minulescu, Nicolae Labis, Zaharia Stancu, Constantin Tonegaru, Emil Botta, Nichita Stănescu, Marin Sorescu, Ion Gheorghie, Ștefan Augustin-Doinas, Romulus Vulpescu, Constanța Buzea, Ana Blăndiana, George Târnea, Doina Sălăjan, Ion Nicolescu, Daniela Crăsnaru, Horia Bădescu, Dan Verona, Paul Tutungiu, Federico Garcia Lorca, Evgheni Evtusenko, Adrian Păunescu.
- Sprijin important la finalizarea acestui turneu de vară cenaclul a primit din partea reprezentanților C.C. al U.T.C. (a tovarășului Nicu Ceaușescu, secretar al C.C. al U.T.C., în ale cărui responsabilități intră și activitatea cenaclului nostru), din partea B.T.T. (a președintelui acestuia, tovarășul Vasile Goga), cărora ținem să le mulțumim în mod deosebit.

CONSTANTIN DRAGOMIR



„Lîngă Sibiu, lîngă Sibiu, prin lunci...”

ceput palid,
îrșit incandescent

Localitatea : Sibiu, 28 august, ora 18
Durată : 5 ore
Condiții de desfășurare : Grădina de vară
Calitatea spectacolului : spectacolul a debutat mediu, a fost la un moment dat slab și s-a încheiat excepțional.
Atmosfera : reținuți la început, oamenii au încheiat prin a fi publicul entuziast al ceneclului așa cum îl cunoaștem pretutindeni
Noutăți : au cîntat pentru prima oară împreună în public frații Ioana și Andrei Păunescu cîntecul „Taina” al grupului „Ecoul” care va lipsi, din motive obiective, o vreme din ceneclu. A recitat actorul sibian Constantin Chiriac.
Aportul organizatorilor : bun

Nici n-am apucat bine să realizăm descoperirea de mare, impresiile turneului a încheiat continuînd procesul sedimentării lor și iată-ne pe un nou drum. gazul nostru a fost doar de o jumătate de noapte petrecută la București, de de, după transbordarea instrumentelor într-un alt autocamion, după schimbarea autocarului, am luat drumul Sibiu-Pitești, o pană dificilă remediată a putut de repede de șeful Trofar înfirze totuși o oră. Oferim un cîntec or adunați să ne vadă. Adrian Păunescu pornește înainte împreună cu Valeriu Șeicaru și Ștefan Hrușcă pentru a lăsa pe sibieni să ne aștepte. Spectacolul începe astfel la ora exactă. La 18.30 sosește și restul cîmpului. Il scoatem față pe Arpad Domokos sperînd ca bicul foarte așezat, de o cumîntenție oape jenantă, să-și iasă din ale sale. Cîrul acesta se va întimpla însă mult și tîrziu, odată cu lăsarea serii.

„Poesis”, grup aflat pentru prima oară Ceneclul Flacăra într-un turneu dincolo de granițele județului de origine, ne e să simțim, cum bine remarcă popl Adrian Păunescu, parcă o fîntînă, cîntatul grupului „Iris”, prezent și el ntru prima oară la Sibiu, nu face să pară gheața reținerilor. Parodia „Me-ului” smulge primele hohote de ris. atmosfera devine parcă mai caldă. După autile sedințe” cu Valeriu Penișoară, colae Cenan obține un succes pe mără talentului dar și a preocupării sale emanente de autodepășire.
Se cîntă „Să fie pace-n lume” și recu-ștem abia acum adevărul public al ceneclului așa cum l-am cunoscut pretutident. Ene Dumitru ne scrie : „Cred că ut în asentimentul tuturor — Ceneclul căra place foarte mult. Mie cel puțin se pare că atunci cînd îl ascult fac rde din el și l-aș asculta la infinit”. De acest moment spectacolul se detașea spre excepțional. „Rugă pentru pă-ți” este reluată spre a fi dovadă ideii eședintelui Nicolae Ceaușescu după e un popor care își cunoaște și iubeștrămășii nu este un popor orfan. Iată ce cîntecul acesta vine să lege „Dor Eminescu” de „Jurămint la Putna”. etul Adrian Păunescu dăru-

ieste celor prezenți poezia scrisă chiar atunci, „De drag de Sibiu”. Recitalul lui Nicu Alifantis, Vasile Șeicaru și George Nicolescu, la înălțimea unui spectacol care a crescut pe parcursul desfășurării sale, face în totul promisiunea unui turneu pe care-l dorim la fel de glorios ca acela abia încheiat.

Unde n-a mai fost
scenă

Localitatea : Săliște, 29 august 1982, ora 13.
Durată : 4 ore
Număr spectatori : 4 000
Condiții de desfășurare : munții din zona Săliștei, în cadrul natural, pe locul numit Șanta, la aproape 1 000 metri înălțime.
Calitatea spectacolului : medie.
Atmosfera : În general, dorința oamenilor de a recepta actul artistic a fost însoțită și de o atitudine corespunzătoare. Pe alocuri însă, condițiile desfășurării au slăbit puterea de concentrare atât de necesară în anumite momente. Asta mai cu seamă cînd băuturile alcoolice au prisosit.
Aportul organizatorilor : rol dificil, împlinit totuși.

Întimplarea noastră cu numărul 630 a avut loc la Șanta, undeva în munte, mult deasupra Săliștei, nu seara cum eram obișnuiți, ci puțin după ora prînzului. La Săliște sîntem nevoiți să reincercăm instalația pentru că pe drumul care urcă între Săliște și Șanta nu are acces camionul, prea mare chiar și pentru nevoile noastre. Scena, pusă inițial perpendicular pe drum, ar trebui mutată spre a permite celor prezenți o bună vizibilitate. Spectacolul începe fără alte probleme la ora fixată și avem pentru o clipă senzația că ne aflăm într-un loc care, iată, din timp în timp ne face semne din ascunzăturile memoriei : Valea Seacă. Atributele bunăstării duminicale, cît și cele contextuale ne vor convinge de situația adevărată a celor prezenți, pe care conducătorul ceneclului o „așază” între mirosul de mititei și apetitul de cultură. Sînt subliniate meritele autorităților de cultură ale județului Sibiu în păstrarea relațiilor cu Ceneclul Flacăra. Dintre propunerile autorităților locale de cultură remarcăm prezența scenică a doctorului veterinar Ioan Mărginean, om de mare spirit. lucru dovedit prin interpretarea „Monologului în grai ardeleanesc”. Doina Cosma revine după trecerea examenului de admitere la facultate. Trece și examenul de admitere în ceneclu, unde sperăm să rămînă cît mai mult. Spectacolul curge normal fără a reuși să scilpească. Gil Ioniță aduce citeva cîntece ale participării noastre, prin artă la lupta zilnică a păcii promovată cu atita vigoare și inspirație de presedintele țării, tovarășul Nicolae Ceaușescu. „Ciobanii” și „De drag de Sibiu” sînt cele două poeme recitate de Adrian Păunescu, care satisface astfel cererea expresă a publicului Hrușcă, Alifantis, Șeicaru cîntă doar cite două piese, dat fiind că

ploaia ne obligă să încheiem aici spectacolul unei zile care, dincolo de micile neajunsuri ivite, a fost petrecută frumos de noi toți, într-un loc unde nu a mai fost niciodată scenă.

De la banal
la excepțional

Localitatea : Agnita, 30 august 1982, ora 18.
Durată : 5 ore și jumătate.
Condiții de desfășurare : pe terenul de sport din localitate, în aer liber.
Număr de spectatori : 3 000.
Noutăți : debutează grupul Mediensis din Mediaș, promițător. De asemenea, un debut aproape de final, dar bine primit, Ion Pascu din Agnita.
Calitatea spectacolului : slabă în prima sa parte, fără strălucire, foarte bun în cea de-a doua parte a sa.
Atmosfera : oglindă fidelă a calității spectacolului.
Aportul organizatorilor : bun.

Manifestarea ceneclului nostru din această seară avea să cuprindă în sine două părți absolut distincte. În primul rînd a fost un spectacol în care, datorită unor mofturi ale unor membri ai ceneclului în legătură cu unele aspecte de organizare a turneului, conducătorul ceneclului nu s-a implicat cu nimic. S-a făcut o prezentare generală a spectacolului, după care fiecare din cei prezenți au interpretat din cîntecul lor, altele decît cele scrise în colaborare cu poetul Adrian Păunescu. Prin aceasta se răspunde totodată aceluia care afirmă pe diverse căi că în manifestările ceneclului poetul Adrian Păunescu a acaparat totul. La un moment dat, rumoarea crescuse într-atît, încît Ștefan Hrușcă, de exemplu, nu a mai putut cînta. Imposibilitatea comunicării pe vreo cale, alta decît cea impusă în timp de Adrian Păunescu, devine obsedantă.

Trecînd peste starea în care se afla, dînd încă o dată de sine (cu ce preț, oare ?), conducătorul ceneclului face efortul de a reface totul. Pentru oamenii cu care ne întîlnim toluși atît de greu, pentru dorința exprimată cu tact și bună credință de oamenii Agnizei de a comunica, Adrian Păunescu revine încet, încet la forma-i cunoscută, potențînd totodată evoluțiile celorlalți. Apar în această parte George Nicolescu, dovedind că începe să fie un compozitor remarcabil, cu atît mai mult cu cît își este compozitor sufletului său atît de complex. Apoi, Gil Ioniță aduce oamenilor credința cea mai sfîntă a artei, pacea ca ideal. Se cîntă „Dor de Eminescu” și „Trăiască România”. În fine, Iris, Hrușcă și Șeicaru, prin cîntecul lor, într-un tot din care conducătorul ceneclului este parte inseparabilă, ca spre exemplu la momentul cîntecului „Actorul”, jucat parcă din tot sufletul.

Doa spectacole
într-unul singur

Localitatea : Mirșa, 31 august 1982, ora 18 și 20.15.
Condiții de desfășurare : Sala sporturilor din localitate și stadionul din imediata vecinătate.
Durată : o oră și 15 minute în sală, 3 ore pe stadion.
Număr de spectatori : 2 500 în sală, 4 000 afară.
Calitatea spectacolelor : bună în ambele ipostaze.
Atmosfera : mai intimă, dar sufocantă în prima variantă, entuziastă în cea de-a doua.
Noutăți : au cîntat pentru prima oară în cuplu, Doina Cosma și Ioana Păunescu, din repertoriul grupului „Ecoul”, cîntecul „Taina”.
Aportul organizatorilor : foarte bun.

Un spectacol dublu a fost acesta de la Mirșa, început într-o sală de sport și încheiat pe stadionul din localitate. Ideea a fost a conducătorului ceneclului și răspunde, pe de o parte, dorinței aceluia care nu mai încăpuseră în sala arhiplină, iar pe de altă parte, nevoii de a respira, împiedicată prin lipsa unui sistem de aerisire. Cîntăm „Trăiască România” într-o atmosferă incandescentă. Valeriu Penișoară, apoi Arpad Domokos și Dacu Bertzi pun capăt acestui prim spectacol, caracterizat, după spusele lui Adrian Păunescu, printr-o „participare formidabilă, dar puțină respirație”. Primim cu bucurie vestea adusă de organizatori că propunerea conducătorului ceneclului de a continua afară poate fi satisfăcută, că totul este deci pregătit pentru a ne putea muta pe stadion.

La aceasta au lucrat cu abnegație, în interesul obștei, primarul comunei Avrîg, NICOLAE TARCEA și directorul întreprinderii din Mirșa, NICOLAE ROMAN. Se repune totul în stare de funcțiune în mai puțin de o oră. Mergem mai departe cu Gil Ioniță, apoi IRIS și replica sa vorbită, „Mesaj”, Hrușcă, a cărui „Rugă pentru părinți” este înălțată pe întreg stadionul. Apariția astrului nopții este salutată de Vasile Șeicaru, care cîntă pe versurile poetului Adrian Păunescu, „Să vinăm luna lunii”. George Nicolescu face și aici dovada marilor sale calități interpretative și compozitice și deși umezeala face să curenteze totul în scenă, mai acordăm un supliment. Încheiem această extraordinară întimplare de muzică și poezie, oferită oamenilor din Mirșa, printr-un omagiu adus craiului limbii române : „Pentru el nu-i rău sau bine / Pentru el nu-i cald sau frig / Pentru el răsare luna / De la Mirșa la Avrîg / Pentru el cîntăm cu toții / Pentru el apoi tăcem / Eminescu-i graiul nostru / Cînd ajunge duh suprem”.

CONSTANTIN DRAGOMIR

Croniclele inserate aparțin manifestărilor cu numerele 625, 626, 627, 628, 629, 630, 631, 632, 633.

Stimate poet,

Explicați și acum, în fața a citorva nii de oameni, spre a putea afla și ei ce nu-s prezenți, cu care ne-am ustat atît, din păcate, pînă la rezultat erizoriu, explicați deci motivul pentru are, lăsînd la o parte alte tentații sau hiar lășitate de a sta pe o vreme caricioasă, undeva, asigurăți că n-om veni zi pînă la piele și dincolo de ea, venim înflăcărați, cu același constant entuziasm, să participăm la conceperea actului de ulură promovat atît de dragul nostru ceneclu Flacăra, devenit, poate, pe eașteptate, parte integrantă din sfera în are existăm, respirînd, trăind, sintetînd ceneclul. Sîntem acuzați de non-conformism. Nu, nu ne apărăm în cazul le față, sîntem, într-adevăr, caracteri-ați de tendința omului nou de a se putea desfășura după canoane proprii, și fîndim că asta ar putea fi văzută ca o evoluție, nu ca un regres, și iată că m ajuns să vă cerem să ne susțineți, înm mare nevoie de sprijinul dumnea-voastră.

Acuzațiile vin din tot felul de părți. Mulți consideră că a merge la mai mult de două spectacole de Ceneclu Flacăra devine exces, ce ar putea genera ceneclomanie, posibil, chiar malignă. Se pune problema : dimineața, după-amiaza, în fiecare joi seara și la orice prilej de spectacol — la post (radio sau sală). Dar pînă cînd asta ? Pînă cînd, eventual, s-o trece și sezonul estival. E mult ? E mult, oare, să fructifici o vacanță, trăind la cele mai înalte cote entuziasmul pentru „Flacăra” ? Cînd viața e constituită din fragmente dispersate în toate direcțiile, nu e oare ideal să încerci să găsești o parte din ele și, punîndu-le cap la cap, creînd continuitate, să poți forma mici construcții ?

Spuneți-ne că vă sîntem, la rîndu-ne, dragi și atenționați-ne dacă, pe undeva, greșim, susțineți-ne, de considerați că n-am făcut rabat de la cele mai bune intenții !

Cristina Stănculescu
elevă a Liceului „Mihai Eminescu”
Constanța

PROGRAMUL CENECLULUI FLĂCĂRA

CENECLUL FLĂCĂRA AL TÎNERETULUI REVOLUȚIONAR organizat de C.C. al U.T.C. și revista Flacăra, condus de poetul Adrian Păunescu, va fi prezent în perioada 8 septembrie — 15 septembrie în județul Brașov, după următorul program :

8 septembrie — orașul VICTORIA ; 9 septembrie — FĂGĂRAȘ ; 10 septembrie — ZĂRNEȘTI ; 11 septembrie — BRAȘOV ; 12 septembrie — BRAȘOV ; 13 septembrie — SĂCELE ; 14 septembrie — RUPEA ; 15 septembrie — BRAȘOV.
Toate manifestările vor începe la orele 18,00.

Acesta este programul pe care autoritățile din Brașov ni l-au comunicat pentru perioada cît ceneclul va fi prezent în județ.

Mulțumim, aducem totodată la cunoștință solicitarea noastră ca în locurile unde este posibil, și dacă vremea va permite, spectacolele noastre să se desfășoare în aer liber.

Ceneclul Flacăra organizează în ziua de 18 septembrie pe Cîmpia Libertății de la Blaj și în ziua de 19 septembrie la mormintul lui Avram Iancu de la Tebea, două manifestări de muzică și poezie cu prilejul împlinirii a 110 ani de la stîngerea eroului.

Organizațiile județene de turism pentru tîneret organizează excursii pentru cele două manifestări. Mai multe amănunte în numărul viitor.

„Sînt pur și simplu un povestitor.

Dar unul care știe să povestească“

(Urmare din pagina 9)

— N-ați putea să-i numiți?
— Aduceți-mi lista membrilor Uniunii scriitorilor și vi-i bifez. Sînt de toate vîrstele. Mulți, foarte mulți de vîrstă tîrzie.
— E un consens asupra faptului că Fănuș Neagu e un stilist, un mare stilist. Chiar și oral, iată, sînteți astfel. Spuneți-ne, Fănuș Neagu, stilul se naște sau se elaborează? Cum l-ați obținut? De unde această dragoste nebună pentru limba română, pînă acolo încît, la dv., limba e totul?
— Știu precis că Sadoveanu n-a scris niciodată „Mitrea Cocor“, nici povestirea „Clonț de fier“. Am văzut pe vremuri o scrisoare a lui Sadoveanu adresată lui Zaharia Stancu, în care marele maestru făcea această mărturisire. Mai știu de acolo și cine a scris „Mitrea Cocor“. Nu e în nici un caz Ciurezu, așa cum afirmă Paul Georgescu în discuțiile lui cu Florin Mugur din cartea „Virstele rațiunii“. Orice cititor de atunci și de acum al lui Sadoveanu își poate da seama că mina maestrului s-ar fi rupt printre atîtea cuvinte lipsite de vertebre.
— Rămîne însă deschisă întrebarea: de ce oare Sadoveanu a acceptat să semneze „Mitrea Cocor“?
— Desigur, întrebarea aceasta rămîne. Dar la ea trebuie să răspundă istoria. Noi vorbim acum despre altceva: despre stil și despre limba română. Eu sînt convins că trebuie să te naști cu darul ascultării unei limbi, al cercetării ei și al jocului de a-i muta cuvintele după legi prestabilite sau după inspirația de o clipă, pentru a-i îmbogăți vehemența, pentru a-i structura puterile făcîndu-le să rodească sensuri multiple, pentru a o face să circule prin toate urechile și prin toate sufletele cu același fel de apă și de vin. Și mai cred, ca să vedeți că sînt robul superstițiilor, că o limbă te alege ea pe tine, că nu intri cu de la tine măsură într-o țară a fantasmelor, ci că ea te cheamă acolo și te ametește. Tribulațiile peliculari nu dau naștere la zbor și la exaltări. O limbă nu e tărăboiul pe care-l face o gașcă de pretinși inițiați, ci vacuumul singur și nebun al infometărilor de povești. Nu poți trece munții și rîurile decît în graul tău. Noi sîntem în Orient, adică în fabuloasa lui aplecare spre povești, și cei ce presară otrăvă pe cuvinte nu fac decît să demonstreze faptul că sînt neștiutori de adînci înțelesuri și mai cu seamă de profeții. În stilul scriitorului autentic goliul de forțe se observă imediat. El se numește artificioz sau, momentan, lunecare în criză. În lipsa de stil a scriitorului mediocru se observă la fel de repede lipsa de inteligență, de bunăcuviință și impotență. Scriitorilor

mediocri le curge apă prin pereții casei și le mucezesec cărțile.
— Vorbeam adineauri de scriitorii-artiști ai limbii române. Haideți să ne oprim la unul din ei. În „Cartea cu prieteni“ există un cald portret al lui Eugen Barbu. Cum îl mai priviți, azi, pe Barbu? Și, tot aici, o curiozitate: de ce ați apărut „Incognito“, după ce mai înainte atacaseți „Prințelepe“? În „Prințelepe“ citatele din alți autori nu erau chiar atît de clare ca în „Incognito“...
— Barbu este cel mai mare prozator român în viață. Acum un an și ceva erau doi: el și Preda. Acum e singurul. E un tip iritabil și ușor de pus pe urmele unui pretins dușman. Pe vremea cînd scosese „Prințelepe“ îi cășunase pe mine că l-aș dușmăni. În ciuda a tot ceea ce scrie, Barbu n-are umor, dar îl gustă pe-al altora. Atunci, pe vremea „Prințelepe“, impulsiv cum îl știu, Barbu m-a mușcat de degetul pe care nu purtam inel, și, ca să nu țip, i-am răspuns în scris, inventînd sudămi și situații neîntîmpinate, pentru că și eu sînt la fel de nedus la biserică și, cînd îmi sare țandăra, nu e bine să-mi treacă omul prin față. Romanul „Prințelepe“ e unul din cele mai frumoase romane din istoria literaturii române. În el, de bună seamă, Eugen Barbu a topit multă materie luată de la înaintași, filtrată prin fantezia lui atît de bogată în mine de aur și a luminat superb o epocă a Bucureștilor atît de tulbure și atît de răscolitoare pentru orice suflet inclinat visărilor vechi. „Săptămîna nebunilor“ continuă strălucit „Prințelepe“. În „Incognito“, trecînd peste păcatele care există și s-au constatat, se află trei romane de primă mînă. Cu vreo doi ani în urmă l-am și rugat pe Barbu să le despartă în trei romane distincte și să arunce zgura la gunoi. Nu-mi permit să-i dau sfaturi lui Barbu, totuși cred că publică tot ce scrie și nu face bine.
— Intr-un interviu pe care l-ați acordat doctorului Virgil Sorin, pentru cartea sa „Secretul fărîrii personalității“, spuneți că un scriitor care se respectă trebuie să fie omul a cel mult două-trei cărți.
— Balzac, Tolstoi, Dostolevski, Sadoveanu, Hamsun, Faulkner au acoperit lumi defuncte asupra cărora ei s-au aplecat ca unici descoperitori ai vîltourilor ce le-au creat și le-au nimicit. Proza modernă, intrată și ea în apele disperării, ca și în cele ale speculației, dar eliberată de obsesii funciare, cu un trecut de acum elucidat (dacă trecutul, vorba lui Titus Popovici, nu e mai imprevizibil ca viitorul), deci proza modernă, intrată în aceste ape ale disperării, și mai ales în cele ale disperării de a implica în literatură documentul, se prăvălește într-o putere cu valoare de clipă. Cărțile

care nu vizează în primul rînd esteticul, ci șocul din contemporaneitate, trăiesc puțin.
— V-am ruga să fiți mai explicit.
— Vreau să zic că scriitorul modern e împins la lucru peste puterile lui și de lăcomia cititorului care gustă, din nefericire, numai întîmplările zguduitoare și de suprafață ale vieții actuale. De aici și ideea mea că un scriitor de mare talent nu mai poate da astăzi, într-o viață de 70-80 de ani, decît două, maximum trei cărți de căpătîi. Prin celelalte el coboară la nivelul cititorului de roman polițist, de literatură-document, de cele mai multe ori fals, și de biografie romanțată. Foarte curios, coafzele au bacalaureatul, dar își împun tot gustul de cafeze, la noi și pretutîndeni. Lumea de azi excelează în dorința de a scormoni în viețile celor ajunși la putere. Mai ales cînd aceștia sîrșesc tragic. Mai ales cînd aceștia au amante din popor. Mai ales cînd aceștia au pornit de jos și au împlinit basmul cu fetița cuminte și băiatul ascultător. Mai ales cînd numai unii, și nu toți, au cabane la munte. Mai ales cînd toată lumea merge la Marea Neagră și la Oceanul Atlantic, dar foarte puțini la Miami Beach. Virtul piramidei, atît de populat, e văzut mereu gol de cei de la poalele piramidei. Toți caută cărări ascunse spre virf, chiar dacă ele sînt inconjurate cu sîrmă ghimpată. Lumea anulului 2000 e mai rapace decît lumea căutărilor de aur. Și atunci își recrutează victime din toate domeniile.
— Inclusiv scriitori?
— Da, chiar asta voiam să spun: lumea-și astîmpără poftele mîncînd și scriitorii, nu numai regi. Chestia este ca ei, scriitorii autentici, să-și rezerve dreptul, prin toate mijloacele, să dea literaturii două, maximum trei cărți bune. Omeneste, mai mult nu se poate. Mai cu seamă că vine anul 2000, cu amenințarea din Biblie.
— Fănuș Neagu, ce-ați face dacă ați avea o revistă pe mînă? Vă plîngeți cîndva că suferiți de „adjunctivită“ cronică. Dacă ați fi nu adjunctul (cum ați tot fost), ci titularul unei reviste, cum ați croi-o?
— Cînd eram tînr imi plăcea să lucrez la reviste. Nu mai imi place. Semn că nu mai sînt tînr. Și semn că am lucruri mult mai mari și mai greu de făcut. Vreau să scriu literatură. Apoi să mă odihnesc și iar să scriu literatură.
— Nu ne mulțumeste răspunsul dv. Ce alte motive vă opresc să candidați la funcția de șef al unei reviste?
— Păi, cum să vă zic, revistele literare de azi se sînt datoare cu tot dinadinsul să concureze cotidienele. Inclusiv stilul cotidienele, care din toate timpurile a fost altul decît al revistelor de cultură. Presa culturală e monotonă și i-ar trebui cuiva cu temperament înfrigurat o perioadă lungă-lungă ca s-o scoată din obediența fenomenului diurn și s-o aplice spiritului larg al unei literaturi și al unei dominante generoase a spiritului. Cei ce o slujesc ca salariați n-au, vîd eu, nici un interes să o salte peste nivelul unui elev de liceu cu cultură mijlocie.

Foarte puțină primăvară în revistele de cultură! Ori bate soarele de te căpiază în creștet, ori plouă biziit sau ninge moțait. Merită să-mi stric timpul și nervii ca să mă războiesc cu nimicul sau în cel mai rău caz cu obtuzitatea? Citind revistele dintr-o săptămîna, dacă n-aș avea în redacția atîția colegi și prieteni, aș putea spune: murim de plitiseală, domnilor!
— Dar director de editură nu v-ar plăcea să fiți?
— În situația actuală nu mi-aș dori să fiu nici director de editură. Știu din surzător sigură că la Editura „Cartea românească“, condusă de bunul meu prieten George Bălăiță, scriitor de mare talent, există un serviciu sau oficiu care stîlzează unele romane ce se bucură de un mare prestigiu în lumea criticilor. Bănuiesc că George Bălăiță nu are știință despre acest lucru. Mie unuia, mereu acuzat de critici pentru abuz de metaforă, mi-ar arde mina sau cel puțin unghiile în clipa în care oameni din umbră mi-ar stiliza o pagină, iar eu, cu această pagină, aș lua premiul Uniunii scriitorilor. Aș propune președintelui D.R. Popescu o anchetă pe această temă. Și un răspuns în revistele literare sau, eventual, în „Flacăra“ dv.
— Apropo de metafore, se spune că, în afară de „adjunctivită“, suferiți și de „metaforită“ cronică. Se spune că ați fi „cel mai“, pînă la abuz, dintre metaforiștii noștri. Cînd vă lepădați de „metaforită“, ca să-i satisfacem pe cei care n-o suportă?
— Metafora este modul meu de a mă exprima în viața de toate zilele și în scris. Ca să mă apăr de acuzele că uez prea mult de ceea ce imi e la îndemînă, vă întreb: de ce nu scuturați umbra lui Mihail Sadoveanu, care s-a adresat contemporanilor săi cu formula „dumilor-voastră“? Sau umbra lui Tudor Arghezi, care scria cum vorbea? De la amîndoi se păstrează totuși gloria unui neam! Eu sînt unul din mulții lor urmași care imi urmez destinul. Lucian Blaga era mut ca o lebădă, dar mulți ca o lebădă au fost și opresorii lui. Și mulți ca o lebădă se ghițuiesc în continuare. Prin urmare, fiecare cu destinul lui. Cred că știți, lui Lucian Blaga nu i-au anunțat măcar moartea. Încă o dată vreau să păstrăm proporțiile. Nu mă consider de mărimea maștrilor citați mai sus, dar nici nu găsesc de cuvînt să răspund la toate insinuările și oneri la uneltirile vizînd discordia sau înscăunarea ei în rîndurile scriitorilor. Mă mulțumesc să exist și să-mi văd de treabă. Păstrez acest îndemn de la marele prozator și poet Zaharia Stancu, care-mi spunea și nu ostenea să repete: dragă Fănuș, citește-i pe alții și vezi-ți de scrisul tău!
— Chiar, Fănuș Neagu, ce mai scrieți?
— Scriu povestiri. Adică piese de teatru și romane. Povestiri...
— Ar trebui să încheiem aici. Dar cîte n-am mai avea — nu credeți? — de discutat! Am putea alcătui, cu aceste discuții, chiar o carte!
— Păi nici dv. nu ați ajuns Florin Mugur și nici eu Paul Georgescu. Mai avem pînă atunci!

Tezaurul de la Pietroasa

(Urmare din pag. 7)

bine, nu are nici mantie și nici pălărie, nu are nici săgeată. Și, în plus, e pedesbru și nu călare, cum trebuie să fie Odin. Invit cititorul să fie din nou atent la un amănunt important: piciorul drept al acestui zeu este diform, bolnav, cel



Fig. 53



puțin așa ar rezulta. Conform acestor însemne, credem că e vorba de Hefaistos (Vulcan). Ciocanul din mina dreaptă, simbol al meștesugului, îl recomandă tot pe Hefaistos. De fapt, probabilitatea identificării este mai mare la acest zeu și este exprimată de Odobescu prin două semne de întrebare puse între paranteze.
— Semnele de întrebare puse între paranteze de Odobescu ar mai putea avea și altă semnificație?
— Fără îndoială, ele exprimă un grad mai mic sau mai mare de incertitudine din partea autorului, dar ele exprimă și un mesaj discret, transmis urmașilor, un indemn de a continua cercetările.
— Continuați și dv., vă rog!
— Ar fi vorba de figura 53, care ni-l indică pe zeul Thor (Vulcan). Dar Thor ar trebui să poarte următoarele însemne: ciocanul dat în dar de pitici, pentru a se lupta cu uriașii; un briu și o mînușă. Dar, vedeți dv., zeul din imagine are tron și sceptru, iar sub tron există imprimată figura dragonului, a lupului dacic, însemn al lui Zamolxe. În plus, prezența alături de el (pe Pateră) a zeiței Hecatex. Îl recomandă a fi mai degrabă Hades (Pluton).
— Se afirmă că zeul din fig. 59, existent în Panteonul de pe Pateră, ar fi Balder (Apollo). Sînteți de aceeași părere?
— Nu putem fi de aceeași părere, deosebiri, poate constata oricine, fiind evidentă. Zeul Balder, vedeți dumneavoastră (fig. 10 A), este reprezentat în mitologia germană cu sulită și scut, într-o atitudine războinică, specifică mitologiei goților. Zeitatea de pe Pateră are cu totul și cu totul alte însemne: lira, ceea ce ne face să deducem că e un protector al artelor, grifonul — simbol al înțelepciunii, păzitor al aurului (de care dacii nu duceau lipsă). Aceste însemne, simbolistica lor ne fac să credem mai degrabă că e vorba de chiar zeul, de origine tracică, Apollo. Cultul uranian, al Soarelui, recunoscut la getodaci, ne îndeamnă să susținem același lucru: originea geto-dacică a Tezaurului de la Pietroasa. Pentru că oricît am dori noi să apropiem o liră de o sulită sau un scut de un grifon, ele nu pot, conform regulilor de care pomeneam mai sus și de care se ține cont în identificarea oricărei zeiități, ele nu pot, spunea, să simbolizeze unul și același lucru. Și dacă susținerile noastre pot fi încă puse la îndoială, atunci pe baza aceluiași argumente generatoare de îndoială trebuie să ne îndoim și de originea atribuită pînă acum Tezaurului: cea gotică!
— Și atunci?



Gravurile zeițărilor germane sînt luate din „Walhalla“ de E. Dahle, ediția 1883, Berlin

— Și atunci trebuie să o luăm iarăși și iarăși de la capăt.
— Mai aveți alte probe?
— Acestea sînt, desigur, doar cîteva argumente mai vizibile, să ne exprimăm astfel; în lucrarea pe care sîntem pe cale să o încheiem avem însă și altele.
— Să zicem că tot ce ați spus, ați probat pînă acum este întocmai. Dacă e așa, vă pun următoarea întrebare: de ce atîta tăcere?
— Dacă specialiștilor în mitologia greco-romană li se mai poate acorda o scuză: că nu au stăpînit în amănunt mitologia goților, a germanilor, este greu de înțeles cum specialiștii în mitologia goților au admis tacit aceste erori.
Intr-adevăr, greu de înțeles! Iar noi am publicat acest dialog nu de a ne face public entuziasmul, stăpînit dealtfel în atari situații, nu de a dovedi curajul insolit al unui cercetător de a completa pe maril înaintași, alături de a infirma cele spuse pînă acum despre originea și paternitatea Tezaurului de la Pietroasa, ci pentru că, mai înainte de toate, strădaniile cercetătorului Florin Olteanu, membru al Asociației oamenilor de știință din România, merită să fie luate în analiză și de alți specialiști, să fie completate, redimensionate, pentru ca astfel să se lumineze drumul spre adevăr sau (cine poate ști?) Adevărul însuși.

Constelația lirei

Gaudeamus in humus

Și cînd voi deveni ridiche peste patru veacuri mă va scoate din brazdă stră-stră-stră-nepoata mea. Voi fi bucuros că-am fost ronțait de-un ris de copil.

Majorat

Pînă mai acum două secole Pămîntul, planetă minoră scria versuri clasice picia și sculpa clasic și

se copilărea cu pocnitori De cînd și-a sărbătorit majoratul Pămîntul gîndește altfel Face artă modernă Scrie versuri cu înțelesuri absconse

Și în același timp își satisface stagiul militar

OVIDIU POPESCU

Cine

Imi pun miinile la ochi și spun că nu te iubesc Dacă mă uit însă printre degete toate lucrurile imi spun că mint. Existența mea a devenit Un continuu joc de-a v-ați ascunsă: te iubesc, nu te iubesc... Cineva trebuie să aibă dreptate.

ILEANA BIJA

Constelația lirei

Discurs despre vis

Ca o stare de reverie a nopților
Și-o promenadă a lor — momentul cind
visele ies
Și-o iau razna pe străzi, se ciocnesc
Unele de altele — pardon, mă scuzați,
Și nu face nimic și vă rog, etc.,
Și etc. — până cind
Unele alunecă de-a dreptul sub roți, nu
auzi

Decit un geamăt prin nori, ghimpii
albaștri
Ai unui trandafir care urecă și-apoi,
Și apoi și celelalte.

Și nu e numai o chestiune de salubritate
aici —
M-am trezit că vorbesc, era un fel de
adunare, se pare —
Și nici doar o înflăcărată rază de noapte,
cum dealfel,

S-ar putea crede,
Cît mai ales această sinistră, feroce
metaforă
Prin care visele pot fi văzute ca niște
ființe
Care-o mai iau și razna câteodată și mor.

Și miros al dracului de urit, am mai
adăugat,
Miros a sudoare, a pielii albă de fruct,
A sămîntă ce putrezește și-o bizuie
muștele,

Sarmizegetusa

Ce liniște e-n Sarmizegetusa
Cind primăvara pomii dau în floare
Și norii pun peste Carpați ventuza
Plouind virii o proaspătă răcoare

Eroii dorm în iarbă, s-a spălat
Singei lor de două mii de ani
Dar lepedea de piatră și vatra s-au
păstrat

Turmele pase în preajmă minate
de
ciobani

La fel rodește dealul și valea și cimpia
Simt peste tot izvoare cum zviene
Macii răsar în pileuri luminind vecia
De flăcările lor cu timpla mă lovește

La Sarmizegetusa și aerul e sfînt
Ciuta pe munți e încă caldă
E-nflorată de liniștea unui mormînt
Capu de lup mișcă-n păduri din falea

La Sarmizegetusa timpul e încă dac
Și Decebal e încă viu în toate
Cu rădăcina-n Dacia e un copac —
Să-l zmulgă dintre noi nimeni nu poate

VASILE ANDRONACHE

Joc periculos

Adonis, acesta e un tanc, nu o jucărie
Lasă pe covor pistolul de tinichea
Caisa aceasta oricind poate exploda
Hainele kaki s-au travestit în copilărie

A luat o mitralieră de pluș
Și m-a împușcat cu ură
M-am prăbușit de la etajul nouă
Al visului meu,
M-am spălat pe ochi
De singurătate
Și m-am trezit bătrîn

În fața mea stătea calul trolan
Mîncînd ovăz
Dintr-o cască însingerată
De soldat.

PETRE IVANCU

La șevalet

Tu fii pentru toate eu-aceeași măsură —
copacul ce moare uscat din picioare
o pasăre verde de tot ține-n gură,
lungi pensule plimbă pe pinză culoare.

O pensulă verde trăiește-n picioare,
copacul ne viră o creangă în gură,
o pasăre plimbă-o uscată culoare —
tu fii pentru toate eu-aceeași măsură.

Copacul se plimbă-n uscată culoare,
o pensulă verde-l pictează în gură,
o pasăre moare-asezată-n picioare —
tu fii pentru toate eu-aceeași măsură.

Copacul pictează uscat din picioare,
o pasăre verde ne moare în gură,
lungi pensule string de pe pinză culoare —
tu fii pentru toate eu-aceeași măsură.

Lungi pensule-asează pe pinză culoare,
tu fii ești se poate aproape de toate,
cascada de singe pictează o floare —
sub ea e maestrul : îi dorim sănătate.

FELIX SIMA

Liniște sfărîmată

de carne

Melci triști aleargă pe pămîntul brun
foind printre fosile zimboțoare
în casa lor au cumpărat cărbuni
la iarnă să le țină de mincare
și jeluiesc consoartele plectate
în pacea depărtatelor păduri.

Se zbat s-ajungă primii pe hotare
de spumă și de iarbă necesită
prin apele zdrobite de liane
incolăcite pe baraje triste
ești mai departe de mirosul lunii
ești mai departe de cetăți barbare.

Pe nimeni vreau să zic,
Și-n care visele nu au la cap-nici biserici,
nici cruci.

Și nici numele vizitorilor lor nu se scrie.
Dar oricum, pentru că tot discutăm,

Un cimitir al viselor, de pildă,
Un cimitir care poate fi undeva
suspendat
Și poate fi chiar de cristal, am mai zis,
Un cimitir prin care să se poată vedea,
Prins în copaci mari de aur
Și presărat, susținut pe deasupra de nori,
Ori subacvatic, ceva așa ca un acvariu,
Dar oricum transparent, luminat din adine,
Un cimitir care să nu se supere și să nu
supere

Pe nimeni vreau să zic,
Și-n care visele nu au la cap-nici biserici,
nici cruci.

Și nici numele vizitorilor lor nu se scrie.
Dar oricum, pentru că tot discutăm,

Un cimitir al viselor, de pildă,
Un cimitir care poate fi undeva
suspendat
Și poate fi chiar de cristal, am mai zis,
Un cimitir prin care să se poată vedea,
Prins în copaci mari de aur
Și presărat, susținut pe deasupra de nori,
Ori subacvatic, ceva așa ca un acvariu,
Dar oricum transparent, luminat din adine,
Un cimitir care să nu se supere și să nu
supere

Pe nimeni vreau să zic,
Și-n care visele nu au la cap-nici biserici,
nici cruci.

Și nici numele vizitorilor lor nu se scrie.
Dar oricum, pentru că tot discutăm,

Un cimitir al viselor, de pildă,
Un cimitir care poate fi undeva
suspendat
Și poate fi chiar de cristal, am mai zis,
Un cimitir prin care să se poată vedea,
Prins în copaci mari de aur
Și presărat, susținut pe deasupra de nori,
Ori subacvatic, ceva așa ca un acvariu,
Dar oricum transparent, luminat din adine,
Un cimitir care să nu se supere și să nu
supere

Pe nimeni vreau să zic,
Și-n care visele nu au la cap-nici biserici,
nici cruci.

Și nici numele vizitorilor lor nu se scrie.
Dar oricum, pentru că tot discutăm,

Un cimitir al viselor, de pildă,
Un cimitir care poate fi undeva
suspendat
Și poate fi chiar de cristal, am mai zis,
Un cimitir prin care să se poată vedea,
Prins în copaci mari de aur
Și presărat, susținut pe deasupra de nori,
Ori subacvatic, ceva așa ca un acvariu,
Dar oricum transparent, luminat din adine,
Un cimitir care să nu se supere și să nu
supere

Pe nimeni vreau să zic,
Și-n care visele nu au la cap-nici biserici,
nici cruci.

Și nici numele vizitorilor lor nu se scrie.
Dar oricum, pentru că tot discutăm,

Un cimitir al viselor, de pildă,
Un cimitir care poate fi undeva
suspendat
Și poate fi chiar de cristal, am mai zis,
Un cimitir prin care să se poată vedea,
Prins în copaci mari de aur
Și presărat, susținut pe deasupra de nori,
Ori subacvatic, ceva așa ca un acvariu,
Dar oricum transparent, luminat din adine,
Un cimitir care să nu se supere și să nu
supere

Pe nimeni vreau să zic,
Și-n care visele nu au la cap-nici biserici,
nici cruci.

Și nici numele vizitorilor lor nu se scrie.
Dar oricum, pentru că tot discutăm,

Un cimitir al viselor, de pildă,
Un cimitir care poate fi undeva
suspendat
Și poate fi chiar de cristal, am mai zis,
Un cimitir prin care să se poată vedea,
Prins în copaci mari de aur
Și presărat, susținut pe deasupra de nori,
Ori subacvatic, ceva așa ca un acvariu,
Dar oricum transparent, luminat din adine,
Un cimitir care să nu se supere și să nu
supere

Pe nimeni vreau să zic,
Și-n care visele nu au la cap-nici biserici,
nici cruci.

Și nici numele vizitorilor lor nu se scrie.
Dar oricum, pentru că tot discutăm,

Un cimitir al viselor, de pildă,
Un cimitir care poate fi undeva
suspendat
Și poate fi chiar de cristal, am mai zis,
Un cimitir prin care să se poată vedea,
Prins în copaci mari de aur
Și presărat, susținut pe deasupra de nori,
Ori subacvatic, ceva așa ca un acvariu,
Dar oricum transparent, luminat din adine,
Un cimitir care să nu se supere și să nu
supere

Pe nimeni vreau să zic,
Și-n care visele nu au la cap-nici biserici,
nici cruci.

Și nici numele vizitorilor lor nu se scrie.
Dar oricum, pentru că tot discutăm,

Un cimitir al viselor, de pildă,
Un cimitir care poate fi undeva
suspendat
Și poate fi chiar de cristal, am mai zis,
Un cimitir prin care să se poată vedea,
Prins în copaci mari de aur
Și presărat, susținut pe deasupra de nori,
Ori subacvatic, ceva așa ca un acvariu,
Dar oricum transparent, luminat din adine,
Un cimitir care să nu se supere și să nu
supere

Pe nimeni vreau să zic,
Și-n care visele nu au la cap-nici biserici,
nici cruci.

Și nici numele vizitorilor lor nu se scrie.
Dar oricum, pentru că tot discutăm,

Un cimitir al viselor, de pildă,
Un cimitir care poate fi undeva
suspendat
Și poate fi chiar de cristal, am mai zis,
Un cimitir prin care să se poată vedea,
Prins în copaci mari de aur
Și presărat, susținut pe deasupra de nori,
Ori subacvatic, ceva așa ca un acvariu,
Dar oricum transparent, luminat din adine,
Un cimitir care să nu se supere și să nu
supere

Pe nimeni vreau să zic,
Și-n care visele nu au la cap-nici biserici,
nici cruci.

Și nici numele vizitorilor lor nu se scrie.
Dar oricum, pentru că tot discutăm,

Un cimitir al viselor, de pildă,
Un cimitir care poate fi undeva
suspendat
Și poate fi chiar de cristal, am mai zis,
Un cimitir prin care să se poată vedea,
Prins în copaci mari de aur
Și presărat, susținut pe deasupra de nori,
Ori subacvatic, ceva așa ca un acvariu,
Dar oricum transparent, luminat din adine,
Un cimitir care să nu se supere și să nu
supere

Pe nimeni vreau să zic,
Și-n care visele nu au la cap-nici biserici,
nici cruci.

Și nici numele vizitorilor lor nu se scrie.
Dar oricum, pentru că tot discutăm,

Un cimitir al viselor, de pildă,
Un cimitir care poate fi undeva
suspendat
Și poate fi chiar de cristal, am mai zis,
Un cimitir prin care să se poată vedea,
Prins în copaci mari de aur
Și presărat, susținut pe deasupra de nori,
Ori subacvatic, ceva așa ca un acvariu,
Dar oricum transparent, luminat din adine,
Un cimitir care să nu se supere și să nu
supere

Pe nimeni vreau să zic,
Și-n care visele nu au la cap-nici biserici,
nici cruci.

Și nici numele vizitorilor lor nu se scrie.
Dar oricum, pentru că tot discutăm,

Un cimitir al viselor, de pildă,
Un cimitir care poate fi undeva
suspendat
Și poate fi chiar de cristal, am mai zis,
Un cimitir prin care să se poată vedea,
Prins în copaci mari de aur
Și presărat, susținut pe deasupra de nori,
Ori subacvatic, ceva așa ca un acvariu,
Dar oricum transparent, luminat din adine,
Un cimitir care să nu se supere și să nu
supere

Pe nimeni vreau să zic,
Și-n care visele nu au la cap-nici biserici,
nici cruci.

Și nici numele vizitorilor lor nu se scrie.
Dar oricum, pentru că tot discutăm,

Un cimitir al viselor, de pildă,
Un cimitir care poate fi undeva
suspendat
Și poate fi chiar de cristal, am mai zis,
Un cimitir prin care să se poată vedea,
Prins în copaci mari de aur
Și presărat, susținut pe deasupra de nori,
Ori subacvatic, ceva așa ca un acvariu,
Dar oricum transparent, luminat din adine,
Un cimitir care să nu se supere și să nu
supere

Pe nimeni vreau să zic,
Și-n care visele nu au la cap-nici biserici,
nici cruci.

Și nici numele vizitorilor lor nu se scrie.
Dar oricum, pentru că tot discutăm,

Un cimitir al viselor, de pildă,
Un cimitir care poate fi undeva
suspendat
Și poate fi chiar de cristal, am mai zis,
Un cimitir prin care să se poată vedea,
Prins în copaci mari de aur
Și presărat, susținut pe deasupra de nori,
Ori subacvatic, ceva așa ca un acvariu,
Dar oricum transparent, luminat din adine,
Un cimitir care să nu se supere și să nu
supere

Pe nimeni vreau să zic,
Și-n care visele nu au la cap-nici biserici,
nici cruci.

Și nici numele vizitorilor lor nu se scrie.
Dar oricum, pentru că tot discutăm,

Un cimitir al viselor, de pildă,
Un cimitir care poate fi undeva
suspendat
Și poate fi chiar de cristal, am mai zis,
Un cimitir prin care să se poată vedea,
Prins în copaci mari de aur
Și presărat, susținut pe deasupra de nori,
Ori subacvatic, ceva așa ca un acvariu,
Dar oricum transparent, luminat din adine,
Un cimitir care să nu se supere și să nu
supere

Pe nimeni vreau să zic,
Și-n care visele nu au la cap-nici biserici,
nici cruci.

Și nici numele vizitorilor lor nu se scrie.
Dar oricum, pentru că tot discutăm,

Un cimitir al viselor, de pildă,
Un cimitir care poate fi undeva
suspendat
Și poate fi chiar de cristal, am mai zis,
Un cimitir prin care să se poată vedea,
Prins în copaci mari de aur
Și presărat, susținut pe deasupra de nori,
Ori subacvatic, ceva așa ca un acvariu,
Dar oricum transparent, luminat din adine,
Un cimitir care să nu se supere și să nu
supere

Pe nimeni vreau să zic,
Și-n care visele nu au la cap-nici biserici,
nici cruci.

Și nici numele vizitorilor lor nu se scrie.
Dar oricum, pentru că tot discutăm,

Un cimitir al viselor, de pildă,
Un cimitir care poate fi undeva
suspendat
Și poate fi chiar de cristal, am mai zis,
Un cimitir prin care să se poată vedea,
Prins în copaci mari de aur
Și presărat, susținut pe deasupra de nori,
Ori subacvatic, ceva așa ca un acvariu,
Dar oricum transparent, luminat din adine,
Un cimitir care să nu se supere și să nu
supere

Pe nimeni vreau să zic,
Și-n care visele nu au la cap-nici biserici,
nici cruci.

Și nici numele vizitorilor lor nu se scrie.
Dar oricum, pentru că tot discutăm,

Un cimitir al viselor, de pildă,
Un cimitir care poate fi undeva
suspendat
Și poate fi chiar de cristal, am mai zis,
Un cimitir prin care să se poată vedea,
Prins în copaci mari de aur
Și presărat, susținut pe deasupra de nori,
Ori subacvatic, ceva așa ca un acvariu,
Dar oricum transparent, luminat din adine,
Un cimitir care să nu se supere și să nu
supere

Pe nimeni vreau să zic,
Și-n care visele nu au la cap-nici biserici,
nici cruci.

Și nici numele vizitorilor lor nu se scrie.
Dar oricum, pentru că tot discutăm,

Un cimitir al viselor, de pildă,
Un cimitir care poate fi undeva
suspendat
Și poate fi chiar de cristal, am mai zis,
Un cimitir prin care să se poată vedea,
Prins în copaci mari de aur
Și presărat, susținut pe deasupra de nori,
Ori subacvatic, ceva așa ca un acvariu,
Dar oricum transparent, luminat din adine,
Un cimitir care să nu se supere și să nu
supere

Pe nimeni vreau să zic,
Și-n care visele nu au la cap-nici biserici,
nici cruci.

Și nici numele vizitorilor lor nu se scrie.
Dar oricum, pentru că tot discutăm,

Un cimitir al viselor, de pildă,
Un cimitir care poate fi undeva
suspendat
Și poate fi chiar de cristal, am mai zis,
Un cimitir prin care să se poată vedea,
Prins în copaci mari de aur
Și presărat, susținut pe deasupra de nori,
Ori subacvatic, ceva așa ca un acvariu,
Dar oricum transparent, luminat din adine,
Un cimitir care să nu se supere și să nu
supere

Pe nimeni vreau să zic,
Și-n care visele nu au la cap-nici biserici,
nici cruci.

Și nici numele vizitorilor lor nu se scrie.
Dar oricum, pentru că tot discutăm,

Un cimitir al viselor, de pildă,
Un cimitir care poate fi undeva
suspendat
Și poate fi chiar de cristal, am mai zis,
Un cimitir prin care să se poată vedea,
Prins în copaci mari de aur
Și presărat, susținut pe deasupra de nori,
Ori subacvatic, ceva așa ca un acvariu,
Dar oricum transparent, luminat din adine,
Un cimitir care să nu se supere și să nu
supere

Pe nimeni vreau să zic,
Și-n care visele nu au la cap-nici biserici,
nici cruci.

Și nici numele vizitorilor lor nu se scrie.
Dar oricum, pentru că tot discutăm,

Un cimitir al viselor, de pildă,
Un cimitir care poate fi undeva
suspendat
Și poate fi chiar de cristal, am mai zis,
Un cimitir prin care să se poată vedea,
Prins în copaci mari de aur
Și presărat, susținut pe deasupra de nori,
Ori subacvatic, ceva așa ca un acvariu,
Dar oricum transparent, luminat din adine,
Un cimitir care să nu se supere și să nu
supere

Pe nimeni vreau să zic,
Și-n care visele nu au la cap-nici biserici,
nici cruci.

Și nici numele vizitorilor lor nu se scrie.
Dar oricum, pentru că tot discutăm,

Un cimitir al viselor, de pildă,
Un cimitir care poate fi undeva
suspendat
Și poate fi chiar de cristal, am mai zis,
Un cimitir prin care să se poată vedea,
Prins în copaci mari de aur
Și presărat, susținut pe deasupra de nori,
Ori subacvatic, ceva așa ca un acvariu,
Dar oricum transparent, luminat din adine,
Un cimitir care să nu se supere și să nu
supere

Pe nimeni vreau să zic,
Și-n care visele nu au la cap-nici biserici,
nici cruci.

Și nici numele vizitorilor lor nu se scrie.
Dar oricum, pentru că tot discutăm,

Un cimitir al viselor, de pildă,
Un cimitir care poate fi undeva
suspendat
Și poate fi chiar de cristal, am mai zis,
Un cimitir prin care să se poată vedea,
Prins în copaci mari de aur
Și presărat, susținut pe deasupra de nori,
Ori subacvatic, ceva așa ca un acvariu,
Dar oricum transparent, luminat din adine,
Un cimitir care să nu se supere și să nu
supere

Pe nimeni vreau să zic,
Și-n care visele nu au la cap-nici biserici,
nici cruci.

Și nici numele vizitorilor lor nu se scrie.
Dar oricum, pentru că tot discutăm,

Un cimitir al viselor, de pildă,
Un cimitir care poate fi undeva
suspendat
Și poate fi chiar de cristal, am mai zis,
Un cimitir prin care să se poată vedea,
Prins în copaci mari de aur
Și presărat, susținut pe deasupra de nori,
Ori subacvatic, ceva așa ca un acvariu,
Dar oricum transparent, luminat din adine,
Un cimitir care să nu se supere și să nu
supere

Pe nimeni vreau să zic,
Și-n care visele nu au la cap-nici biserici,
nici cruci.

Și nici numele vizitorilor lor nu se scrie.
Dar oricum, pentru că tot discutăm,

Un cimitir al viselor, de pildă,
Un cimitir care poate fi undeva
suspendat
Și poate fi chiar de cristal, am mai zis,
Un cimitir prin care să se poată vedea,
Prins în copaci mari de aur
Și presărat, susținut pe deasupra de nori,
Ori subacvatic, ceva așa ca un acvariu,
Dar oricum transparent, luminat din adine,
Un cimitir care să nu se supere și să nu
supere

Pe nimeni vreau să zic,
Și-n care visele nu au la cap-nici biserici,
nici cruci.

Și nici numele vizitorilor lor nu se scrie.
Dar oricum, pentru că tot discutăm,

Un cimitir al viselor, de pildă,
Un cimitir care poate fi undeva
suspendat
Și poate fi chiar de cristal, am mai zis,
Un cimitir prin care să se poată vedea,
Prins în copaci mari de aur
Și presărat, susținut pe deasupra de nori,
Ori subacvatic, ceva așa ca un acvariu,
Dar oricum transparent, luminat din adine,
Un cimitir care să nu se supere și să nu
supere

Pe nimeni vreau să zic,
Și-n care visele nu au la cap-nici biserici,
nici cruci.

Și nici numele vizitorilor lor nu se scrie.
Dar oricum, pentru că tot discutăm,

Un cimitir al viselor, de pildă,
Un cimitir care poate fi undeva
suspendat
Și poate fi chiar de cristal, am mai zis,
Un cimitir prin care să se poată vedea,
Prins în copaci mari de aur
Și presărat, susținut pe deasupra de nori,
Ori subacvatic, ceva așa ca un acvariu,
Dar oricum transparent, luminat din adine,
Un cimitir care să nu se supere și să nu
supere

Pe nimeni vreau să zic,
Și-n care visele nu au la cap-nici biserici,
nici cruci.

Și nici numele vizitorilor lor nu se scrie.
Dar oricum, pentru că tot discutăm,

Un cimitir al viselor, de pildă,
Un cimitir care poate fi undeva
suspendat
Și poate fi chiar de cristal, am mai zis,
Un cimitir prin care să se poată vedea,
Prins în copaci mari de aur
Și presărat, susținut pe deasupra de nori,
Ori subacvatic, ceva așa ca un acvariu,
Dar oricum transparent, luminat din adine,
Un cimitir care să nu se supere și să nu
supere

Pe nimeni vreau să zic,
Și-n care visele nu au la cap-nici biserici,
nici cruci.

Și nici numele vizitorilor lor nu se scrie.
Dar oricum, pentru că tot discutăm,

Un cimitir al viselor, de pildă,
Un cimitir care poate fi undeva
suspendat
Și poate fi chiar de cristal, am mai zis,
Un cimitir prin care să se poată vedea,
Prins în copaci mari de aur
Și presărat, susținut pe deasupra de nori,
Ori subacvatic, ceva așa ca un acvariu,
Dar oricum transparent, luminat din adine,
Un cimitir care să nu se supere și să nu
supere

Pe nimeni vreau să zic,
Și-n care visele nu au la cap-nici biserici,
nici cruci.

Și nici numele vizitorilor lor nu se scrie.
Dar oricum, pentru că tot discutăm,

Un cimitir al viselor, de pildă,
Un cimitir care poate fi undeva
suspendat
Și poate fi chiar de cristal, am mai zis,
Un cimitir prin care să se poată vedea,
Prins în copaci mari de aur
Și presărat, susținut pe deasupra de nori,
Ori subacvatic, ceva așa ca un acvariu,
Dar oricum transparent, luminat din adine,
Un cimitir care să nu se supere și să nu
supere

Pe nimeni vreau să zic,
Și-n care visele nu au la cap-nici biserici,
nici cruci.

Și nici numele vizitorilor lor nu se scrie.
Dar oricum, pentru că tot discutăm,

Un cimitir al viselor, de pildă,
Un cimitir care poate fi undeva
suspendat
Și poate fi chiar de cristal, am mai zis,
Un cimitir prin care să se poată vedea,
Prins în copaci mari de aur
Și presărat, susținut pe deasupra de nori,
Ori subacvatic, ceva așa ca un acvariu,
Dar oricum transparent, luminat din adine,
Un cimitir care să nu se supere și să nu
supere

Pe nimeni vreau să zic,
Și-n care visele nu au la cap-nici biserici,
nici cruci.

Și nici numele vizitorilor lor nu se scrie.
Dar oricum, pentru că tot discut

Marea fără Ulise

2.

3 august

Ce-i drept, nici eu n-am o idee foarte înaltă despre iluzie. Și am înțeles, fie și târziu, că dacă n-ai curajul să schimbi, nici să înfrunți realitatea, iluzia e o soluție comodă. Cind cineva e bolnav și nu vrea să moară, am citit undeva, are trei lucruri de făcut. Mai întâi să recunoască faptul că e bolnav. Apoi să acționeze împotriva suferinței. Și, în sfârșit, să meargă până la capătul tratamentului. Ei bine, eu am descoperit, cred, o patra soluție. Imi fac iluzii. Mai exact, mi-am făcut. Ele sînt ca un antinevralgic. Nu vindecă, dar amoretsc durerea și, cită vreme își fac efectul, nu te mai plîngi.

Intr-o seară discutăm cu cineva despre viitor. Era seară și ne oprisem lângă o pădurice ai cărei copaci deveneau negri. Ceva mai departe se afla un restaurant cu ferestrele luminate de unde se auzeau frînturi de convorbiri vesele și acordurile unei orchestre. Un autobuz aștepta afară, gol. „Ce gânduri ai?” m-a întrebat prietenul cu care discutăm. I-am răspuns sec, nedumerindu-l, am simțit asta imediat: „N-am gânduri”. „Bravo, mi-ai replicat. Cum n-ai gânduri?” Am adăugat atunci cu o vehemență nemotivată: „Eu trăiesc clipa”. Nu mințeam, dar inversunarea cu care pronunțasem aceste vorbe m-a mirat și pe mine. „Imi pare rău, a zis celălalt, dar pe mine clipa mă dezgustă. Asta e pornografie. Eu am nevoie de perspectivă”. M-am simțit, brusc, incurcat. Cum să-i explic? În cele din urmă, i-am spus ceva destul de confuz. — Că viitorul mă înfricoșează uneori și atunci încerc să-l ignor. Că mă simt uneori ca un acrobat suspendat la o mie de metri deasupra unui abis care se teme să privească în jos și încearcă să-și concentreze întreaga atenție asupra pasului pe care tocmai îl face. „Dacă vrei, am conchis, la-o ca o lașitate. Încerc să evadez din destin, ca și cum n-aș avea decît prezent. Cîteodată, mă orbesc singur. Imi arunc praful în față ca să nu văd spre ce merg”. Dar pe măsură ce vorbeam imi dam seama că nu spuneam ce vroiam să spun. Acum cred că aș face-o mai bine. E ora cind, dacă ai norocul să scapi de zarva colorată care a luat în stăpînire plaja, ești răsplătit. Cu nasul înfundat în nisip sau culcat pe pietrele calde de la capătul plajei, îți descoperi trupul. Lași altora absolutul și vorbele mari. În definitiv, îți zici, și eternitatea e formată din clipe.

E o greșală oare să mă mulțumesc cu ziua care moare, gîndindu-mă că bucuriile nu sînt adevărate cind sînt posibile, ci cind se împlinesc? Vai, zicii fie lăudați, încă sînt în stare de această greșală. Poate, mai târziu nu voi mai săvîrși asemenea greșeli, dar deocamdată încă mai cred, că trupul nu înșeală; sau, oricum, mai puțin decît vorbele mari. Lipit de nisip, mă simt ca Ulise legat de catarg, chiar dacă miturile au murit și nimeni nu-și mai amintește de Ulise, ci mai degrabă de deșiza lui Wilhelm de Orania care zicea că „nu e necesar să sperî pentru a întreprinde ceva”.

Se povestește că la Budha a venit un ascet lăudîndu-se că merge pe apă. Budha l-a întrebat: „Cît timp ți-a trebuit să obții acest har?” „Zece ani”, i-a răspuns ascetul. „Păcat, i-a replicat ironic Budha. Pentru cîtiva bănuți puteai închiria o barcă”. Și cam așa judecă lumea azi. Cui am povestit această istorioară a ris aprobator. De ce să te străduiești pentru un lucru pe care poți să-l iei de-a gata? Ei bine, mie nu-mi place morala acestei istorioare. Iar din Ulise nu mă interesează partea care face din el patronul celor ce se descurcă. De descurcări, nu duce lipsă lumea de azi. Dimpotrivă, sînt prea mulți. Încît se incurcă între ei fiind prea mulți. Dacă pe marea pustie de lumină sînt absența lui Ulise, aceasta se împlinse pentru că prețul renunțării la orice iluzie mi se pare mai mare decît acela de a cuceri o luciditate săracă. Fericirea, s-a zis, e un cuvînt care trebuie rostit cu teroare. Dar în absența oricărei iluzii, el ne-ar ucide, probabil.

Întă de ce mă tem de o mare prea logică, unde totul s-a reduce la cura balneară. Raze ultraviolete, înaltul, cîteva cuvinte schimbate pe plajă, cum, asta e marea? Un cearceaf întins pe nisip, spray-ul cu care îți ungi pielea ca s-o aperi de arsuri, eventual o plimbare cu barca sau cu o hidrobicicletă? Nu, marea înseamnă mult mai mult, deși o anumită literatură turistică a făcut tot ce o putut ca s-o compromită.

„Sînt unii care se prefac că se incredințează lui Dumnezeu, dar nu cred decît în ei înșiși”. Citesc asta într-o carte despre Rubens. Autorul vrea să demonstreze că Rubens făcea parte dintre cei ce recurg la subterfugii. Se ducea zilnic, în fiecare dimineață, la liturghie, dar mîntea lui nu era preocupată de Dumnezeu. Eu, cind mă scol, primul gînd e să ies, să văd marea. Ascult valurile. Zgomotul lor e, aici, liturghia mea din fiecare dimineață. Soarele se ridică deasupra apelor pustii, ud și roșu, iar întinderea de ape bolborosește ceva. Mă îndrept spre nisipul ud, să-l simt sub picioare, și știu atunci că nu există decît zei muritori. Dumnezeu moare aici în fiecare zi și adesea în fiecare clipă.

Cîte secole i-au trebuit omenirii pentru a redescoperi ceea ce grecii cunoșteau foarte bine, plăcerea trupului gol? Secole de pudoare și de ipocizie. Și nici acum n-am ajuns la aerul firesc cu care Apolo stă pe soclu.

Un tipăt mă face să ridic privirea. Un pescăruș.

Dar nu vreau să nedreptățesc secolul nostru, deși el l-a închis pe Ulise în bibliotecă, alungîndu-l de pe mare, și a închis-o pe Afrodita în muzeu. Mă gîndesc la greșala celor care l-au luat în deridare pe Don Quijote și la faptul că dacă, în loc să-l persiflize, i-ar fi arătat niște monștri adevărați, cavalerul nu i-ar mai fi confundat apoi cu morile de vînt. În privința asta secolul nostru nu ne-a frustrat. E chiar de mirare că mai există mori de vînt.

Alt tipăt. Un pescăruș dă ocol copacilor care umbresc tărîmul la capătul plajei.

De ce-am luat oare cu mine și o carte despre Ludovic al XVI-lea? Nu mă interesează deloc acest rege mediocru.

OCTAVIAN PALER

Simple note

Profesorul Ioan Cantacuzino (II)

Paralel cu interesele naționale de stat, pentru care a luptat și cărora s-a dăruit cu frenezie, în grelele circumstanțe ce se ridicau la tot pasul după primul război, doctorul Ioan Cantacuzino nu și-a neglijat cituși de puțin predestinarea lui de om de știință și, tot în 1920, începe la „Laboratorul de medicină experimentală” prepararea serurilor antimeningococice și antigangrenos, ca în anul următor să ia ființă, prin lege, „Institutul de seruri și vaccinuri” ce-i va purta numele și care dăinuie și astăzi în același loc și în același local, inaugurat în 1924.

În 1923 organizează la București expoziția „Portretul în gravura franceză”, cu cele mai multe reprezentări de tehnici și maniere ale maestrilor genului, din colecția sa personală și este numit membru în „Comitetul de Igienă” al Ligii Națiunilor; în 1925 devine academician, ocupînd fotoliul lui Petru Poni, care decedase, și în 1926 — an nefast — e victima unui accident de cale ferată în gara Brig, la frontiera italo-elvețiană, așteptînd trenul să-l ducă la Roscoff — cu celebrele laboratoare de biologie marină, unde au studiat atîta oameni de valoare români — pentru cercetări științifice, unde era știut și prețuit de prestigioșii savanți francezi și de aici înainte Ioan Cantacuzino, pînă la capătul zilelor, va fi infirm, cu un picior amputat, folosindu-se de-o proteză și umblînd sprijinit în două bastoane.

În 1928 întemeiază publicația *Archives Roumaine de Patologie Experimentale et de Microbiologie*, după ce în 1909 fondase *Archives de Biologie*, iar în 1905 *Revista Științelor Medicale*, pe care am menționat-o, dealtfel, pe care a condus-o efectiv mai bine de un pătrar de secol și care i-a închinat, postum, un masiv volum omagial, de unde am cules datele pilduitoarei lui biografii.

Între 18 aprilie 1931 și 6 iunie 1932 cit a durat guvernarea de tehnicieni prezidată de Nicolae Iorga, e a doua și ultima oară ministru, de data asta titular la departamentul muncii, sănătății și ocrotirilor sociale. Precizez, de asemenea, că în 1896 Ioan Cantacuzino și-a întemeiat un exemplar cămin, căsătorindu-se cu Elena Balș, cu care

a avut și doi fii, Jean și Alexandru, primul născut în 1897, al doilea în 1901, care nu știu nici dacă mai trăiesc, nici ce vor fi devenit.

Ioan Cantacuzino încetează din viață la 14 ianuarie 1934, după o suferință doar de cîteva zile, în vîrstă de 71 de ani, în urma unei pneumonii contractate însoțind cortegiul funebru al prietenului său I.G. Duca, pe un ger aprig, cu capul descoperit, cum avea obiceiul să se poarte și vara și iarna. Presimțindu-și sfîrșitul, și-a exprimat dorința să nu i se facă înmormintare spectaculoasă și să fie îngropat în curtea institutului. Consiliul de miniștri, care hotărîse funeralii naționale, a ținut seama de vrerea lui și a încuviințat să se zidească o criptă, iar la 7 iunie 1934 sicriul cu rămășițele lui pămînteste, depuse provizoriu într-un cavou la cimitirul Belu, a fost adus și înhumat în lăcașul de veci de la Institutul Cantacuzino, în acordurile Orchestrei Filarmonice dirijate de Ionel Perlea, care a ales să-i cinte pe drumul din urmă, din Richard Wagner — marea pasiune de meloman a profesorului — *Siegfried — Idyll*.

Așa s-a isprăvit marelui dascăl și savant, omul fără de pereche ca sensibilitate, ardori și strădanii, doctorul Ioan Cantacuzino.

Bibliografia sa științifică numără peste o sută de titluri, în majoritatea lor cu lucrări personale, iar unele dintre ele în colaborare. Și vreau să mai arăt, înalte de a redă scrisorile către Ion Simionescu, că Ioan Cantacuzino, pentru toate înfăptuirile lui, era cooptat membru al celor mai reputele societăți de știință străine și că fusese proclamat *doctor honoris causa* al diferitelor universități de tradiție din Europa.

Iată textele respective:

2. IX. 1914.

„Prea stimate coleg, Domnul E. Savu, un vechi cunoscut al meu, maestru (provizor) de economie manuală la Școala Normală de fete de la Craiova, a fost înlocuit din senin printr-un alt provizor, fără să i se fi arătat vreun motiv și, cred, fără vină, încît omul se află dintr-odată fără mijloace. Sînt convins că este vorba de o intrigă locală, cum se întîmplă în Orient. Ți-aș fi recunoscutor dacă ai binevoi să cercetezi lucrul și să i se facă dreptate. Al d-tale devotat, dr. I. Cantacuzino”.

29. XI. 1914.

„Scumpe coleg, Te rog” insistenț să nu-mi refuzi subvenția bu-

getară de care am absolută nevoie. Avem începute o mulțime de cercetări; animale diverse, vaccinate de un an și mai bine, pe care le urmărim. Munca de doi ani ar fi aproape pierdută, dacă am fi obligați să le sacrificăm din lipsă de hrană. Apoi, lucrările practice nu s-ar mai putea face. Dată fiind activitatea laboratorului, subvenția noastră este de-abia suficientă. Și, te rog, încă odată, ca restul la care am drepțtul după buget, să ne fie plătit. Primește, te rog, asigurarea sentimentelor mele prietenești, Dr. I. Cantacuzino”.

27. III. 1915

„Prea stimate coleg, Ordonanțele de plată pentru leafa mea au fost șterse pe lunile februarie și martie. Procedul este inexplicabil, cu atît mai mult cu cît în timpul lipsei mele am fost înlocuit oficial și complet în fiecare cursul de către șeful de lucrări, doctorul Ionescu-Mihăilești. Vă rog să binevoii a lămuri chestiunea și a-i da o soluție dreaptă, — leafa mea fiind destinată aceluia care mă înlocuiește. Nu pot admite nici concepția muncii nerespectate, nici ușurința procedurii față de mine. Al dumneavoastră prea devotat, Dr. I. Cantacuzino”.

București, 20. IV. 1930.

„Scumpe prieten și coleg, Deschizînd așară „Viitorul”, am rămas foarte agreabil surprins citind articolul d-tale despre Institutul nostru și sînt foarte mișcat față de sentimentele prietenești pe care le-ai exprimat cu atîta căldură. Țineam să ți-o spun și să-ți mulțumesc din suflet pentru sprijinul moral pe care mi l-ai dat scriind acest articol, căci cu toată munca noastră, am rămas destul de ignorați de marele public și, deseori chiar, atacați pe nedrept. Crede, te rog, în sentimentele prietenești pe care ți le păstrez și permite-mi să-ți urez cu această ocazie, sărbători fericite. Al d-tale devotat, Dr. I. Cantacuzino”.

Si, încheind, nu mă pot reține să nu-mi mărturisesc bucuria că am avut șansa să cunosc asemenea reconfortanțe și mirifice personalități, a căror amintire tonifică speța umană, te tîmăduiește de deziluzii și te face să suporti mai ușor absurda și supărătoarea zarvă a unor sau reprobabile mitocănie a altora, pe care viața se încăpățînează să ți le servească atît de des și cu atîta generozitate.

L. KALUSTIAN

In memoriam

Dorina Rădulescu

Scritorea Dorina Rădulescu a plecat pentru totdeauna din obștea scriitoricească, de a cărei soartă s-a preocupat cu dragoste și generozitate, ilustrînd-o cu un talent delicat și o pasiune rară pentru frumos.

S-a dus dintre noi spre eternitatea ceturilor misterioase, lăsînd, ca semn al marii treceri, o operă restrînsă din punct de vedere cantitativ, romanul *Virtuți*, culegerea publicistică *Adevăr și fantezie* și răscolitoare scrieri închinare copiilor, o operă apreciată de critică și îndrăgită de publicul cititor. Literatura ei este, într-o mare măsură,

ceea ce se cheamă o literatură subiectivă, în sensul că romanul conține numeroase note autobiografice, că însemnările de călătorie solicită din plin participarea nemijlocită a eului, a experienței personale, conjugată fericit cu ficțiunea creatoare. Venind în literatură din lumea tirgurilor moldovenești, scrierul Dorinei Rădulescu se integrează organic prozei lirico-evocative, punctată de inteligente observații realiste, de o mare pasiune pentru adevărurile concrete ale existenței.

Suflet generos și mereu tînar, scriitoarea s-a preocupat mai puțin de promovarea propriei creații, cheltuiindu-se cu dăruire pentru sprijinirea talentelor tinere, dintre care unele s-au impus strălucit în literatura actuală. Un scriitor rămîne în conștiința colegilor nu numai prin ceea ce a creat el, ci și prin ceea ce a ajutat pe alții să

creeze. Dorina Rădulescu și-a scrijinit colegii mai tineri — firește, după gusturile și preferințele ei — și sîntem convinși că această n-o vor uita niciodată.

Îi plăcea să se afle în mijlocul scriitorilor tineri, semn de permanență tinerete sufletească. De vreo cinci ani n-am mai văzut-o nici la C.O.S., nici la Casa scriitorilor. O mare și incurabilă suferință a smuls-o din mijlocul nostru și a trîntit-o într-o singurătate pe care, sînt sigur, nu și-a dorit-o niciodată.

Pentru o fire sociabilă ca a ei, singurătatea a fost peîndoios o povară.

Amintirea ei nu va rămîne nici-cînd în singurătate. Ea va rămîne mereu vie în inima noastră.

ION DODU BALAN

Desene pe asfalt

Dresda, Madonne, Saskii (II)

Sprijinîm cu picioarele goale de nori, o fată în rochete roșie peste care cade o pelerină de un albastru diminuat ține în brațe un prunc grăbit arborînd o privire de indubitabilă gravitate sub privirile unui Sfînt Sixt și ale unei femei înveșmintate luxos (n-o identifie după cunoștințele mele biblice), în vreme ce jos, printre nori, pe același plan cu țara preotului (deci o înaltă față), țiară catolică, episcopală, se văd doi îngeri cu ochi albaștri fixînd un punct undeva în zare. Se sprijină parcă pe rama tabloului cu lăbuțe roze și au aripi ciudate, de pasăre domestică. Ochiul Madonnei sînt de o tristete (ori durere, melancolie nu) pe care o cred terestră. Sînt ațîntiți halucinant spre o zare de amar, ei anticipează Drama. Pare că merge spre a-și așeza fiul pe un altar de jertfă și două mari draperii de brocart verde, fixate ca o cortină de teatru asupra grupului de personaje, deschise atît, încît să le îngăduie drumul spre noi, fumegă stîns punctînd cu energie un spațiu dominat de culorile pale, aburite.

Madonna, e limpede, nu seamănă cu nici unul dintre modelele identi-

ficate ale lui Rafael, nu e o Fornarină, să zicem. Are trăsături ce-mi par slave. E pentru mine o mică rusaică. Dar ajung să gădesc astfel fiindcă tot timpul cîm am stat pe bancă, flancat de soldații uzbeki sau kirghizi, mi-am amintit că Madonna Sixtină era obsesia lui Dostoievski. El făcea astfel încît în toate drumurile lui europene se oprea fie și pentru o zi în orașul de pe Elba și venea aici spre a o privi pe Madonna. Îl văd ingenuncheat, cu barba umedă de lacrimi, firav și îmbătrînit prematur în fața tabloului expus tot aici, pe acest perete. La o aniversare, soția sa i-a dăruit o reproducere fotografică a Madonnei obținută cu mare dificultate și Dostoievski a bătut-o ei însuși în cui deasupra patului. Se pare că a murit privind-o.

O rusaică trebuie că a văzut în Madonna lui Rafael și Tolstoi. Abia acum cînd scriu rîndurile de față îmi amintesc un perete al camerei de studiu de la Iasnaja Poliana pe care îl împodobea tot o reproducere (aproape la scara normală) a Madonnei Sixtine, dar nu mai țin minte dacă era fotografie. Litografie colorată ori copie în noi... Ce nu uit este faptul că, probabil nemulțumit de lipsa de unitate a tabloului, Tolstoi a vrut să-l aibă pe peretele lui, sfîrțec în cinci fragmente (!) înrămate separat. (Madonna, sfîntul, femeia, ingerii). Deputată, desprinsă din contextul ce nu-i sporește mirabilitatea, trebuie să spun că Madonna lui Rafael-Tolstoi m-a impresionat mai mult.

Ernu în ea și Katiușa Maslova, și Natașa Rostova, poate...

Trec pe lângă „Jupinița” citind o scrisoare a lui Vermeer și o las în fața ferestrei cu vitrai, deschise, să se bucure de veștile ce-i clatină de plăcere lungii zulufi ce-i cad pe tîmplă și las lumina spectrală ce intră în încăperce să incendieze draperia de catifea cocolă, covorul persienesc și vasul cu mere și trec în hanul Jupinului Rembrandt.

Fiindcă în regatul Zwinger există un adevărat sat olandez de pictură. Și trei Saskii între pinzele lui Rembrandt. O Saskie (van Uijlenburg) jună, pictată la 1633, vie și colorată ca un papagal — rochie verde, pălărie mov, fond roșu miez de piersică — semn că mestetul era radios cind picta și îndrăgostit, recurgînd la un cromatism ce nu-i era propriu... O Saskie de o steaică arogantă țărănească, totuși tandră, cu gît smălțat, de statură gracilă și chip adumbrînt de o slabă aurie, subțire ca o pasere, o Saskie exultînd de tinerete și pasiune.

Apoi o „Saskie cu floare roșie” în care cova din fiorul existențial s-a mai stîns, o Saskie ușor îngîndurată și palidă, în ciuda crotopitorului roșu ce o inundă, emanat cu controlată dărnicie, de un penel, încă viguros. (Peste puțini ani, nu știu exact cînd, Saskia avea să moară, nu înainte de a-l aduce pe lumpe Titus, prezent și el în acest tablou în care dublul autor a sugerat o apropiată naștere...)

GHEORGHE TOMOZEI

Publicăm, pe la sfârșitul lui Ianuarie a.c., o anchetă despre cazul dr. Adrian Becherete, directorul de atunci al sanatoriului Dobrița-Gorj, caz considerat rezolvat încă din timpul anchetei noastre. Spre aducere aminte, câteva cuvinte despre cele întâmplate. Dr. A. Becherete devenise „obositor”, mai bine zis, stinjenitor, pentru prea numeroasele familiute care munceau la sanatoriu, prin poziția lui drastică față de abateri. Drept pentru care, cu ocazia unei redistribuiri a personalului, i s-au pus lui în spate măsurile aprobate în biroul executiv al C.O.M. A fost incitat împotriva lui, a directorului, unul dintre muncitorii ce trebuia mutat la alt spital și, în plină zi, directorul este bătut, autorii morali — Bălțeanu, Pirvulescu și Toader — fiind încauți pe dinăuntru într-o cameră alăturată, rămânând impasibili la țipetele doctorului atacat atât de brutal. În sfârșit, dr. Becherete intră în concediu medical, timp în care primește acasă o dispoziție a Direcției sanitare — semnată de director și de juristul unității — în care i se comunică, pe baza unor născocite paragrafe de lege, că nu mai este director, dispoziție susținută și de un grosolan fals înscris în registrul biroului executiv al C.O.M., de același Bălțeanu.

În fața evidenței, repunerea în drepturi a dr. Becherete, ca director al sanatoriului Dobrița, n-a întârziat, numai că ea nu a durat nici o lună de zile. Și dacă atunci am crezut în inducerea în eroare a directorului Salomeia Jianu de către juristul Măruță, acum simțim în măsură să dovedim că nu era nici dumneai străină de „lucrătura”. Dovedă că și acum, după atita vreme, juristul Măruță îi stă aproape, pe același loc, și, după cum vom vedea, dă în continuare avizări ale unor stări de fapt care, mai degrabă ar trebui stopate decât avizate. În vreme ce dr. Becherete a fost mutat de la Dobrița la un dispensar din Cărbunestii, omul plecând și cu o sancțiune pentru „stil de muncă defectuos”, deși ca medic nu i s-a adus niciodată un reproș. Mutarea lui — întâpuită imediat după luarea hotărârii — îmbracă astfel halna unei mutări disciplinare, mai ales că mutarea autorilor — alii ai stării de lucruri de la Dobrița — a tergiversat mult prea mult, dovedă că nici acum unul dintre ei, Măruță, nu s-a clintit din loc, conform aceleiași hotărâri. Să nu mai vorbim despre acel fals și uz de fals din registrul C.O.M., pe care l-am făcut public de atita vreme și care, pare-se, s-a înmormintat. După cum, pedeapsa agresorului asupra doctorului — 3 luni închisoare — ni se pare mult prea mică față de actul huliganic comis, de gravitatea faptei — pedeapsă la dozarea căreia a stat în balanță și un raport medico-legal aflat la dosar.

Întâ-l deci pe acest medic — de ani ei ani devenit un nume în lumea medicală

printr-o prodigioasă activitate științifică și publicistică, după 33 de ani de activitate, cu 3 ani înainte de pensie, aruncat precum o minge. A cerut Tirgu Jiu și i s-a răspuns că nu există deocamdată posibilitatea încadrării lui în Tg. Jiu. Și se întreabă doctorul, și se întreabă foarte mulți din colegii de breaslă, cum nu există cind în materie de transferări, detașări, se trag, la nivelul Direcției sanitare, atitea sfori, încât ineseși faptele existente ar fi obligat la găsirea unei soluții pentru rezolvarea cazului Becherete. Semnează și doctorul nostru câteva aspecte de acest fel, dar, dincolo de el, o fac alți mulți medici din rețea cu care noi am stat de vorbă, dar care preferă, din cauza măsurilor represive ce urmează dacă a-duc adevărul la lumină, să nu o facă de-

că la nivelul Direcției sanitare s-a creat un stil de muncă nesănătos ce subminează însăși autoritatea direcției care trebuie să se ocupe de îngrijirea stării de sănătate a populației și nu de îmbolnăvirea medicilor...

Oamenii sînt nemulțumiți de ceea ce se întâmplă sub ochii lor, starea de nemulțumire repercutându-se, firește, asupra muncii lor. Sforile trase, de care aminteam, nu fac nici ele altceva decât să ascute și mai mult nemulțumirile. Semnează și noi câteva din anomalii ce se petrec în rețeaua sanitară a Gorjului. ● Dr. Doina Stoescu, (promoția 1978) a fost transferată în interesul serviciului, în primul său an de activitate pe post, de la spitalul Turcinești, la Tirgu Jiu, cu toate că fuseseră alte cereri, cu adevărat

reținut că transferul s-a aprobat cu toate că nici dr. Alexoiu nu-și terminase secundariatul. Nu este singurul exemplu de acest fel, acea lege prin care un secundar trebuie să rămână 5 ani pe post pentru care a optat, fiind încălcată cu o ușurință care ne face să ne întrebăm ce interese au fost la mijloc pentru astfel de mutări? Pentru că Motru a rămas descoperit, un singur medic, plus de două ori pe săptămână Alexoiu, rezolvînd cazurile dintr-o rețea nu numai foarte întinsă, dar și cu greutatea unui centru muncitoresc de talia acestuia ● La Sadu, s-a întâmplat cam la fel, numai că aici, medicul detașat pentru acoperirea celui de-al doilea post (în schemă fiind 3) nu prea s-a ținut de treabă, motiv pentru care i s-a sîstat detașarea, aprobându-i-se, în schimb transfer pentru Cărbunestii. ● Așadar, se acoperă pînă la refuz schema spitalului județean, rămînd descoperită rețeaua marginală, ca și cînd acolo nu ar fi nevoie de specialiști. ● Detașările medicilor de la spitalul județean pentru noul spital Turcinești sînt lunare. Ale cadrelor medii — de două săptămîni. Chiar să nu intereseze pe nimeni că această stare de lucruri dăunează prestigiului noii unități?

Exemple de acest fel ar mai putea fi date. Ele dovedesc că în rețeaua sanitară a Gorjului se petrec, cu adevărat, unele lucruri în măsură a crea o atmosferă de lucru neprincipială, care influențează negativ însăși munca din rețea. De aceea, credem, se impun măsuri cu adevărat drastice care să reglementeze situația și, mai ales, să fie ascultați și întrebați oamenii din rețea a căror nemulțumire este uneori camuflată de dezinformări.

GEORGETA ȘTEFANESCU

P.S. — Aflăm, printr-o scrisoare recent sosită la redacție, că un alt om al muncii, din aceeași rețea sanitară, Constantin Onescu, și-a „permis” să sesizeze unele nereguli din zona sa de activitate — FIRAM Gorj — distrugerea unor aparate medicale de milioane de lei — sesizare în urma căreia, în loc să se repună lucrurile în ordinea lor firească, a început subterana luptă împotriva celui care a sesizat. Neputînd să i se desfășoare contractul de muncă — încercări de acest gen existînd — în final, s-a găsit rezolvarea: mutarea lui, cu post cu tot, de la FIRAM, la Spitalul județean, hotărîre dată printr-o dispoziție semnată de directorul Direcției sanitare, Salomeia Jianu și același juristconsult Măruță. Iată un alt subiect de anchetă (asupra căruia promitem să revenim), care dovedește o dată în plus că în rețeaua sanitară a Gorjului trebuie să se intervină la cel mai serios mod pentru punerea la punct a unor închețări flagrante.

Din nou despre cazul dr. Adrian Becherete din Gorj

cît neoficial. Pentru că au suficiente exemple, iar dr. Becherete este doar unul dintre ele, care îi invață să se retragă din bătaia pentru intronarea unui adevărat climat de muncă. Cu ce s-a ales, se întreabă, dr. Becherete? Cu o sancțiune care, dacă s-ar fi analizat situația în adîncul ei, nu s-ar fi ajuns să se dea; cu o mutare de la locul de muncă, lipsită de temei legal și, în sfârșit, cu o hăituaală a omului și a medicului, veritabilă „vîntătoare de vrăjitoare” pentru a-l știrbi demnitatea. Căci toate familiutele stinjenite de atitudinea sa au făcut corp comun încercînd și, uneori, reușind (sub tot felul de presiuni — promisiuni, coordonări de interese, amenințări etc.), să atragă de partea lor și alte persoane, în efortul compromiterii sale definitive.

Întimplarea face ca dr. Becherete să mai fi trecut cindva printr-o astfel de ne-dreaptă și dramatică experiență, terminată cu scuze, cu repunerea sa în toate drepturile, precum și cu recunoașterea daunelor morale și materiale. Altele erau însă acele timpuri și alta era și vîrsta sa. În afara moralei profesionale, în afara eticii și echității socialiste, acțiunii de „vîntătoare” declanșată de amintitele familiute trebuie să i se pună capăt, în-cropirea tirzie și forțată de „dovezi” împotriva dr. Becherete dovedind doar

îndreptățile, pentru același post. Pentru a închide gura tuturor, în registrul COM al direcției sanitare, la procesul verbal din 4 mai 1982, există o adăugire „s-a luat avizul M.S. și al tovarăsei Mariana Piriianu”. Nu, nu există nici un aviz de acest gen! Trebuia doar o acoperire în fața nemulțumirilor și atît! ● Dr. Radu Maria Bold a fost transferată de la dispensarul Bustuchin (unitate rămasă multă vreme descoperită) la un dispensar dintr-o altă rețea medicală — C.F.R. — Craiova. E drept, unitatea medicală în cauză își avea sediul în Tirgu Jiu, dar, fără ordinul ministrului nu se putea efectua acest transfer. În final, la M.S. am găsit și ordinul ministrului, dar cum s-a ajuns la el nu se știe, intrucît pe lista aprobată de Comitetul județean al P.C.R. Gorj, dr. Radu Maria Bold nu apare. Apare, în schimb, cererea de transfer a dr. Radu Maria Bold, discutată și aprobată într-un P.S. al aceleiași registru al biroului executiv al C.O.M., în care se solicită (și se aprobă) transfer în județul Timiș. Cum o fi ajuns de la Timiș la C.F.R. Craiova? ● De la spitalul Motru este transferat la spitalul județean dr. Alexoiu, cu condiția să asigure de două ori pe săptămînă asistența la ginecologie la spitalul de unde s-a transferat, pînă va veni un medic aflat la secundariat. De-

sare sinistră cum n-am mai cunoscut, cum nu mi-aș fi putut imagina la noi.

Radu Popescu: Locuiesc pe Iulius Fucik, tot la nr. 15. Sînt inginer, sînt om în toată firea, am și eu o fetiță în clasa a treia, dar vă spun drept că am fost șocat și blocat. Dealtfel nici n-am mai putut dormi în noaptea care a urmat. În afară de mine a mai fost un martor, un bătrînel pe care nu-l cunosc. Se plimba pe aici, se plimbă deseori pe aici, seara. Dar iată cum a fost. Veneam acasă chiar pe strada Sfîntul Spiridon. Mi-a atras atenția faptul că țipau, în colț, niște copii. Am devenit atent. Un băbat gras ținea o tină cu o mină la spate și o lovea într-un mod sălbatic. Dădea cu o curea, cu o leșă, nu știu cu ce. Fata a scăpat și a fugit către mine. Era Anda. O

Nu numai că nu putea fi vorba de a discuta în casă, dar, în două cazuri, locatarii s-au proptit în uși și nu s-au clintit de acolo cît timp am stat de vorbă. Ne-am legitimat și am întrebat despre cele întâmplate. Nu știau decît vag ceva: nu însă cine a bătut fetele. La etajul întii, pe colț, după ce a crăpat ușa de un lat de palmă, o bătrînă, care a spus că nu aude și nu vede să citească legitimația, mi-a confirmat că acolo stă Adrian Nicolau și mi-a cerut să revin mai tîrziu. La ora 14 leșeam din bloc. În fața, parcuse un Renault 16 albastru-gri, în jurul căruia se învîrtea un băbat nu prea departe de vîrsta pensionării, supraponderal, înalt de circa un metru și șaptezeci și cinci, ușor cărunt, cu ochelari. Peste 40 de minute, revin și sun la ușa lui Adrian Nicolau.

osebit. Nu l-a atras atenția nimic, absolut nimic sub ferestrele apartamentului. „Însă habar n-aveți dumneavoastră ce obraznicii răspund acești copii, în ce hal — îi tremură minile de furcă, ridicate într-o gesticulație care vrea să exprime prime plastic superlativul absolut al obrazniciei copiilor aceluia — n.n. — în ce mod răspund ei dacă le zicem să nu ne mai deranjeze. Că sîntem oameni cu glujbe, venim obosiți, venim la ore diferite de la serviciu, orele de odihnă sînt diferite pentru fiecare din noi. Dar nu țapeleg pentru ce se întefesează revista FLACARA de aceste lucruri. De ce nu veniți cînd este gălăgie, să vedeți ce tortură e pentru noi acest vacarm?”

Luni 30 august. Al doilea martor, fix la ora 19 și cinci minute, apare în locul cu pricina, plimbîndu-și cățelul. „Ca de obicei, cînd plec de la policlinică”, precizează dînsul. Este medicul Mihai Drăguțlănescu, a luat-o ușor spre șaleză de ani, „fostul sportiv de performanță, îndrăgesc să zic: oarecum cunoscut”. Ne relatează: „Eram alături, după colț, cînd am auzit țipetele unei fete. În momentul în care am apărut, bătușul acela, sau cum să zic, nu-l cunosc, nu l-am mai văzut, fugea după fată. N-a mai ajuns-o și s-a năpustit asupra cinelui, apoi asupra celeilalte fetițe care apăra cățelul. Un alt băbat mai tînăr, acum știu că se numește Radu Popescu, s-a apropiat, l-a întrebat ceva, dar n-a răspuns și a fugit ca un laș în bloc. Laș, pentru că în fața unor copii fusesse zmeu. Portăreasa sau femeia de serviciu a blocului a văzut tot, era acolo”. În continuare, doctorul confirmă scena care a urmat, descrie anterior de mama Andei și de Radu Popescu. Apoi adăugă revoltat: „Eu consider că e o faptă foarte gravă. Ce ar face un asemenea om atunci, cînd se furie, dacă ar avea în mină o armă mai periculoasă? Fata lovită atît de crunt este adolescentă, nu uitați! Eu vă vorbesc și ca medic. Datorită vîrstei la care se află acum — vîrsta la care se imprimă cel mai adînc impresii de acest gen — tînăra de azi nu va uita întimplarea aceasta niciodată. Ea poate să rămînă marcată toată viața din cauza acestei brutalizări. Eu lucrîc de o viață cu oameni, vîd zilnic pînă la 60 pacienți, am întîlnit multe, dar nu pot înțelege această neomenie. Cinele a fost mai om decît individul ăsta: cinele a apărut-o pe fată”.

Da, un băbat care iese în stradă cu rețevii și lovește o fată în asemenea hal nu poate avea din partea lui circumstanțe atenuante, oricare i-ar fi mașina sau cureaua. El nu este, oricum s-ar numi, decît un huligan la drumul mare.

DORIN GHERGHINESCU

Ruxandra Adriana (Anda), elevă în clasa a XI-a: Venim la bunica, Iliescu Alexandria, care stă la nr. 13, strada Iulius Fucik, sectorul 2. Împreună cu Mihaela Dobre, pe care o crește bunica mea — elevă într-a nouă, n.n. — am plecat să ne jucăm badminton, la două case de aici, în capătul străzii Sfîntul Spiridon. Era cam ora șapte după-amiază. Mai era fratele meu de 8 ani și cățelul nostru. La un moment dat, un băbat de vreo 55 de ani, gras, cu ochelari, a ieșit din blocul cu numărul doi în fața căruia ne jucăm și ne-a zis să plecăm de acolo. Am întrebă de ce, fiindcă noi nu făcăm gălăgie, iar jocul acesta nu face zgomot. Omul a intrat în bloc. Dar n-a trecut mult și m-am trezit că, pe la spate, cineva mă prinde de o mină. Era el. Și a început să mă lovească groaznic, atît cît putea, și doar e om voinic. Lovea unde nimerea, peste mîini, peste piept, peste spate. Dădea cu o curea, parcă de cauciuc, indoită. Cățelul a început să-l latre și cred că s-a speriat. Așa, probabil, am scăpat și am fugit. Nu m-a mai prins. Dar, de furie, a început să bată bietul cățel care vruse să mă apere. Parcă nu-mi vine să cred că a fost adevărat. N-avea nici un motiv. Iar pe mine, pînă atunci, nu m-a bătut niciodată nimeni. Era în douăzeci și patru august, zi de odihnă, și era, cum am mai spus, ora șapte spre seară. Azi e 28 august și încă mă dor brațele, pieptul, aștele.

Mihaela Dobre: Tot ce a spus Anda e adevărat. Eu incremenisem. Abia cînd a început să lovească, la fel de cumplit, cățelul, m-am dezmeticit și am încercat să-l salvez barem pe bietul Fulchi. A început să dea în mine. Eu îl știu pe omul acela care ne-a bătut: stă acolo la nr. 2, pe Sfîntul Spiridon și are o mașină Renault 16 albastru-gri pe care o ține pe stradă în dreptul ferestrei. El stă la etajul întii, pe colț. Anul trecut, treceam vorbind cu o colegă pe lingă mașina lui. M-a fugărit pe toată strada că de ce m-am apropiat de mașină. Dar nici nu o atinseam și nici nu ne gîndeam noi la mașini ori la mașina lui.

Mama Andei: Eu ce să vă spun? Sînt profesoară de 17 ani, dar n-am atins o dată un copil — nici pe-al altuia, nici pe-al meu. Ne-a telefonat băiețelul. Striga disperat să venim că o bate cineva pe Anda. Sigur, el nu mai văzuse așa ceva. Probabil și din cauza neputinței de a o ajuta, a făcut un șoc, o criză nervoasă din care și-a revenit extrem de greu și de tîrziu. Cînd am ajuns noi, blocul acela avea aproape la fiecare fereastră capete de curioși. Asistau. Am întrebat cine este cel ce a bătut copiii. N-a răspuns nimeni. El bine, tăcerea aceasta, după cele întimpliate, nu pot să v-o descriu și nu-mi iese din minte. O atmosferă nefirească, o apă-

Cîinele a fost mai om

știu de mică. El bine, era atît de înspăimîntată că nu m-a recunoscut și n-a fost chip s-o opresc. Cînd n-a mai putut s-o lovească, infuriat că îl speriasse cățelul, agresorul s-a năpustit la bietul animal. Apoi a lovit-o pe cealaltă fetiță care apăra cîinele. Ce să vă spun? Am și eu copil, copiii, aici, se joacă dintotdeauna pe stradă, că n-au unde. Cel mai mult, poate, m-a impresionat faptul că fratele Andei nu mai înceta din plîns și spunea mereu că a bătut-o cineva pe sora lui. Atunci, cînd am ajuns lingă individul acela, l-am întrebat cine este și ce are cu fetele. El bine, s-a ultiat la mine ca hipnotizat, a tăcut câteva clipe, după care s-a răsucit și a intrat lute în bloc fără o vorbă. Cei de la ferestre nu răspundeau nimic. Orice întrebam, părea că nimeni nu aude și nu-l cunoaște pe huligan. Am întrebat-o pe o femeie ce privea de la etajul întii, pe colț: „E soțul dumneavoastră? A răspuns: „Probabil”. Auziți și dumneavoastră! „Nu-l cunoașteți?” am întrebat. „Nu știu”. Asta e tot ce mi-a spus. Cineva care privea dintr-o curte vecină de pe strada Fucik, mi-a zis mie: „E soțul dumneai, și proprietarul Renault-ului de aci din față”.

Simbătă, 28 august, între orele 13 și 14, doar trei uși ni s-au deschis în acest bloc cu patru etaje. Dar ne-a întimplat în uși mai mult o spaimă inexplicabilă decît niște persoane chemate de sonerie.

Rombac 1-11 e gata de zbor



(Urmare din pagina 1)

treprins numeroase studii de fiabilitate asupra mai multor tipuri de avioane, au consultat statisticile internaționale, au comparat performanțele dar și deficiențele. A ieșit câștigător BAC-ul, avionul care a avut cele mai puține accidente tehnice, singurul care n-a fost implicat în vreo catastrofă aeriană.

„Avionul ROMBAC 1-11 este purtătorul unor tehnologii de vîrf care îl fac competitiv cu oricare alt curier de acest tip fabricat în lume”, declara Tudor Zamfirescu, directorul Centrului Național al Industriei Aeronauticii Românești. Colaborarea cu British Aerospace s-a desfășurat în condiții excepționale, a continuat el, specialiștii englezi lucrînd cot la cot cu cei români la finalizarea acestui ambițios proiect. La rîndul său C.E.N. Arkel, directorul comercial al firmei BAC considera realizarea primului avion românesc de pasageri ca fiind „o piatră de hotar a relațiilor economice româno-britanice, care adaugă noi valențe acestei cooperări. Și eu, și colaboratorii mei, a spus domnia sa, am fost impresionat de înalta calificare a personalului român, de calitatea deosebită a echipamentelor produse de țara dumneavoastră. Țin, de asemenea, să remarc faptul că în activitatea desfășurată împreună de români și englezi, au fost legate tradiții prietenești”.

Printre acești minunați specialiști grație cărora pasărea BAC va brăzda zărilor se numără inginer Cucu Dumitru, șeful secției montaj general, inginerii Mihai Andreescu și Radu Lupu, maștrii Dinu Ștefan, Țancu Nicolae, Radu Mihai, muncitorii specialiști Ionel Mihai, Hornagen Dinu, Buldufu Ion și mulți alții care acum, după ce momentul sărbătoresc a intrat în istoria aeronauticii românești, sint cățărați pe schelele de montaj ale altor două asemenea avioane ce-și așteaptă nerăbdătoare drumul spre văzduh.

Aeronautica românească - tradiție și inovație

Este un fapt unanim recunoscut că România se bucură de o excepțională tradiție în construcția aeronavelor și a motoarelor de avioane. „Puține națiuni ale lumii se pot mîndri cu o contribuție la progresul aviației atît de reușită ca aceea a națiunii române”, spunea savantul român Henri Coandă. Pe măsura dezvoltării întregii industrii naționale, aeronautica a dobîndit ea însăși valențe tot mai ample și în acest cadru, construcția de aeronave românești a evoluat, înregistrînd în ultimele decenii realizări spectaculoase. Aeronautica românească demon-

strează că este un demn și fecund succes al realizatorilor de mare valoare ca Henri Coandă și Traian Vuia, Aurel Vlaicu și Gogu Constantinescu, George Fernic și Ion Protopopescu, Ion Paulat, Cristea Constantinescu, Partenie Crișan sau Anastasie Dragomir. Grație eforturilor consacrate de specialiștii români aeronauticii, tehnicii de calcul, tehnologiei mașinilor și utilajelor cu comandă numerică, matematicii și ciberneticii, într-un cuvînt datorită nivelului general ridicat al industriei construcțiilor de mașini, cercetarea și producția de aeronave și motoare au obținut succese prestigioase. Dar, bineînțeles, toate aceste facilități n-ar fi fost suficiente dacă industria aeronautică românească n-ar fi beneficiat de o atenție excepțională din partea conducerii de partid și de stat, personal a secretarului general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu, promotorul dezvoltării aeronauticii moderne în România.

Un amplu program de dezvoltare a acestei industrii este în prezent în curs de realizare. Dispunînd de șapte capacități de producție dotate cu utilaje și laboratoare la nivelul celor mai perfecționate întreprinderi de avioane din lume, ca și de un institut de cercetare-proiectare în care își desfășoară activitatea cadre de mare valoare, industria aeronautică a devenit un partener de cooperare competitiv și interesant, căruia i se adresează companii și firme puternice. Tradițiile sale, continuate în condițiile dotării cu utilaje și tehnologii moderne, au permis industriei românești să construiască avioane



cu reacție de înaltă performanță, helicoptere moderne, numeroase tipuri de avioane ușoare și utilitare, planoare și motoplanoare, motoare cu reacție, avioane școlară și de turism ca și diferite tipuri de echipamente pentru bord și sol. Școala aerodinamică românească a avut întotdeauna un înalt renume științific internațional, servit excelent de personalități ca Elie Carafoli, Ion Stroeșcu, Ion Grosu, Nicolae Patraulea și alții. Ea dispune în prezent de o bază de cercetare de înaltă valoare, fiind dotată cu un tunel aerodinamic trisonic printre cele mai mari din lume, un calculator CDC 3600 de mare viteză și alte echipamente ale tehnicii de vîrf. Din punct de vedere tehnologic industria aeronautică beneficiază de un suport demn de menționat: se fabrică componente pentru aeronave în structură neconvențională, capabile să reziste la mari eforturi, se produc materiale compuse, fibre de carbon încorporate și

numeroase alte materiale, echipamente hidropneumatice, calculatoare de bord, aliaje de titan, aliaje de aluminiu și de oțel mai dur decît diamantul.

Toți acești factori au favorizat încheierea de contracte cu firme de prestigiu de peste hotare printre care figurează și „British Aerospace”. Iată ce spune Peter Renson, director tehnic al ROMBAC: „Nu există nici o diferență între piesele fabricate în România și cele produse în Marea Britanie, chiar atunci cînd e vorba de piese cu un mare grad de dificultate, cum ar fi, de exemplu, stabilizatorul”. Experiența constructorilor români de aeronave s-a dezvoltat considerabil prin realizarea a numeroase avioane de turism Pilatus Britten Norman Islander (900 de bucăți produse și vindute pînă la ora actuală) a avionului școlară sovietic YAK-52 a avioanelor IAR 123, 127 și 125 pentru antrenament militar și utilizări civile. România produce de asemenea, după licența SNIAS - Franța helicopterele „Alouette III” și „Puma” precum și numeroase modele de planoare și motoplanoare metalice originale, livrate pe diverse piețe. La Craiova, în cooperare cu Iugoslavia, se realizează primul avion cu reacție militar românesc - IAR-93 - echipat cu un motor Rolls Royce produs la „Turbomecanica” - București.

Românii - precursori ai aviației mondiale

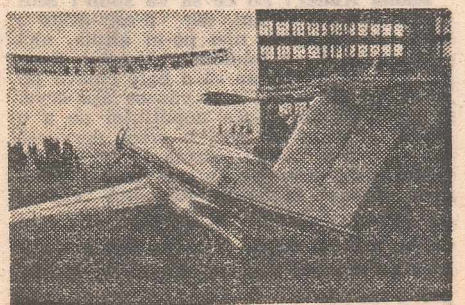
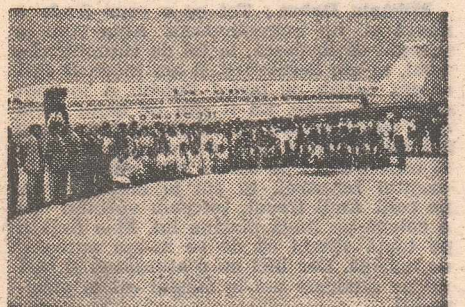
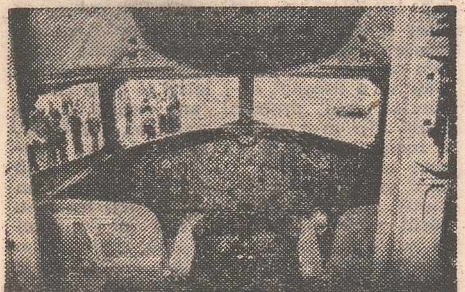
Cei care consultă lucrarea scriitorului francez René Chambe intitulată „Istoria aviației”, vor putea citi: „Traian Vuia a trezit bătrîna Europă. El a fost primul. Cu surprinzătoarea sa mașină el a reușit, la 18 martie 1906, un zbor de 12 metri la înălțimea de 60 de cm”. Acest gen de a testare, astăzi tardivă, recunoaște inventatorului român Traian Vuia meritul de a fi fost primul om care a plutit în aer cu o mașină de zbor mai grea decît aerul. În 1903 Vuia a depus la Oficiul Național al Proprietății Industriale din Franța documentația invenției sale primînd brevetul cu numărul 332106 din 15 mai 1903, publicat în același an. Astfel inventatorul român a brevetat aparatul său de zbor cu șapte luni înainte zborului fraților Wright (17 decembrie 1903) pe plaja de la Kitty Hawk. Fenomenul Vuia n-a fost singurul. Lista contribuțiilor aduse de români de geniu la dezvoltarea aeronauticii este lungă. Ea cuprinde dirijabilul helicopter al căpitanului George Nițescu (1909), avionul cu reacție al lui Coandă (1910), helicopterele concepute de Grigore Brișcu (1912), hidroavionul realizat de Ion Paulat, avionul cu decolare verticală „Columba” prezentat la Paris în 1910 de Tache Brumărescu, avionul coelicopter realizat de ofițerul Rodrig Gulescu etc. Dar dintre aceste prestigioase figuri ale aeronauticii românești și mondiale se detașează net aceea a constructorului și pilotului primului avion conceput,

fabricat și lansat în România, inginerul Aurel Vlaicu. Demonstrîndu-și capacitatea de constructor și viabilitatea concepției sale, el a realizat primul aparat de zbor „Vlaicu nr. 1” echipat cu un motor Gnome de 50 CP și a reușit primul zbor cu un avion construit în România. Cu o variantă ameliorată, pilotul român a cucerit numeroase trofee la Viena, dobîndind victorii asupra renumitului Roland Garros, care concura cu un aparat asemănător celui care i-a permis lui Blériot să traverseze Canalul Minecii în 1909!

Succesori demni de predecesori

Calea deschisă de prodigioasa activitate a lui Vlaicu a permis abordarea problemei înființării în România a unei industrii aviatice naționale. Astfel, în 1925 a fost creată Fabrica IAR Brașov sub forma unei societăți mixte româno-franceze. Fabricația a început în 1927 cu montajul după licență a avioanelor „Morane - Saulnier”. În paralel s-a organizat fabricația primelor avioane de concepție românească. În perioada 1930-1936 au fost construite avioanele de vîntătoare CV 11, 12, IAR 16 ca și aparatele IAR 23 și 24 pentru raiduri lungi. Toate aceste aparate s-au impus prin performanțele lor, prin concepția lor originală și de multe ori temerară, prin forma lor aerodinamică. De exemplu, IAR CV 11 conceput de Elie Carafoli, creatorul școlii românești de aerodinamică, a adoptat, pentru prima dată în lume, soluția aripilor amplasate în partea inferioară a fuselajului, egalîndu-se astfel recordul mondial de viteză al vremii. După 1938, la IAR a început producția aparatelor cu performanțe superioare de tipul IAR 37, 38 și 39. Au fost realizate, de asemenea, avionul de vîntătoare IAR 80 și cel de picaj IAR 81. Pentru a ilustra nivelul realizărilor constructive ale aeronauticii românești este suficient să subliniem că IAR 80 a ocupat, la vremea sa, al patrulea loc în lume după aparatul englez „Hawker-Bakericane”, după cel american „Curtiss P 37” și cel german „Messerschmitt Me 109” din punct de vedere al vitezei. În cei 20 de ani de existență ai săi, IAR a fabricat peste 30 de tipuri de avioane în peste 1.000 de exemplare din care mai bine de 50 la sută în concepție proprie. Dispunînd de un efectiv de cîteva mii de muncitori și avînd un renume de prestigiu în Europa, întreprinderea IAR a constituit un exemplu pentru crearea de alte asemenea întreprinderi în România. În 1930 au fost înființate Fabrica SET și ICAR care au participat la construcția de serie a aparatelor militare concepute la Brașov. După conflagrația mondială, în perioada 1946-1968 industria aeronautică românească a fost orientată spre producerea de avioane utilitare și planoare la Brașov și București. Promotorii acestei activități au fost Radu Manicatlă și Iosif Silimon care au conceput și construit avioanele IAR 811, 813, 814 (primul bimotor realizat integral în România). Din 1968 a început procesul de dezvoltare a aeronauticii moderne care a însemnat realizarea primelor helicoptere românești cu reacție, a avionului militar bi-reactor și a culminat cu construcția ROMBAC 1-11. O încununare fericită și necesară a unor eforturi de geniu și muncă ale poporului român, popor cu multe nume înscrise în constelația zburătorilor lumii.

Fotografii de RADU CRISTESCU



Cușea Suflerului

Ventura (I)



Ventura a fost tot ce a existat mai mare și mai sus în arta dramatică românească... Și nu numai atât. Artista aceasta năvălită de copilă de stihii, care, la paisprezece ani și câteva luni, uluia cu producția ultimului an de Conservator generația mare de actori existentă la noi, avea să fie într-o epocă de plenitudine a teatrului francez și cea mai mare a Franței. „Prima noastră tragediană, singura care a rămas teatrului francez...” — scria despre ea renumitul dramaturg Edouard Bourdet, în vremea când conducea Comedia Franceză și o avea în cadre societară. Fără dubiu, la aceeași altitudine artistică, în două limbi diferite, nu i-a fost dat nici unei alte stele. Firmamentul teatral nu cunoaște alt caz asemănător. Înseamnă că Ventura s-a ivit pe lume să stăpânească infernalul mecanism mintal ce i-a permis să gindească în două graiuri deosebite. Suprem unicat, numai al româncei, în adierile ridicărilor de cortină. Destin mirific al ilustratei tragediene, când româncă, imediat franțuzoaică, în mirajul tulburător al rampelor, în pulberea științietoară a aplauzelor... Intre pământul natal și țara ce i-a încrustat pe piept Legiunea de Onoare, ea a robit, cu arta ei divină, chinuitoarei dulci osinde, încununată de imperiale triumfuri. Peste noi, peste franțuzi, același cer... Ca felul ei de a interpreta tragedia să fie altfel, strict al ei, imprecaziile să-i meargă atât de sus, tulburând înaltul, făcând să pălească stelele franceze... Așa fost-a cu „Béré...” (Racine), cu toate eroinele teatru-

lul lui Porto-Riche, obținute de artistele franceze numai după moartea autorului, cu Kitty Bell din „Chatterton” (Alfred de Vigny), și în special cu „Fedra”, uluitoare creație nedepășită de vreo altă zeităte franceză. Sigur, aceste mari artiste i-au purtat simbetele, însă melopeele dulci-amare ale vocii, pumnalele însingurate ale accentelor, statura plastică antică, jocul miinilor — cărora Gib. Mihăescu le-a dedicat „Pavilionul cu umbre”, dus de ea la culminant succes — cochetăriile femelești — unice! — rafinamentul venețian (Zventura), ținuta, pozele, mersul, călcătura — „parcă seamănă păcatul pe trotuar...”, spunea inamorat Iancovescu — felul cum ataca replica și cum o arunca pe lăsarile de cortină, captivantele pauze zădărnice nefirescul și ochii aceia, ochii ei, adinci ca marea tulburată de cintecele sirenelor și sărutată de zborul goalanziilor — tot atâtea mijloace să strivească orice concurență! Mănușii diafan de lăcrămioare îi fusese, la 22 de ani, la Teatrul Sarah Bernhardt, „Dama cu cameliile”. Sexagenara tragediană, care, generoasă, îi cedase rolul, cu care româncă se ciondăne la repetiții, în fața triumfului premierii varșă lacrimi grele, sincere... Noua Marguerite Gauthier anticipează marea glorie franceză care va fi Marioara Ventura. Piesa se reprezintă în stagiune de 152 de ori, interpreta neputând întrerupe seria, lipsind de la înmormintarea tatălui său, Papa Ventura.

Avind tradiție artistică — mama tragediană, Fașeta Vermont și tatăl, Grigore Ventura, autor dramatic, cronicar muzical, compozitor, primul aeronaut român — după ce înmărmurește cercurile bucu-reștene încă fragedă copilă, pe scena Naționalului, Marioara Ventura, trimisă cu guvernanta irlandeză la Paris, cade cu brio la examenul de admitere la Conservator... Hohote de ris ca la comedii în timp ce ea nu încetează să recite un monolog de Alexandre Dumas-fiul. După un an, în care declamă și citește cu glas tare cite zece ore pe zi — „pină îmi mu-reau buzele...”, mi-a spus cindva — este primită cu entuziasm de aceeași comisie. Ca la sfârșitul Conservatorului, întocmai celui al lui român. de Max, să obțină pre-

miul I de tragedie. Infilindu-se în trupă la Sarah Bernhardt, cele două tragice premii își dau miinile. își înmănu-chează simțămintele, amor mare. E o superbă poveste de iubire... Flacăra stră-fundurilor inimilor românești violentează scenele franceze... Veniți în turneu în România — Ventura are 18 ani — joacă, pe franțuzește, în „Andromaca” și „Bri-tannicus” (Racine), „Hamlet”, „Esop” (Théodore de Banville). După „Androma-ca”, de la Național până la Hotelul Bu-levard, unde găzduiesc, studențimea bucu-reșteană îi poartă în triumf, deschizân-du-le drumul cu torțe... Să sublinieze că, până la acea vîrstă, Ventura jucase în nu mai puțin de patru capodopere ale lui Racine, clasicul francez constituind pină la urmă eșafodajul genialei cariere a divinei artiste.

În țara de adopție, Marioara Ventura, intrînd la Odeon, directorul, marele re-gizor Antoine, inovează teatrul francez, bazîndu-se exclusiv pe strunele mălastre ale tinerei angajate. Ea are 24 de ani. Distribuți în Julieta, răspunde cu o per-sonală realizare. Parisul venind în valuri după ea... Antoine nu se mulțumește și, cu un curaj demn, deși prezentă imensa creație a lui de Max în Neron din „Bri-tannicus”, distribuie pe Ventura, în tra-vesti, în rolul viciosului împărat roman. Impotrivirea Venturei — umbra fostului iubit — nu găsește ascultare. Zădărnici-tă, are curajul să-i ceară consimțămîntul lui de Max, pretinzînd că a venit să-i solicite coroana de lauri cu care trage-dianul jucase rolul... Replica acestuia: „Pentru că vrei să-mi smulgi piinea de la gură, vreau totuși să te încoronez”. A jucat rolul intr-alfel, magistral, cu a-ceastă coroană fixată, generos, de către de Max pe fruntea fostei iubite... Și un versat cronicar insera aproape de temerara ei interpretare: „Niciodată nu ne-a fost dat să vedem un Neron mai înspăimîntător decît acest adolescent capricios și înrăit, apărât de toată puterea lui”. În vremea asta între director și artistă se înflora o nouă poveste de dragoste, ale cărei roade deschideau perspective tea-trului francez...

GABY MICHAILESCU

Cronica șoselei

Dăbuleni — Deva fără retur

Dăbuleni, Mirșanii, Potelu — și alte comune din sudul Olteniei — sînt cu-noscute în toată țara pentru calitatea su-perioară a legumelor pe care le produc, pentru pricepera și hărnicia grădinari-lor din aceste locuri.

Adesea, locuitorii de pe aceste me-leaguri pornesc cu mașinile încărcate să-și desfacă produsele în orașele din centrul și nordul țării.

Ilie B. din Dăbuleni avea un ARO 240 de toată frumusețea, cu numai 2500 de kilometri la bord. Robust și puternică, mașina zburda ca un armăsar pe cele mai dificile drumuri, chiar pe cele grele de munte. Își făcuse planul Ilie să facă un transport de roșii tocmai la Deva. Ne-fiind posesor de permis, rugase un prie-ten, șofer și mecanic priceput în același timp, să conducă el mașina.

După ce au venit din schimbul doi, de la uzină, s-au apucat de sortat roșiile și de încărcat lăzile în mașină. Au terminat pe la 12 noaptea.

„Iluță, tu nu te simți obosit? Dimi-neată ai lucrat la grădină, apoi 8 ore de muncă, nu ușoare, la fabrică. Nu te-ai așezat jos o clipă și încercăm imediat cu căratul roșiilor. Lucrezi neîntrerupt de 16 ore”. „Nu te îngriji tu de mine, eu am să mai pun capul jos în mașină. Pro-blema e, tu cum te simți? O să poți conduce atîția kilometri? Pînă la Deva e distanță, nu glumă”. „Mă și superi, zău Ilie. Mergi prima dată în mașină cu mine? Nu fusesem împreună de atîtea ori cu Orbete cu de-ai lui Barbalată? M-ai văzut vreodată dînd semne de oste-neală?” „Asta nu, ce-i drept”, confirmă Ilie.

Pe la 12 și jumătate noaptea, mașina, tixită cu lăzi, cu plinul făcut, se pune în mișcare. Motorul ARO-ului parcă ar duce un fulg nu 1200 de kilograme.

Dimineață, exact la ora cînd piața geme de lume, cei doi olteni ajung la destina-ție. Șoferul dă să descarce lăzile, dar e oprit de Ilie. „Nu te grăbi, Marine, stai pe loc. Să vedem mai întii prețurile”. Ilie face un tur să se documenteze „cum e piața”, favorabilă sau nu prea.

„Marine, aci nu-i de noi. O luăm din loc spre alte piețe, cu prețuri mai bune. Doar nu-s nebun să dau frumusețe de roșii pe nimic”. „Cum nimic, Ilie? Te-ai uitat bine pe etichete, prețurile is destul de bune”. „Tu le știi pe ale tale, eu pe ale mele”.

Au colindat cu ARO-ul piețele de la Simeria, Orăștie, Sebeș, după care s-au întors înapoi, spre Valea Jiului, oprind la Hațeg și apoi la Petroșani.

„Ce dracu făcură ăștia de ieftiniră ro-șiile atîta, mă Marine?”

„Chestia îi foarte simplă. Veniră bu-luc toți de pe la noi să vinză roșii, la pomul lăudat”.

„Și acum ce-ai de gînd, Ilie?” „Foarte simplu, le duc înapoi acasă. Decît să le dau la preț ășta, mai bine le arunc în Jiu!” „Bine mă, da benzina, timpul nostru pierdut nu-i pui la socoteală?” „Nu-ți fie frică, pe tine te plătesc așa cum ți-am promis”.

Făcînd o mină ce exprima totala sa nedumerire, Marin apasă pe accelerație și virează spre defileul Jiului. „Treaba ta — zice el în gînd — sînt doar roșiile tale. O să ajungi cu ele bulion acasă”.

Trecuseră aproape 24 de ore de cînd cei doi nu mai închiseră un ochi. Șoferul totuși nu dădea semne de oboseală. Fă-cuse de mic copil sport. Acum juca mij-locăș în echipa de fotbal a comunei. An-trenamentul își spunea cuvîntul.

Pe la 4 încep primelne semne de obo-seală, pilotul reduce viteza autovehicu-lului fără să-și dea seama, pleoapele i se fac tot mai grele, manevrele nu mai sînt atît de bine sincronizate. Aștepte pentru o fracțiune de secundă și se trezește cu mașina pe stînga. Are timp s-o redre-seze.

„Eu nu mai pot Ilie, oprese pentru o oră. N-ai văzut? Era să ieșim din șosea”.

„Ai 200 în plus dacă ajungem dimi-neată acasă. Doar nu vrei să duc bulion în loc de roșii?”

„Văz că altceva n-am de făcut. Hai mai departe”, răspunde pilotul scoțînd un oftat.

Acel „mai departe” n-a însemnat decît 1000 de metri. Marin, ajuns la capătul puterilor, aștepte, mașina o ia brusc spre stînga și intră în plin într-un stîlp de susținere a rețelei electrice de înaltă ten-siune, pe care îl retează exact cum ar despica un karatist o bucată de scîm-dură. Apoi, avînd în bot stîlpul sfărîmat, ARO-ul, transformat în bulldozer, pre-face în așchii un gard și intră în cerdac lipindu-se literalmente, cu botul, de geamul casei.

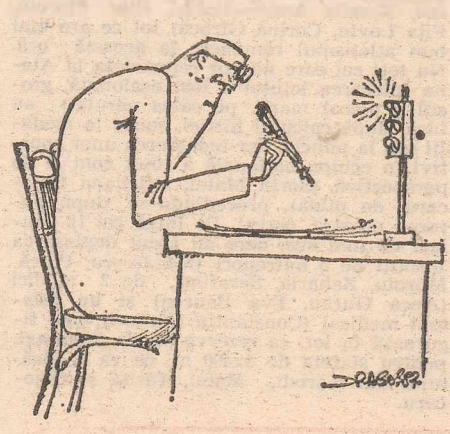
„Ce spaimă am tras cînd am văzut bo-tul mașinii în fereastră. Buimaci de somn, am crezut la început că pe cerdac a pă-truns un bivoli ori ceva, un animal săl-batic, care ne privește amenințător de afară, relata, ulterior, stăpina casei. Ce ți-e și cu șoferii ăștia. Intră în case, în curți, în grădini, pe trotuare. Unde mai ești în siguranță?”

Pilotul a murit pe loc, strivit de volan, Ilie s-a ales doar cu leziuni ușoare, iar mașina a ajuns armonică. Cit despre ro-șii, drumul fiind în pantă, au luat-o la vale, ca niște rulmenți. S-au oprit în al-bia unui pîru, ducîndu-se, cum se zice, pe... „apa simbetei”.

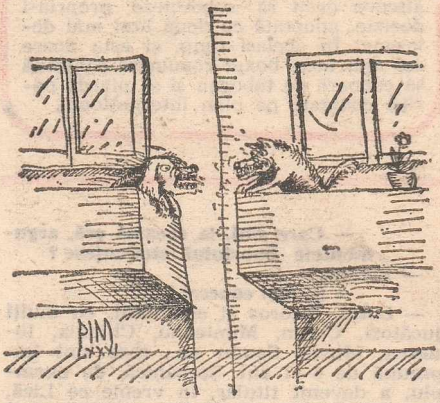
VICTOR BEDA



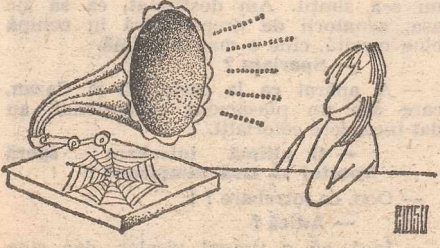
MIHAI BOACĂ



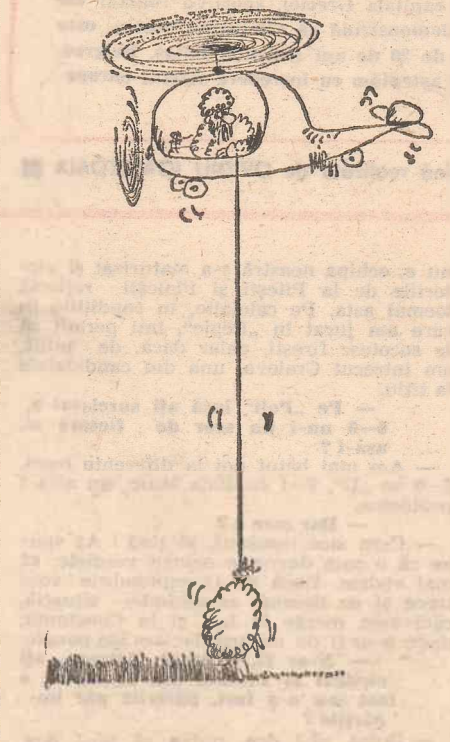
ANTON DRAGOȘ



MIHAI PÎNZARU-PIM



CONSTANTIN CIOSU



NICOLAE MIRODONE



MIHAI BARBU

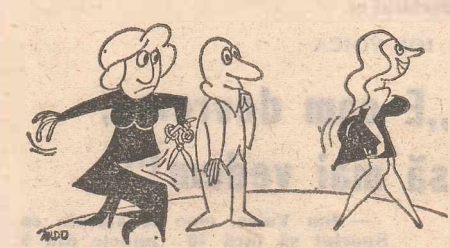
- Cînd minciuna ajunge stîncă adevărul caută dinamită.
- Ninge: iar e carnaval în cer!
- Laurii țaranului sînt spicele de griu.
- Democrația este înflecpiunea istoriei.

NICOLAE ION BĂRBULEȚU

REPLICI FĂRĂ DESEN

- * Cînd bate vîntul, mă răcoresc, dar cînd mi se face vînt mă trec căldurile.
- * Eu zic „hop” și aștept... să sară alții.
- * Uncori, salut și mă aplec cu con-descendență..., să văd cum pot pune pic-dică.
- * Minte chiar și atunci cînd tace.
- * A avut timp pînă la... un timp.
- * Vă rog, ajutați-mă să-i duc conștiința la „Nufărul”.
- * În pădure este liniște, fiindcă ani-malele nu luptă contra zgomotului.
- * Strigătul dreptății umple golul min-ciunii.

GH. D. CONSTANTINESCU



OCTAVIAN ANDRONIC-ANDO

Luni, start in europenele de atletism

Cei 19 pentru Atena și șansele lor

Peste câteva zile, mai exact luni, 6 septembrie, pe Noul stadion olimpic (capacitate 80 000 de locuri) din cartierul atenian Katogreza, se va da startul în cea de-a 13-a ediție a campionatelor europene de atletism, cea mai așteptată competiție sportivă a anului după mondialele de fotbal. Să notăm, în sprijinul acestei afirmații, că și-au anunțat prezența la Atena 1 097 de atleți din 31 de țări (record absolut în istoria C.E.) și 1 217 ziaristi, aceștia din urmă de pe toate continentele.

Cintărind șansele sportivilor noștri, judecate prin prisma participării la cele mai importante teste ale sezonului (campionatele naționale, Jocurile balcanice, concursurile de la Zürich, Rimini, Bruxelles, Londra etc.), federația de specialitate a decis înscrierea la europene a 19 concurenți, 13 fete și 6 băieți. Înainte de a publica lista celor înscriși, să menționăm că, după precizările profesorului Vițor Firca, secretar responsabil al F.R.A., lotul ar mai putea suferi unele modificări de ultim moment, dictate de eventuale indisponibilități.

Pe probe, cei 19 sînt :

Feminin

400 m :

Ibela Korodi (antrenor Nicolae Mărășescu), cea mai bună performanță în 1982, 51,90 ;
Daniela Matei (Romeo Buzolanu), 52,10 ;
Elena Tăciță (Nicolae Mărășescu), 52,21.

800 m :

Dolna Melinte (Nicolae Mărășescu), 1:55,05 ; **Elena Tăciță**, 2:00,31.

Recordul mondial și european al probei aparține sovieticei Olizarenko, 1:53,43, fiind stabilit în 1980. Compatrioata noastră Dolna Melinte a alergat anul acesta (la naționale) 1:55,05, cea mai bună performanță din lume în 1982 și a cincea din toate timpurile. În aceste condiții, ea apare drept candidată numărul 1 la medalia de aur a C.E. Ar mai putea emite pretenții Mineeva, 1:57,22, Agletdinova, 1:57,68, Providohina (toate U.R.S.S.), 1:58,09, Petrova (Bulgaria), 1:58,81, Steuk (R.D.G.), 1:58,83.



Pe „cartea de vizită” a Doinei Melinte stă scris : născută Beșliu, la 27 decembrie 1956, în comuna Hudești, județul Botoșani ; 1,71 m, 59 kg ; aparține clubului Știința Bacău ; campioană mondială universitară (București, 1981), campioană europeană de sală (Milano, 1982).

1 500 m :

Marileea Puică (Ion Puică), 3:57,48 ; **Dolna Melinte**, 4:01,40.

3 000 m :

Maricica Puică, 8:31,87.

Deși va lua startul în două probe, la 1 500 și 3 000 m, se consideră că Maricica Puică are mai mari șanse în cea de-a doua, deși, firește, nu e exclus ca ea să se impună și la 1 500 m.

Recordurile mondiale și europene ale distanțelor aparțin alergătoarelor sovietice Kazankina (3:52,47 în 1980) și Ulmasova (8:26,78 în 1982), dar Puică a fugit, chiar anul acesta, 3:57,48 și, respectiv, 8:31,87, ambele recorduri naționale, timpi care o recomandă printre protagoniste. Principalele favorite sînt Dvirna, 3:54,27, Zaitzeva,



Cîteva cuvinte despre Maricica Puică : născută la Iași, la 29 iulie 1950 ; 1,66 m, 55 kg ; membră a clubului Olimpia București ; campioană mondială de cros la individual (Roma, 1982) și cu echipa (Glasgow, 1978) ; vice-campioană europeană de sală la 3 000 m (Milano, 1982).

3:56,04, Pozdniakova (toate U.R.S.S.), 3:56,50 la 1 500 m și Ulmasova, 8:29,71,

Guşkova, 8:29,36, Zaharova (toate U.R.S.S.), 8:33,40 la 3 000 m.

Lungime :

Vall Ionescu (Mihai Zaharia), 7,20 m ; **Anișoara Cușmir** (Ion Moroiu), 7,15 m ; **Gina Panait-Ghioroae** (Adrian Ghioroae), 6,76 m.

Vall Ionescu (recordman mondial la 7,20 m, performanță stabilită la București, la 1 august 1982) și Anișoara Cușmir (7,15 m) sînt, după toate pronosticurile, marile favorite ale probei, ele avînd dreptul să sperie, fiecare, la dobîndirea titlului european. Principalele lor adversare : Deute (R.D.G.), 6,98 m, Mobius (R.D.G.), 6,90 m, Zorina (U.R.S.S.), 6,84 m, Ceu (U.R.S.S.), 6,82 m.



Iată, pe scurt, „fișele” celor două săritoare :

Vall Ionescu : născută la 31 august 1960, la Turnu Măgurele ; 1,73 m înălțime, 56 kg greutate ; componentă a clubului Rapid ; palmares : locul 3 la C.E. de sală (Milano 1982).

Anișoara Cușmir : 29 iunie 1962, Brăila ; 1,73 m, 64 kg ; C.S.M. Craiova ; deținătoarea unei performanțe de 7,15 m, al doilea rezultat mondial din toate timpurile.

Greutate :

Mihaela Loghin (Ion Sabău), 19,98 m.

Disc :

Florența Crăciunescu (Dan Serafim), 68,24 m.

400 mg :

Cristiana Cojocaru (Nicolae Mărășescu), 56,50.

Heptatlon :

Corina Țifrea (Dumitru Alexandru), 6 130 p.

La această oră, majoritatea atleților tricolori se află la Atena (locuiesc la hotelul „President”), făcînd cele din urmă rețușuri înainte de deschiderea oficială a campionatelor europene, prevăzută pentru luni, 6 septembrie, ora 17. În aceeași zi, vor intra în concurs (în calificări) săritoarele în lungime, finala lor fiind programată pentru marți, în timp ce medaliile la 800 m și 3 000 m fete, vor fi decernate miercuri și, respectiv, joi. Intrecerea la triplu se va disputa vineri, iar proba de 1 500 m sîmbătă.

Nu ne rămîne decît să sperăm că, în capitala Greciei, sportivii români vor avea o comportare dintre cele mai bune, demonstrînd că atletismul nostru, care n-a mai cîștigat o medalie de aur la C.E. de 20 de ani (Iolanda Balaș, Belgrad, 1962), se găsește pe un drum ascendent. Să așteptăm cu încredere startul europenilor și să le urăm tricolorilor mult succes !

Masculin

Triplu salt :

Bedros Bedrosian (Adrian Ionescu), 17,07 m.

Singura probă masculină care ne poate aduce o medalie e cea de triplu salt, în care Bedros Bedrosian e creditat cu un recent 17,07 m, al doilea rezultat românesc din toate timpurile (17,12 m, Carol Corbu). Deși, după calculul hirtiei, Bedrosian nu poate emite cine știe ce pretenții (la Atena va lua startul și recordmanul continental al probei, englezul de culoare Connor, 17,57m), progresul înregistrat în ultima vreme și forma din acest sezon ne determină să-l includem pe evelul lui Adrian Ionescu printre cei mai redevabili „canguri” din Europa. Recordul mondial : De Oliveira (Brazilia), 17,89 m, 1973. Recordul european : Connor (Anglia), 17,57 m, 1982. Pe lista favorizilor : Connor, Valiukevici, 17,42, Bezkrovni (ambii U.R.S.S.), 17,37 m, Bakosi (Ungaria) 17,10 m.

Bedros Bedrosian s-a născut la 21 mai 1955, la București ; are 1,76 m și 64 kg ; face parte din clubul Dinamo ; e primul săritor român care a depășit, pe un stadion din țară, granița celor 17 metri.



110 mg :

Ioan Oltean (Constantin Mihail), 13,80.

400 mg :

Horia Toboc (Adrian Samungi), 50,17.

Înălțime :

Sorin Matei (Elisabeta Stănescu), 2,28 m.

Disc :

Ioșif Nagy (Dan Serafim), 67,12 m ; **Ioan Zamfirache** (Ion Benga), 65,90 m.

După cum se poate vedea, o delegație nu foarte numeroasă (sovieticii au înscris 119 atleți, englezii 88 etc. federațiile din San Marino și Malta cite unul), dar, după opinia specialiștilor, echilibrată, conținînd (în afara accidentărilor mai vechi sau mai noi, Natalia Andrei-Betini, Ilie Florolu, Fița Lovin, Corina Girbea) tot ce are mai bun atletismul românesc la această oră. Nu toți cei care ne vor reprezenta la Atena (plecarea lotului a fost, eșalonată, grosul a plecat marți, pe calea aerului) au însă, după calculul hirtiei, șanse la medaliile sau la puncte, dar includerea unor sportivi în echipa națională a tînut cont și de perspectivă (Sorin Matei, Cristiana Cojocaru, de pildă), procedîndu-se, după părerea noastră, corect. Pe lângă cei 18 titulari de mai sus, care au făcut deplasarea însoțiți de 5 antrenori (Mărășescu, Puică, Moroiu, Zaharia, Serafim), de 2 medici (Anca Gurău, Eva Bancea) și un asistent medical (Constantin Dănceel), mai figurează în lot, ca rezervă **Maria Samungi**, pentru ștafeta de 4x400 m, ce va fi alcătuită din Korodi, Matei, Tăciță și Cojocaru.

După mondialele de la München, la care s-au obținut numai două medalii de bronz, C.N.E.F.S. a ajuns la concluzia că în boxul nostru trebuie schimbat ceva, confirmînd proverbul că e bine și mai tîrziu decît niciodată. A zis și a făcut : i-a demis pe președintele și pe secretarul federației, i-a destituit pe antrenorii lotului. Chiar dacă atacabilă (antrenorii ar fi putut învoia, dacă ar fi fost ascultați, o serie de circumstanțe atenuante : s-a plecat la München cu 6 debutanți, 7 boxeri au intrat totuși în sferurile de finală, Donici putea cîștiga titlul etc., etc.), decizia a urmat, credem, să primenească aerul din jurul ringului, să readucă boxul nostru la statutul de disciplină competitivă pe plan mondial.

Să ne fie permis să vedem ce s-a întimplat în cele două luni care au trecut de la luarea hotărîrilor respective. Concret, un singur lucru, a fost numit secretar responsabil al F.R.B., Mihai Trancă, pînă mai deunăzi la ziarul „Sportul”, fost boxer de lot, un om harnic și întreprinzător. O alegere, cu alte cuvinte, fericită. În rest, din păcate, nimic, de parcă timpul nu s-ar scurge și Balcaniada (29 noiembrie, în Turcia) n-ar bate la ușă ? ! Federația încă n-are președinte (reputatul oftalmolog Mircea Olteanu a refuzat, derutat de „atențiile” primite acasă sub formă de stuc, giște etc. ? !) și, încă mai grav, lotul național n-are antre-

Uite Popa, nu e Popa

neri ? ! Dealtfel, el nu e nici măcar constituit, deși ne aflăm la jumătatea ciclului olimpic, iar campionatele Europei din 1983 (9 mai, în Bulgaria) nu-s nici ele prea departe ? !

Ni s-a dat să înțelegem că, în ceea ce-i privește pe antrenori, se așteaptă revenirea din Indonezia a maestrului Ion Popa, cunoscutul tehnician (dat afară de la lot după slaba comportare de la Olimpiadă, aceasta urmînd eșecul de la mondialele din 1978, nici o medalie la Belgrad ? !) găsindu-se acolo sub contract. Să fim bine înțeleși, n-avem nimic cu Ion Popa, ba încă îl stimăm pentru tot ce-a făcut în timp (omul nu-i departe de pensie) pentru boxul românesc, dar se impune, considerăm, o întrebare : ce calități în plus a dobîndit Ion Popa față de 1980, cînd a fost seos de la lot, pentru a fi privit azi drept „salvatorul” boxului nostru ? ! Chiar așa, fără dînsul să nu se poată mișca nimic ? ! Și-ar mai fi ceva. Antrenorul Gheorghe Iliuță, secund la lot și, vreme de 2 ani, girînd ca antrenor federal, a elaborat o linie metodică și un program de perspectivă, în conformitate cu care s-au cucerit totuși 5 medalii la europenele de la Tampere (1981) și 12 (la toate categoriile) la Balcaniada de la Pernik (1980). Bună, reea, exista o linie metodică științifică (ea a fost publicată în „Ringul”, explicată la cursurile cu antrenorii, am scris și noi despre ea etc.), ea mai există azi ? ! Și-apoi, Ion Popa, excelent cunosător al practicii boxului, nu și al teoriei sportului respectiv, o va păstra, va merge noul colectiv (care va fi acela ?) în aceeași direcție ? !

La toate aceste întrebări, ca și la altele (ce se întimplă cu Biroul federal, dar cu Colegiul central al antrenorilor ? Cine-l va înlocui pe Petre Radovici ca medic al lotului ? etc., etc.), C.N.E.F.S. ar fi trebuit să aibă răspunsuri, dar n-are, iar timpul trece și trece spre paguba boxului. Prin această tărăgănare, prin această lipsă de fermitate, prin acest joc de-a uitate Popa, nu e Popa, C.N.E.F.S. nu face altceva decît să submineze propria-i decizie, adoptată cu două luni mai devreme. În același timp, și asta doare cel mai tare, boxul românesc continuă să coboare pe tobogan și să piardă poziții cîștigate pe plan internațional.

Pagină realizată de OVIDIU IOANITOIAIA

Două echipe la ordinea zilei :

Sportul studentesc și F. C. Argeș

Veți fi de acord cu noi, stimați cititori, că divizia A a debutat, anul acesta, mai furtunos ca oricînd. Renunțînd la obișnuitele tatonări, grupările s-au aruncat în luptă fără menajamente și credem că nu greșim afirmînd că, în etapele care au trecut, 5 la număr, s-a jucat un fotbal mai spectaculos decît în alte sezoane.

Două sînt, zicem noi, echipele care au oferit cele mai mari surprize în acest început de campionat. Pe de o parte, Sportul studentesc, care conduce autoritar plutonul, înregistrînd 5 victorii din toți atîtea partide, pe de alta, F.C. Argeș care, după ce a pierdut puncte prețioase la Pitești, pîrînd sortită unei situații grele, a izbucit să cîștige la Vilcea și la Iași, trecînd de la -2 la +2 în așa-zisul clasament al adevărului !

Ce au de gînd echipele respective, am încercat să aflăm luni dimineață, stînd de vorbă cu antrenorii lor principali, Ion Voica și Nicolae Dobrin. Iată ce ne-au declarat ei.

ION VOICA :

„E cam devreme, să mai vedem!”

— Ion Voica, cine se aștepta ca Sportul să facă 10 puncte din 5 meciuri, cine ? !

— Vreți să ziceți că e o surpriză ? E și

nu e, echipa noastră s-a maturizat și victoriile de la Pitești și Ploiești reflectă tocmai asta. Pe celelalte, în condițiile în care am jucat în „Regie”, îmi permit să le socotesc firești, chiar dacă, de pildă, am întrecut Craiova, una din candidatele la titlu.

— Pe „Poli” însă ați surclasat-o, 6-0 nu-i un scor de fiecare zi, așa-i ?

— Am mai bătut noi la diferențe mari, 6-0 cu „U”, 8-1 cu Baia Mare, nu asta-i problema.

— Dar care e ?

— Cum zice românul, să țină ! Aș spune că e cam devreme pentru verdicte, să mai vedem. Dacă pe 11 septembrie vom trece și de Steaua, se schimbă situația, căci vom merge la Iași și la Constanța, unde n-ar fi de mirare dac-am lua puncte.

— N-ar fi, e drept. Altfel, ați cîștigat la Ploiești din 11 metri, a fost sau n-a fost, părerile par împărțite ?

— Putea să-l dea, putea să nu-l dea, dar l-a dat. Eu nu i-aș face, sincer vorbind, proces de intenție.

— Care sînt, la această oră, argumentele Sportului studentesc ?

— Echipa.

— Și mai concret ?

— Lotul, valoros și echilibrat, cu mulți jucători, Cazan, Munteanu, Chihaiu, Ionescu, Mircea Sandu ș.a., care sînt împreună de 6-7 ani. Șerbanică, de exemplu, a devenit titular, în vreme ce Lică, pînă nu demult om de lot, așteaptă să-și facă loc. Iorgulescu a stat pe margine și lipsa lui, cit a fost suspendat, aproape că nu s-a simțit. Am desființat, ca să zic așa, senzorii de drept, intră în echipă cine merită, cine e mai în formă.

— Speriatu ?

— A apărut ca „La carte. El și Cazan, care are un plasament excepțional, au dat încredere celorlalți.

— O ultimă întrebare : speră Sportul să lasă campioană ?

— Ooo, ce întrebare ? !

— Adică ?

— Încă nu e timpul viselor, dar cine știe, poate că-i va veni și lui rîndul. Asta e tot, mulțumesc pentru atenție.

Prin telefon de la trimisul nostru :

Dinamo a obținut, pe merit, calificarea



Alexandru Nicolae

Oslo, 2 septembrie. Pentru campioana noastră partida retur cu Valerengen Oslo, încheiată în urmă cu câteva minute pe „Ullevaal Stadion” din capitala Norvegiei, n-a fost deloc ușoară! Numai că, mobilizându-se exemplar, Dinamo și-a apărut cu îndrăjire șansa și, totodată, avantajul de două goluri din primul meci (3-1), izbutind o meritată calificare. Încă din startul întâlnirii, bucureștenii au adoptat o tactică mai bună tactică și au pornit la atac, surprinzându-și atât adversarii cât și pe cei aproximativ 7.000 de spectatori. Nu trecuseră decât 100 de secunde și Dinamo luase avantaj pe tabela de marcat, Custov înscriind un șut violent din afara careului! Au urmat minute în care, mai proaspeți parcă, mai „ușori” pe un gazon ușor alunecos (marți a plouat copios aici, la Oslo), fotbalistii români s-au aflat la cîrma meciului, Augustin (care a jucat foarte bine pînă cînd a făcut o întindere, fiind înlocuit cu Dragnea) ratînd o mare ocazie, șutul său puternic fiind deviat, în extremis, de portarul Tr. Iakobsen.

Treptat însă, gazdele și-au revenit din șocul primirii golului și au început să asalteze poarta lui Moraru, dar apărarea dinamovistă, în sprijinul căreia au alergat, neobosiți, și mijlocașii, a făcut față cu succes. Din păcate, în ultimul minut al primei reprize (dacă nu chiar în prelungirile dictate de arbitrul finlandez Olrakangas), P. Iakobsen a reușit să aducă egalarea, speculînd o ezitare, în bloc, a liniei noastre de fundași. Meciul a avut, după pauză, același aspect ca și în primele lui 45 de minute. Fotbalistii români s-au instalat în atac și numai neșansa (sau poate șansa portarului norvegian) i-a împiedicat să marcheze. În minutul 47, Dudu Georgescu, care a împlinit azi (n.r. miercuri) 32 de ani, a șutat formidabil, obligîndu-l pe Tr. Iakobsen să se întrecă pe sine însuși! Peste 3 minute, la o „bombă” a lui Custov, numai bara l-a salvat pe portarul lui Valerengen! Apoi, ca într-o „fotografie” a primei reprize, gazdele au mutat jocul în terenul nostru și, un sfert de ceas, i-a fost dat lui Moraru să se remarcă. În zi fastă, acesta a blocat la picioarele lui P. Iakobsen (cel mai periculos atacant norvegian), iar în minutul 77 a respins, miraculos, un șut expediat din apropiere de Davidssen. În ciuda dominării teritoriale a nordicilor, partida se îndrepta spre un rezultat egal, conform cu datele din teren. Numai că, cu două minute înainte de fluierul final, la o aglomerare în fața porții dinamoviste, același Davidssen a fost mai rapid și a înscris: 2-1 pentru Valerengen. Au mai urmat o nouă bară a lui Custov și sfîrșitul unei confruntări aspre, care a consfințit intrarea campioaneli noastre în primul tur al Cupei campionilor europeni, în care ea va avea să întâlnească pe Dukla Praga.

Ora tirzie la care transmit aceste rînduri, la Oslo a trecut de miezul nopții, mă împiedică să fac și alte observații, de detaliu. Voi reveni. Înainte însă de a pune punct, e de datoria mea să precizez că Dinamo a evoluat bine la Oslo și că, după aspectul partidei, merita un rezultat de egalitate. Pentru care au luptat, cu ambiție și devotament, toți componenții echipei.

DUMITRU GRAUR

1-0 cu Danemarca după o evoluție ștersă

Meciul cu Suedia trebuie pregătit cît mai serios!

Aflați înaintea partidei oficiale cu Suedia, programată la 8 septembrie la București, în cadrul campionatului european, tricolorii au întîlnit, miercuri seară, pe „23 August”, echipa Danemarcei într-o ultimă verificare. Oaspeții, deși fără un palmares răsunător, au deplasat o garnitură puternică (7 din cei 14 jucători ruși de antrenorul Piontek evoluează în străinătate, iar atacantul Olsen, de la Ajax, a demonstrat o clasă de excepție), care a practicat un fotbal rapid, tehnic, modern. Din acest punct de vedere, chiar dacă din echipa noastră au lipsit cîțiva titulari (cei de la Dinamo și Ștefănescu, accidentat), testul și-a atins scopul, adversarul fiind redutabil. Din păcate, în afara victoriei, realizată prin golul lui Balaci (minutul 7) la o gafă a apărării daneze, tricolorii n-au mîlțumit, jecul lor și, implicit, nivelul partidei fiind modest, pe alocuri slabe.

E drept, jucătorii noștri au dominat (10-0 la corner în prima repriză), dar ei n-au avut nici prospețimea, nici luciditatea așteptată. Linia de fund, în componența Rednic-Iorgulescu-Sameș (min: 31 Andone)-Ungureanu, a fost prea adesea prinsă pe picior greșit de atacanții oaspeți, iar Iorgulescu a început greoi și superficial. La mijloc, Klein a fost șters, iar lui Ticleanu, deși a vrut, nu i-a ieșit mare lucru, rămînîndu-i lui Boloni sarcina de a face legătura între cele două compartimente. El s-a achitat onorabil și, în plus, a șutat de câteva ori (min. 37 și 78) foarte periculos la poartă. În atac, s-a abordat partida cu formula Gabor-Cămătaru-Balaci, după care, în minutele 64 și 41, primii 2 au fost înlocuiți cu Cîrțu și, respectiv, Mircea Sandu. Chiar dacă Gabor și, timp de un ceas, Balaci s-au agitat, încercînd să spargă o defensivă cu 2 fundași laterali mai puțin dotați, nici una din formulele folosite n-a dat satisfacție.

În ansamblu, partida de miercuri seară a dezamăgit, după desfășurarea ei, talentații jucători din Danemarca merînd un rezultat de egalitate. În aceste condiții însă victoria rămîne, și ea trebuie consemnată ca atare, fiind obținută, repetăm, în fața unui adversar redutabil, care a încetat să mai fie, pentru oricine și pe orice teren, o pradă ușoară. De aceea, o spunem cu sinceritate, n-am înțeles reacția unei părți a publicului (au fost cam 40.000 de spectatori), care și-a manifestat, în final, dezaprobară, fluierînd și huiduînd. Chiar dacă pretențiile noastre față de națională sînt mai mari, un succes, fie el și la limită, rămîne un succes. Prestația elevilor lui Lucescu și Rădulescu însă a fost modestă și e greu de crezut că, repetată miercuri viitoare, ea va aduce tricolorilor satisfacție în partida cu Suedia. Numai că, vorba e mai veche în fotbal, nici un meci nu seamănă cu altul. E obligatoriu ca jocul echipei naționale să sufere modificări și nutrim speranța că cei doi tineri antrenori vor și să găsească, într-un rîstimp scurt, cele mai nimerite soluții. Alăturarea dinamoviștilor și recuperarea lui Ștefănescu vor da, e de așteptat, mai multă încredere componenților lotului, datorită acestora (și a tehnicienilor care-i îndrumă) fiind să pregătească meciul de săptămîna viitoare cu mai multă seriozitate și mai multă răspundere.

Stă în puterea lor, în capacitatea lor de a se concentra, harnic și ambițioși, să cîștige întîlnirea cu Suedia și să descrețească frunțile zecilor de mii de suporteri (de la care, între altele fie spus, așteptăm mai multă înțelegere). Le dorim tricolorilor mult succes!

OVIDIU IOANIȚOIA

Omul care joacă Probleme minore?

Miercuria trecută stadionul „23 August” a fost gazda unei ambiante de fotbal deosebite. Nu vreau să mă refer în rîndurile următoare la jocul propriu-zis, antrenant, plăcut și el, ci mai ales la spectacolul pe care îl poate oferi o partidă în noaptea ajutată de generozitatea unui public care a umplut pînă la refuz inelul de beton. Cei în jur de 75.000 de spectatori consemnați de ziarele de a doua zi trebuiau să însemne o cifră foarte importantă pentru rentabilitatea bugetului echipei Dinamo. Dacă am fi avut 55.000-60.000 de plătitori, ceea ce era firesc (chiar dacă trebuie consemnată inițiativa clubului de a permite intrarea liberă a elevilor, studenților și militarilor), suma încasată ar fi reprezentat aproximativ o șesime din cheltuielile generale ale echipei într-un an! Numai că din toată suflarea consemnată în seara respectivă pe cea mai mare scenă fotbalistică a noastră au fost înregistrate numai... 39.000 de bilete vîndute!

Mai trebuie spus că înainte de începerea jocului, preț de vreo 15-20 de minute, lumina din multe case de bilete nu a funcționat (!?) iar casierii, intrînd în panică la datul restului, au închis vînzarea și, par-

că firesc, momentul cel mai mare de afliuență a fost ratat, consemnîndu-se o pătrundere în stadion aproape liberă, la care nu mai avea parcă sens să se opună cineva. Să nu fi știut reușita întreprindere I.E.A.B.S. că la un joc programat pe întinerice casele de bilete trebuie să aibă lumină? Se prea poate. Această instituție însărcinată cu exploatarea bazelor sportive, așa cum se poate deduce din inițialele ce o definesc, ar trebui să simtă că în atribuțiunile ei firești intră și întreprinderea acestor așezăminte sportive, nu numai încasarea procentelor ce-i revin de la sine prin forța patronajului care este investită. I-am auzit pe mulți oameni competenți și cu experiență în sport spunînd că respectiva formă are cel mai fericit trai pe care-l poate cunoaște vreo organizație de muncă de la noi, fie cit de simplă, nefăcînd aproape nimic. Știm desigur de mulți cîți bani și eforturi a investit statul pentru a face ca stadionul „23 August” să arate perfect pentru a primi Universiada. Gazonul său este cel mai puțin solicitat în comparație cu celelalte terenuri din țară. Cîteva jocuri pe an, maxim 20, și, de cînd s-a pus tartanul, unul sau două concursuri atletice pentru aceeași perioadă. Ei bine, aspectul ierbil care acoperă cîmpul de joc, o carte de vizită pentru orice stadion (îngrijită și ea în scrisse prin fonduri alocate în acest sens), ar putea

acoperi cu mîndrie capetele ce se vor interesante pe zi ce trece ale hippies-ilor din Piceadilly Circus... N-am văzut de mult ceva mai îngrijit. De sus, pare frumos. E verde... Dar la spectacolul respectiv, tunsul și tăvălugitul terenului avuseseră loc abia în ziua aceea, la insistențele și rugămintele noastre fierbinți făcute cu 24 de ore înainte, aceleași pe care le-a invocat și Mircea Lucescu (în zadar) pentru ultima verificare a loturilor naționale. Bolnav parcă de tricofie, tumețiat și plin de cucuie, gazonul marelui stadion așteaptă de prea mult timp mîngierile unor grădinari. Cred că există, așa cum a fost nea Sofir pînă acum cîțiva ani, așa cum este maestrul Rudi pentru terenurile din Ghencea, cum sînt cei din „Ștefan cel Mare” și cum este imposibil să nu găsim și pentru primul stadion al țării. Poate că mi se va răspunde așa de simplu cum numai noi sîntem capabili: Dar ce, dom'ne, adversarii nu joacă și ei în aceleași condiții? Și un puști, „aranjat” pe un călăt de la „Cîrfulici”, ar avea răspunsul pe care nu-l vor cei mari: Dar, nene, jucînd acasă avem nevoie de precizie, trebuie să atacăm, să fim frumosi, iar el să distrugă, și smocurile îi ajută. Ei vor să fie urîți... Cred că foarfecea răspunderii ar putea și trebuie să facă puțină ordine și la I.E.A.B.S.

CORNEL DINU

NICOLAE DOBRIN :

„Dacă jucam numai afară, eram primii?!“

— Chiar așa ? !
— De ce nu, e greu de calculat ? Am adus 5 puncte din deplasare și am pierdut 3 la Pitești, dacă jucam numai afară, eram sau nu eram primii ?
— Cum a fost la Iași ?
— Greu, parcă nu se mai termina. La 2-1 pentru ei, ieșenii s-au năpustit, crezîndu-ne groggy, dar noi atît am așteptat. În 10 minute am întors partida și, la sfîrșit, Radu II le-a dat și lovitură de grație.
— A greșit Motroc ?
— Cine știe, nu vedeți că e tot mai greu să cîștigi acasă ? Noi, după 0-0 cu Corvinul am intrat în ședință și s-au găsit destui care să-mi ceară socoteală. Numai că ea am ținut-o pe-a mea explicînd

că Argeșul nu-i o echipă de retrogradare, ci de titlu. Știți ce le-am spus băieților la pauză, la Iași ?

— Că mai sînt 15 de minute și că se mai pot întîmpla atîtea, da ?

— Și asta, dar le-am zis „băieți, fie ce-o fi, ieșim la atac, gîndiți-vă că jucăm în Trivale !” E drept, și adversarii ne-au ajutat, descoperîndu-se.

— Bine, bine, dar judecata n-a fost chiar exactă, Argeșul a marcat un gol la Pitești ? !
— Au înțeles ei ce-am vrut să spun, nici o grijă ! Și-apoi, în cele 7 goluri intră, nu-i așa, și cele 4 de la Iași.

— Cu Sporul cum a fost, Nicolae Dobrin ?
— Of, mai bine nu-l dădea arbitrul afară pe Iorgulescu ! Eliminarea i-a ambiționat pe studenți și au jucat de parcă-ar fi fost ultimul lor meci. Asta e ne-cazul, că încă nu ne descurcăm în fața unor apărări aglomerate, aici mai avem de lucru. Sînt însă optimist.

— Sărînd de la una la alta, la Iași, la 0-0, ați avut un 11 metri, pe care arbitrul Ciocan nu l-a văzut ?

— Ce să mai discutăm, n-are rost.

— Ce-i eu Iovănescu ? Otlul l-a dat de rău, Argeșul l-a luat de bun.

— Nu știu ce-a făcut el la F.C. Oil, poate că nici nu mă mai interesează, dar Iovănescu joacă, de la meci la meci, mai bine. El reprezintă un real cîștig pentru echipă, mai ales că lotul nostru e redus. Cînd s-a întors, din Grecia, Doru Nicolae, care a plecat la Panathinaikos de la Pitești, am crezut că va veni la noi. A și venit, dar ne-a pîșit atîtea condiții că am renunțat. S-a dus la Bistrița, treaba lui, eu îi doresc noroc, dar frumos ar fi fost să fi avut mai mult respect pentru echipa care l-a lansat.

— Antrenorul Dobrin va mai juca ?

— Da, măcar în meciurile de acasă și măcar, la sfîrșit, 15-20 de minute. Cu o condiție, antrenorul Dobrin să aibă nevoie, în teren, de jucătorul Dobrin.

Scrisori pentru „Flacăra”

Bătrînii actori

Am fost și sînt îndrăgostit de teatru. Din această pricină am cunoscut mari actori (nu vorbesc de cei din filme, de mulți eram chiar îndrăgostit, indiferent de țara din care erau). Am văzut însă actori români în carne și oase, cum e o vorbă pe care nici nu-i pot compara cu alții, oricît de mari și ori de unde ar fi fost ei. Dar iată că unii, deși trăiesc, nu mai am prilejul să-i văd, decît dacă mă duc la ei acasă și să-i întîlnesc toropii de nostalgie. „O, cum jucam !” Pe cei mai mulți memoria nu vrea să-i părăsească, locuințele lor au devenit singura lor mare scenă de odinioară. L-am văzut, de exemplu, nu de mult, pe George Calboreanu. Se va spune că e bătrîn, că nu se știe dacă ar mai putea juca în foța publicului. Dar din discuția cu el am învățat că nu trebuie niciodată să-i tragi actorului scena de sub el, ca pe un covor sub care se află groapa, el fiind încă viu. Cum știi foarte bine, actorul e omul care nu-și joacă niciodată rolul său. El trăiește, moare și invie tot de atîtea ori, incît propria sa viață pare să fie în plus. El trăiește și moare tot de atîtea ori, incît încă o viață pare să fie în plus, o viață care-i însă propria sa viață. Un actor care se sinucide nu impresionează pe nimeni. Impresionează doar faptul dacă el însuși e ucis de alții.

Am văzut la Calboreanu un jurnal. Un jurnal început de mult, cu copilăria, cu adolescența, cu amintirile de început și mai de apoi. Dar cine, care dintre actori nu are amintiri dintre cele mai impresionante ? Un tînar regizor imi spunea despre Calboreanu : „Trebuie să intre în cadrul abătut. Chiar l-am și rugat: Vă rog să intrați abătut. Iar el mi-a răspuns: În ce fel, abătut ? Există o mulțime de chipuri în care te poți arăta abătut: așa, așa și așa, și așa.”

Actorul poartă deci cu el o școală a interpretării, o mare școală de trăire și retrairă a vieții.

L-am cunoscut, cam în aceeași vreme, pe regizorul Jean Georgescu, după ce văzusem un film mai vechi, „O noapte furtunoasă”, și, apoi, un film mai nou de-al său, „Pantoful Cenușăresei”, plin de farmec, plin de poezie. Am văzut filme cu Fintesteanu (care mai apare și azi, din cînd în cînd, pe la televiziune), și iarăși mi-am spus: marii actori sînt o școală purtătoare. Mă întorc imediat la Jean Georgescu, omul bonom cu pălăria mereu răcoritoare. De aproape douăzeci de ani, el nu mai face film. Dar ce face ? Mă întreb, așa cum întrebă, simplu, un om la noi: „Ce mai faci ?” Și el își răspunde: „Bine”. Nu-l mai văd pe marele Giurgaru decît în reluări, și-l întreb în gînd: „Ce mai faceți ?” Și ei imi răspunde: „Bine, ce să fac ?” Și-l văd, intimidător, fie prin vechi secvențe sau prin scenete, pe Colea Răutu cîntînd celebrul „Coșar”, „Hai, coșar, coșar”, și pe Fory Eterle, mai mult pe stradă cînd se arată soarele. Sînt ei bătrîni, mă întreb, sau noi, cu tot dinadinsul, vrem să-i îmbătrînim ?

Ei au repetat mereu o viață plină de vitalitate, o viață tînără. Ori nu mai pot ei să ne mai dea nimic din extraordinara bogăție a ființei lor ? S-o vedem pe Silvia Dumitrescu-Timică, la cei 80 de ani ai săi, pe scena Teatrului Nottara jucîndu-și rolul de compozitie de peste 300 de ori în „Micul infern” de Mircea Ștefănescu. Ea are 50, 70, 80 de ani, fiecare clipă la clipa sa, perfect autentică.

Amîntesc un serial, după mine excepțional, „Lumini și umbre”, în care un actor, de asemenea excepțional, Ion Besoiu, care face un rol de compozitie cu mult peste vîrsta sa — dar n-am cum să ascund, peruca și vopselele totuși se văd! — în care, după a mea părere, ar fi putut juca un actor de vîrsta cuvenită. Avam mari actori în vîrstă care nu mai apar pe scenă. Nu-i mai atrage oare scena ? Sau cei care răspund de scenă nu-i mai atrag ? N-am să mai dau nici un nume, am să povestesc însă o împrejurare în care m-am aflat nu de mult: în curtea unei biblioteci din țară se afla un vechi autobuz, atît de vechi incît roțile îi erau intrate în pietriș pînă la osie. Pe el erau fel de fel de reclame care chemau cititorii spre cărți. Acest autobuz, am aflat, a fost, cu ani în urmă, o bibliotecă volantă, o caravană care mergea din sat în sat, și după ea alergau mai ales copiii, împrumutînd pentru o zi, două, cărțile preferate. Copiii sînt acum mari, autobuzul foarte bătrîn, bun de aruncat la fier vechi. Dar iată că aici oameni de la bibliotecă propriu-zisă l-au transformat în muzeu: „Autobuzul-bibliotecă”. El are astfel și azi menirea să ne atragă spre carte.

Și m-am gîndit: dacă dintr-o veche mașină am făcut ceva mereu viu, de ce să nu păstrăm și să punem în valoare marerele, inepuizabilul farmec al bătrînului actor ? De ce să-i mă-țhem pe tineri în filme, pe scenă, la televiziune, de parcă n-am avea bătrîni ? Un inginer silvicultor a cerut să rămînă toată viața pe lingă pădurea lui. El e un om cu experiență — știe legea semînțîșului pădurilor viitoare. Nu cere nici un ban. El vrea doar să-și aibă acolo cantonul său. Precum actorul pădurea de spectatori. Și, iarăși, m-am gîndit: de ce să cumpărăm bătrînii înțelepți, cînd ei există pretutîndeni, gata să fie prezenți în toate domeniile vieții noastre, mai ales ale vieții spirituale ? Cred că lumea ar progresa cu mult mai rapid dacă s-ar folosi cum trebuie experiența oamenilor în vîrstă.

VASILE BĂRAN

Lumea în care trăim

Cosmosul fără generali...

Războiul rămâne întotdeauna război. Indiferent unde și cum s-ar desfășura el.

În zădărnici să istorie omenirea a cunoscut tot felul de războaie. Războaie scurte sau de lungă durată, războaie locale sau mondiale, războaie purtate între trupe de cavalerie sau tancuri, războaie aeriene sau navale.

Urmările acestora — memoria umanității a înregistrat circa 15 000 de războaie — au fost însă întotdeauna aceleași: distrugerii, suferințe, jale și moarte.

Chiar dacă războiul s-ar desfășura în spațiul cosmic, războiul ar rămâne tot război. El ar avea, în ultimă instanță, aceleași urmări distrugătoare pentru omenire.

Or despre posibilitatea izbucnirii unui asemenea război — a războiului spațial — astăzi se discută tot mai mult și fățiș. Nimeni nu mai face un secret din posibilitatea desfășurării unei asemenea conflagrații.

Dar nu este vorba doar de declarații, privind asemenea posibilități, ci, din păcate, de măsuri efective pentru pregătirea unui astfel de război. Generalul Lew Allen, șeful statului major al forțelor aeriene ale S.U.A., declară public: „Sintem astăzi puternic angajați în operațiuni spațiale. În anii următori armata aeriană va folosi în mai mare măsură spațiul extraterestru”.

Și ca totul să fie cât se poate de clar, să nu existe nici un fel de dubii asupra intenției, a fost anunțată crearea comandamentului militar pentru spațiul extraterestru. Sediul acestuia a fost amplasat într-o grotă — evident, special amenajată — din adîncul munților statului Colorado. A fost reorganizată și activitatea diferitelor servicii ale forțelor aeriene americane care se ocupă de problemele spațiale. La baza Kistland (New Mexico) se amenajează un nou centru de tehnologie militară spațială.

Că lucrurile nu treneză, că intențiile sînt dintre cele mai clare și de stringentă actualitate, o dovedesc declarațiile altui general american care a dezvăluit că sînt în desfășurare cercetări pentru crearea unei platforme spațiale de luptă, cu oameni la bord, ce ar putea fi utilizată în misiuni de război antisatelit. Pînă atunci, Pentagonul a anunțat Congresul S.U.A. că se lucrează la arma laser. Astfel se prevede ca o viitoare misiune — cheie a navetei spațiale „Columbia” — misiune codificată „Talon Gold”, să fie destinată testării unui aparat de detectare și ochire care să permită laserilor să țintească rachetele la mare distanță.

Lăsînd la o parte faptul că aceste declarații pot fi considerate drept o sfidare la adresa opiniei publice mondiale — ele fiind făcute tocmai în plină discuție a Adunării Generale a O.N.U. consacrată dezarmării — practic, ele confirmă, oficial, organizarea pregătirilor pentru o posibilă confruntare spațială.

Dar n-au fost nici primele și nici ultimele declarații oficiale în favoarea pregătirii războiului spațial.

Ministrul american al apărării a elaborat și lansat de curînd un document intitulat „Primul ghid complet de apărare” care conține opinii privind prioritățile strategiei de apărare ale S.U.A.. După cum declară comentatorul ziarului „International Herald Tribune”, documentul admite războiul ca o necesitate, iar punerea lui în aplicare ar avea ca efect plasarea S.U.A. în stare continuă de pregătire a războiului. Ghidul recomandă Statelor Unite punerea accentului exclusiv pe ideea de forță și pe promovarea ei, incluzînd exploatarea spațiului cosmic în scopuri militare printre care „dezvoltarea prototipurilor unor sisteme de arme spațiale”.

S-ar putea spune deci că „Primul ghid complet de apărare” american are tristul merit de a lansa cursa înarmărilor spațiale și pregătirea strategică a războiului extraterestru.

Imaginea evident aproximativă a unei asemenea confruntări a oferit-o lumii nu demult un film american: „Războiul stelelor”. Nu știu dacă generalii americani s-au inspirat din acest film consacrat războiului extraterestru. Sau, mai exact, dacă, dimpotrivă, scenariștii au intuit și s-au inspirat din intențiile și planurile secrete ale cercurilor militare.

Oricum, imaginația cineaștilor, deosebit de captivantă pentru spectatori, s-a dovedit a nu fi prea departe de realitate. Armele antisatelit sau sistemele laser antisatelit, despre care în 1967 se discuta ca despre subiecte științifico-fantastice, au și fost experimentate. Romanele și superproducțiile științifico-fantastice au devenit realitate. Ceea ce crează însă situații noi și plasează într-o lumină tulburătoare realitatea cosmică.

În urmă cu cîțiva ani, cînd administrația cerea contribuabililor americani să sprijine programele spațiale ale S.U.A., generalul Lew Allen susținea că este vorba de „un efort pașnic pentru a dovedi lumii superioritatea tehnicii americane”.

Atunci, aceeași „marfă” era plasată într-un alt ambalaj. Cel pașnic. Acum lucrurile s-au schimbat. Același general nu mai pomenește nimic de „efort pașnic”. Schimbarea este totală. Se mărturisește angajarea în „operațiuni” avînd ca teren spațiul cosmic. Ciudată schimbare la față...

Dar, în fond, interesează mai puțin purtarea generalului. Cuvintele lui au mai puțină importanță. Gravă este deplăsură curselor înarmărilor și a proiectelor militariste spre zona extraterestră.

Cosmosul părea ferit de nebunia belicoasă. Nu mai este. Totuși, nu este, încă, prea tirziu pentru a pune punct unor proiecte periculoase. Să lăsăm Coșmarul pe seama autorilor de literatură științifico-fantastică și a savanților. Generalii să se ocupe de treburi pămîntene. Eventual, să supravegheze o dezarmare totală...

AL. PINTEA

Coioții computerizați

Ce este coiotul, unde trăiește, cum atacă și ce mîncîncă nu reprezintă obiectul acestui articol. Ferocitatea și maniera lui de a desfigura viețile blajine din preajmă l-au recomandat jargonului financiar nord-american: „coiotul” este în Statele Unite cumpărătorul de disperăți.

Coiotul cu guler scrobit momește, cu plutonul și cu regimentul, lihnii Americii de Sud, disperății și naivii, îi inghesuie în camioane, îi trece frontiera clandestin, îi ține în lagăre secrete pentru pierderea urmelor și apoi le sugă singele după ce i-a încercuit în subteranele neștiute ale sclavajului ultramodern.

Un imens „scandal al coioților” a izbucnit de curînd în Statele Unite unde a fost descoperită cea mai formidabilă rețea clandestină de emigrare din ultimele decenii. Potrivit declarațiilor comisarului pentru problemele imigrării Alan Nelson, rețeaua funcționa de peste patru ani și înțoducea în fiecare an pe cîți legăte în

Statele Unite aproximativ 24 000 de „clandestini” veniți din Mexic, Peru, Ecuador, Guatemala, Honduras, Salvador, Republica Dominicană și alte țări latino-americane. Traficanții dispuneau de o adevărată miniarmată pentru a înfrunta pichetele de grăniceri și case de refugiu care serveau ca etape intermediare pentru „adăpostirea” imigranților. Afacerea aducea „coioților” venituri anuale de peste 24 milioane de dolari. Despre ce îi așteaptă pe cel atrași în Statele Unite cu promisiunea de viață mai bună stă mărturie o relatare a agenției Reuters. În unele cazuri, scrie agenția, firme particulare de recrutare a mîinii de lucru „cumpără” grupuri întregi de imigranți numai cu prețul transportului lor și-i obligă — uneori cu bătaia și folosind cîini de pază — să muncească în agricultură pînă își achită „datoria”. Cel mai frecvent „datoria” echivalează cu viața...

Ferocitatea coioților intră în regula unui sistem fie că este vorba de sclavaj clandestin, organizat cu cravașa, sau de neosclavaj deschis mîinii cu computerul. Dar să concretizăm: Producția de computere și elaborarea de scenarii economice se află

în proporție de circa 85 la sută în mîinile a zece concerne occidentale (iar dintre acestea cota deținută de IBM pe piață este de circa 50 la sută) în timp ce țările în curs de dezvoltare le-au revenit în 1980 mai puțin de 5 la sută din fondurile cheltuite pentru informatică. Dirijarea victii economice devine un proces din ce în ce mai complex care necesită serviciile tehnologiei informaționale astfel că firme ca IIT, Ericsson, NEC, Siemens, Phillips, Plessey, „Thomson-CSF” au obținut contracte fabuloase în „lumea a treia”.

Metodele folosite de transnaționale au provocat neliniște în țările în curs de dezvoltare. Materiale prelucrate de firmele din această categorie sînt vîndute pe bani scumpi țărilor de unde provin datele, care, în plus, nu au nici un control asupra lor.

Altfel spus fostele metropole computerizează în stil coiot, dividendele ce urmează să le încaseze pe baza scenarizării unei exploatare la singe, peste mări. Coiotul din spatele computerului este, ca și cel care ghidează camioanele cu disperăți, coiot curat...

RADU BUDEANU

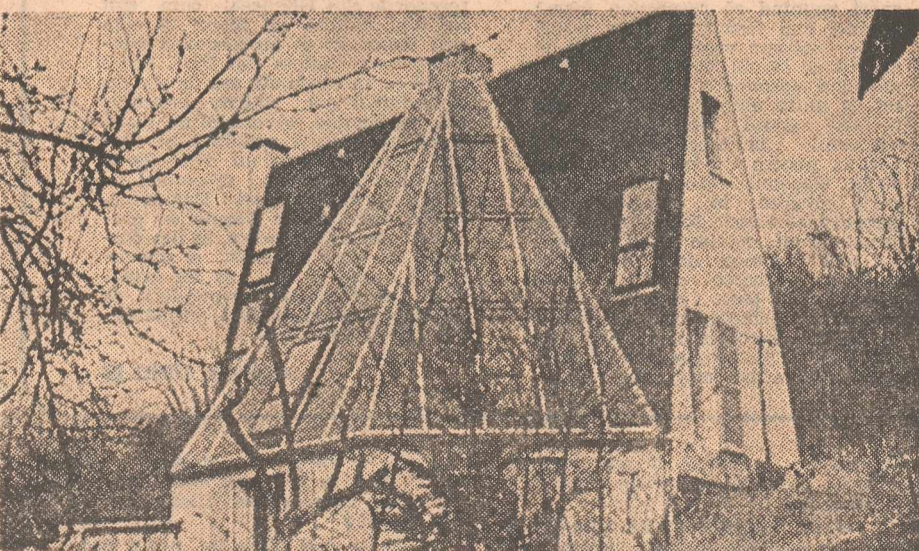
Conectare directă

la soare

O enormă bilă de gaz incandescent, formată în principal din hidrogen și heliu, cu un diametru de un milion trei sute de mii de kilometri, suspendată în eter la o sută cincizeci de milioane de kilometri de pămînt: soarele. Locuitorii Terrei îi datorează lumina, căldura, energia și... viața, pentru că o înfimă variație a fluxului solar ar fi suficientă pentru a șterge omenirea, și tot ce e viață, de pe fața pămîntului.

Fabuloasa energie care face din soare demiurgul planetei noastre se naște în centrul astrului, acolo unde, la temperaturi nemaipomenite, atîngînd 14 milioane de grade, se produc neîntreprupte reacții termonucleare. În acest cuptor înalt stelar, atomii de hidrogen fuzionează pentru a crea atomi de heliu. În cursul acestei continue combinații, o mică parte din materia solară se transformă într-o enormă cantitate de energie. Ca urmare a „consumului” de combustibil nuclear, din masa soarelui dispar în fiecare secundă gase sute de milioane de tone de hidrogen. Cu alte cuvinte, soarele se autodevoarează. În ce ritm? În unul destul de lent: după calculele specialiștilor, rezervele pe care le are în prezent îi mai ajung soarelui pentru... opt miliarde de ani. Așadar, încă nu este cazul ca omenirea să-și facă probleme că n-o să mai aibă soare. Soarele va rămîne la postul său încă multă vreme de aici înainte.

Tocmai de aceea, problema captării și folosirii — alt pentru nevoile industriale, cît și pentru uz casnic — a energiei solare se pune în prezent cu tot mai multă insistență. Să-ți încălzești și să-ți luminezi casa numai la razele soarelui, sursă de energie gratuită, inepuizabilă și nepoluantă — iată unul din cele mai frumoase vi-



suri ale umanității în așunul anului 2000. Sute de savanți, în întreaga lume, încearcă să imblinzescă acest flux cvasimagic pe care steaua sistemului nostru planelar îl revarsă asupra Terrei, cu atît mai mult cu cît calculele indică posibilități de domenii miracolului: dacă s-ar acoperi cu captatoare numai a suta mla parte din suprafața globului, s-ar putea asigura în întregime necesarul de energie al Terrei.

Dar realitatea nu este chiar așa de simplă: energia solară este, cert, inepuizabilă, însă ea este în același timp difuză, împrăștiată, variabilă și, deocamdată cel puțin, foarte scumpă. Aceasta explică de ce pînă acum folosirea soarelui ca sursă de energie n-a luat o dezvoltare prea mare.

Cu toate acestea, s-a trecut de mult de epoca primilor pași: în mai multe țări zeci de mii de locuințe sînt echipate pen-

tru a se încălzi cu ajutorul razelor solare. De asemenea, s-au construit sau sînt în curs de construire centrale electrice pe bază de energie solară. Indiferent de destinație, captarea se face fie prin oglinzi, fie cu ajutorul celulelor de siliciu. În același timp, a apărut și așa numita „arhitectură bioclimatică”, menită să ducă, prin însuși felul în care este construită locuința, la economisirea a circa 50 la sută din energie în raport cu sistemele tradiționale.

Ceea ce s-a realizat pînă în momentul de față permite foarte multor locuitori ai planetei noastre să speră că nu-i așa de departe timpul cînd, bine instalați în casele lor solare, acoperite de celule de siliciu, vor putea să nu-și mai conecteze locuințele la rețeaua electrică, ci direct la soare.

ION D. GOIA

Mondo umano ?

Fasciculul și vidul

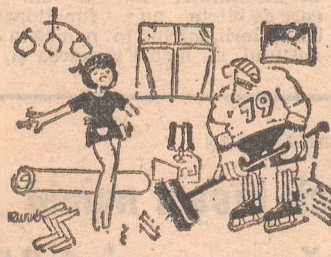
Din torentul de știri ale lunii trecute, printr-o intimplare firească, nu am putut urmări la vremea lor destul de multe. Așa se face că pe unele le-am aflat mai tîrziu. De pildă, un raport ce poartă semnături oficiale arată că în recentul război al Malvinelor, unele arme americane vindute argentinienilor n-au avut eficiența normală (multe bombe sau rachete n-au explodat, etc.) de aici decurgînd, firește, mai multe lucruri. Evident, pe primul loc se află cele de ordin militar, fiindcă e la mîntea cocoșului că un război în care o armată e dotată cu mijloace de luptă demodate sau, mai grav, cu muniții inoperante, pare un fel de joc tragic de-a șoarecele cu pisica. Apoi, să nu uităm nici pe departe aceste sume tot mai mari cu care se achiziționează mereu arme bune... pentru a fi invins! Și, desigur, cortegiul implicațiilor nu se opreste aici.

Iată, în ultimul timp, s-a vorbit insistenț de bombe cu vacuum așa cum în anii '50, ne spun comentatorii militari mai în vîrstă, se vorbea de „bombele cu fascicul, simbolul ororilor războaielor” devenite acum arme standard. Cînd în anii '60 și '70 au fost folosite, s-a zis despre ele că sînt „însăpăimîntătoare” și, după cum s-a argumentat la vremea respectivă, ele au „provocat pierderi fără discriminare și în rîndul populației civile”. Remarca respectivă aparține agenției „Associated Press” care citează declarație oficială ce i s-a făcut și în care se dădea un răspuns (implicit) la întrebarea dacă aceste arme pot fi considerate inumane. Ea dă chiar o listă a statelor care produc asemenea bombe cu fascicul. Potrivit declarației amintite, acestea sînt: Anglia, R.F.G., Franța și Australia, iar armele americane (produse în trei variante) au fost vindute în 19 țări.

În fine, au apărut la orizont cele cu vacuum. Acestea ar fi, potrivit descrierii unui comentator militar, un soi de „atomizoare gigantice, care vaporizează carburant pentru avioane”. În momentul impactului, dispozitivul vaporizează un nor carburant care este apoi aprins „creînd un înspăimîntător efect de implozie într-un diametru de 15 metri”. Aerul arde în același timp în care vaporii carburantului formează vidul brutal ce aspiră pur și simplu pereții exteriori spre centrul imobilului atins”. Ar fi o armă ce distruge „numai obiectivul vizat, neafectîndu-le pe cele înconjurătoare” și care are efecte contrare bombelor cu dispersiune. Ca și cum pentru cei ce mor ar conta în vreun fel tipul bombelor aruncate asupra lor. Dar promotorii aberantei curse a înarmărilor n-au fost niciodată prea tari în logică.

DUMITRU CONSTANTIN

Lumea se amuză



După LUDAS MATYI — Budapesta

Din nou despre plantele medicinale

Laboratoarele Plafar-Vorel

La Piatra Neamț, în centrul orașului, a existat și rezistat peste un veac de notorietate internațională o firmă a sănătății — Farmacia Vorel. („La 7 mai 1935 s-au împlinit 110 ani de la înființarea Farmaciei Vorel”, consemna un ziar al vremii.)

Leacurile cu care se făcuse celebră în toată Europa și dincolo de granițele sale, leacuri pe care le furniza prompt — la cerere — un farmacist român serios, om generos și cu idei progresiste, nu erau altceva decât plante medicinale. Combinații și formule proprii de ceaiuri, droguri și extracte — bine studiate în funcție de destinația lor terapeutică — din flora spontană de pe plajurile Moldovei și ale întregii Români. Firma a prosperat, preluată și continuată mereu de câte un descendent al familiei ori un farmacist care rivea să lucreze aici, dedicându-și profesia nu numai unei tradiții cunoscute ci și unei munci creative în adevăratul sens al cuvântului. Medicul primar ORL, doctorul în medicină Costache Andone ne povestește că, în 1949, când a venit la Piatra Neamț, renunțând la o catedră universitară din Iași, întâmplarea a făcut să stau în gazdă la un farmacist care a lucrat în renumita farmacie. Era un doct. era cel care scrisese cea mai mare parte din cărțile de specialitate ale firmei și era autorul multora dintre rețetele cu patent Vorel. O parte din „mostenirea Vorel” se află în posesia Filialei Arhivelor statului din Piatra Neamț, o alta o dețin descendenții ai familiei, locuitori și buni cetățeni ai orașului. Ei consimt să o pună la dispoziție aceluia care vor voi să continue tradiția.

Și iată că la Piatra Neamț există mai mulți doritori, foarte multe minți cu preocupări științifice din domeniul medicinei, farmacologiei, chimiei, biologiei, agronomiei, silviculturii... care voiesc să continue această tradiție „la nivelul cunoștințelor și cerințelor medicinale de azi, al farmacologiei moderne”, cum precizează dr. Elena Rodica Mindru, directoarea Direcției județene sanitare Neamț. Ideea recitării pe baze moderne a renumitelor laboratoare menite să valorifice cercetările și cunoștințele actuale în domeniul fitoterapiei din țara noastră, să obțină produse medicamentoase din flora spontană „atât de bogată a zonei și total nepoluată” a găsit o deosebită receptivitate la organele județene de partid și de stat. Sub egida Comitetului județean de partid Neamț și directă responsabilitate a Direcției sanitare s-a alcătuit „Programul acțiunii de înființare a unității pentru produse farmaceutice din plante medicinale și produse apicole — Laboratoarele PLAFAR — VOREL” inclus în programul județean în domeniul cercetării științifice aplicative. Programul este foarte concret și foarte la obiect. Precizează baza materială necesară (procurată din resurse locale prin colaborarea mai multor unități economice), stația pilot urmând a funcționa în chiar casa Vorel, materia primă — plante me-

dicinale, extracte din cetină de brad și coajă de copac, produse apicole... — ca și obiectivele — cu ce vor începe, ce vor pune la dispoziția sănătății. Urmează un nomenclator vast, o listă și mai amănunțită cu „Indexul de produse fitoterapeutice prioritare pe grupe de afecțiuni”, de la bolile cardiace și ale sistemului nervos la cele ale aparatului digestiv, la stimulente ale funcțiilor hepatice și hepatoprotectoare, la afecțiuni ale aparatului urinar, ale celui respirator, pentru dermatologie (de la eczeme la arsuri), în boli de nutriție, în tot mai frecvențele și enigmaticele alergii, apoi produse fitobalcoologice... Dacă s-ar realiza — ne gândeam în timpul lecturii — numai jumătate din această lungă listă am putea vorbi de o veritabilă școală a medicinei naturiste în țara noastră, despre un mare avantaj pentru bolnav, nemaiingurgitind atâtea droguri chimice (ale căror reacții adverse pentru organismul uman sînt tot mai complexe și mai greu de stăpînit și ale căror prețuri urcă tot mai mult pe plan mondial), despre și mai marele avantaj al suplînirii unor importuri de medicamente și al eficienței economice (putînd aduce valută prin exportul unor asemenea produse). Intențiile sînt serioase și generoase; acest colectiv entuziast propunîndu-și ca, pe lângă reactualizarea unor „formule Vorel” ce și-au dovedit ani și ani eficacitatea, sînt deci testate și experimentate, pe lângă noi cercetări în domeniu, să se fructifice și mai multe dintre invențiile românești de medicamente din plante medicinale și produse apiterapice, nu puține la număr și care așteaptă de ani și ani de zile să ajungă în uzul bolnavilor.

În județul Neamț — ni se face demonstrația — există toate condițiile materiale, științifice, umane, inteligențele tehnice, bunăvoințele și diligențele ca aceste laboratoare să ființeze. Mai întîi ceva mai modest, ca o stație pilot de producție. La I.F.E.T. Piatra Neamț s-a obținut (deja de cîțiva ani) după un procedeu original uleiuri eterice din cetină de brad precum și alte extracte cu proprietăți medicamentoase din coajă de copac care se și folosesc (experimental) în tratamentul bolilor reumatismale din stațiunea balneară Băltănești. Stațiunea de cercetări biologice, Stejaru-Pingrafi (a Institutului central de cercetări pentru cereale și plante tehnice Fundulea) efectuează de peste un deceniu cercetări de amploare în domeniul plantelor medicinale, investigînd populațiile locale din flora spontană pentru depistarea celor cu conținuturi înalte în principii active, în vederea adaptării și introducerii în cultură. Se ocupă de selecția și ameliorarea a 10 specii — mușetelul, macul, mătrăguna, anghinarea, menta, laurul, degejelul, zirna, coreandrul, chimionul — deosebit de solicitate în toată lumea pentru industria farmaceutică și alimentară. (România mai importă încă morfină, de exemplu, în timp ce macul poate fi cul-

tivat cu rezultate excepționale la noi acasă.) De doi ani specialiștii de aici s-au aliniat celei mai moderne cercetări, abordînd culturile de celule și țesuturi și în domeniul plantelor medicinale, cu un viitor deosebit în obținerea celor mai valoroase, cu cele mai înalte conținuturi în principii active. Conducerea stațiunii fiind gata să preia sub auspiciile sale acest laborator PLAFAR-VOREL, să se ocupe de întreaga organizare și conducere științifică a noii stații pilot.

Asemenea preocupări de cercetare a plantelor medicinale avînd și Stațiunea experimentală agricolă de la Secuien.

Există, de asemenea, în județ o întreprindere „Plafar” cu sediul în orașul Roman, care este în măsură să pună la dispoziție întreaga materie primă necesară, prin colaborare și cu celelalte întreprinderi similare din țară, precum există și tradiții în domeniul albinăritului, o puternică asociație de profil gata să colaboreze cu produse și specialiști pentru realizarea acțiunii „PLAFAR-VOREL”. Totodată, la inițiativa Direcției sanitare județene toate circumscripțiile sanitare din județ au colectat, începînd din primăvară, o importantă cantitate de plante și așteaptă să le pună la dispoziție pentru prelucrare... S-a implicat cu aceeași seriozitate, putînd ajuta la asigurarea aparatului necesare și chiar a chimiștilor necesari (pînă ce laboratoarele vor obține schemă proprie) conducerea Centrului de cercetări de pe lângă Combinatul de fibre chimice Săvinești, avînd aprobarea, găsînd înțelegerea cuvenită a conducerii Ministerului Industriei Chimice. S-au implicat Direcția generală a agriculturii din județul Neamț, ca și forurile silviculturii, fiind vorba de o idee generoasă, benefică sănătății oamenilor, medicinei, științei și țării întregi.

Cu toate acestea, paradoxul paradoxurilor, nimeni dintre reprezentanții forurilor respective cu care am stat de vorbă nu este optimist. Nu are certitudinea că din toamna aceasta, în anul acesta, laboratoarele vor putea lua ființă, vor putea exista. Termenul de punere în funcțiune a fost 30 aprilie 1982! Deși nu i s-a cerut un leu investiție, deși s-au făcut numeroase intervenții și rapoarte. Ministerul Sănătății încă nu și-a dat acordul, nu și-a exprimat punctul de vedere. Iar fără acordul său, produsele respective nu pot intra în circuitul rețelei sanitare, nici măcar al experimentărilor în spitale și clinici, și cu atît mai puțin al rețelei farmaceutice. Deoarece forul său de specialitate, conducerea Institutului pentru controlul de stat al medicamentului și cercetări farmaceutice tărăgănează cercetarea dosarului trimis de Piatra Neamț, tărăgănează avizele necesare și deplasarea nu a unei comisii, măcar a unui specialist la fața locului. Deși colectivul din orașul moldav a solicitat drept consultanți și colaboratori chiar specialiști în domeniul plantelor medicinale ai Institutului! Nici Oficiul farmaceutic Bacău de care aparține rețeaua de specialitate din jud. Neamț (deși conform Legii sanitare fiecare județ are dreptul la un oficiu farmaceutic propriu) nu dă dezlegarea cuvenită pentru funcționarea laboratoarelor, pentru încadrarea absolut necesară a unor farmaciști.

CICI IORDACHE

Dialog in piața Obor

Blana de iepure reprezintă o valută forte

— Cum e la pensie, Orlando Vasilescu?
— Nu mă mai ajung cu timpul!
— Sînteti președintele comisiei de revizie a Asociației crescătorilor de păsări a municipiului București. Ce vă nemulțamește?
— După cum știți a existat o modă, ca să spun așa, în creșterea nutriilor. Se cistiga foarte bine și au apărut, peste noapte, tot felul de amatori. Goana, s-o numese așa, era după bani. Pe nimeni nu mai interesa păstrarea speciei. Așa s-a făcut cu, în timp, să apară pe piață exemplare care nu aveau nici un fel de valoare. Încet-încet acești negustori, fiindcă asta erau, au dispărut. Au rămas numai acei care într-adevăr știu nu numai să crească nutrii dar au grijă și de specie. De aceea, acum, mulți spun: nu mai merge cu nutriile.

— Să trecem la iepuri!
— Nu trebuie să se repete și la iepuri ceea ce s-a făcut cu nutriile. Vedeti, aici în Obor sînt sute de iepuri. Se vînd și se cumpără. Se cumpără și se vînd. Dar foarte puțini sînt cei care dau randament. Mulți iepuri sînt crescuți, cum se spune, după ureche. Și încă un aspect: am văzut cum mulți sînt sacrificați chiar aici în piață. Blana de cele mai multe ori este ciopîrtită și aruncată. Se uită că blana iepurelui reprezintă valută forte. Ce se este aruncată? Fiindcă, cum spuneam, în goana după bani mulți negustori nu mai au răbdare ca iepurele să ajungă la un an. Numai după un an spicul blănii este foarte bun. În majoritatea cazurilor ei sînt sacrificați la opt-nouă luni.

— Poate sead în greutate?
— Cine susține acest lucru? Iepurele la opt-nouă luni ajunge la două-trei kilograme. La un an, dacă este îngrijit așa



cum scrie la carte, poate ajunge pînă la cinci kilograme. Eu vă arăt la mine acasă, la Mogoșoaia, exemplare care într-un an ajung pînă la opt kilograme!

— Cum ați ajuns la asemenea performanțe?

— Iepurele, în ciuda aparențelor, este un animal dificil. Ca să obții rezultate trebuie să respecti și să aplici cîteva reguli de bază. Care ar fi ele? În primul cînd o turajare corectă. Apoi, păstrarea speciei și bineînțeles să se păstreze curățențele acolo unde sînt crescuți. Dacă ar fi să dezvolt fiecare dintre aceste idei aș putea spune că este o mare deosebire între iepurele în starea lui de sălbăticie și cel domestic. Dacă primul își găsește și își procură, să spunem așa, singur hrana, cel de casă și-a pierdut această „indeletnicie”. Mulți cred că el poate crește în grădina și își rezolvă de unul singur hrana. Este, de la început, o mare greșală. Iepurele nu este un animal molțuros. Îi trebuie iarbă și lucernă în stare proaspătă și din cînd în cînd cîte un pumn de grăunțe. Dar toate acestea să i le dea omul. De curînd, în două locuri din țară se prepară și furaje speciale pentru hrana iepurilor. Trebuie respectate întocmai și orele de masă. Ca orice rozător el se hrănește mai mult noaptea. Deci mîncarea de seară este cea mai importantă. Mulți dintre crescători uită acest lucru și dau de mîncare animalelor dimineața. Cît consumă un iepure? Relativ puțin. Pe zi, două pînă la trei sute de grame de iarbă proaspătă. Eu le dau o dată pe săptămînă și cîte un pumn de grăunțe.

— Ajungem unde am început. La rasă...

— Și la iepure, ca dealtfel la toate speciile de animale și păsări, trebuie păstrată linia tehnologică. Dacă tot crescem iepuri atunci trebuie să fim atenți ca să obținem atît carne cît și blană.

— Afirmați că blana iepurilor în momentul de față nu este valorificată...?

— Indicațiile conducerii de stat sînt foarte bune. Întîlnesc și dau posibilitate tuturor amatorilor să crească pe lângă casa animale. Este prevăzut și modul cum să fie valorificate blănurile. Dar factorii de decizie și de răspundere au cam neglijat acest capitol. Desigur, dacă ești un bun crescător de iepuri nu poți și nu-ți poate pretinde nimeni — fiindcă este o meserie și asta — să fii și un bun tăbăcar. Tăbăcarii se întîlnesc din ce în ce mai greu. Ar trebui, în cel mai scurt timp, pe lângă centrele de preluare a blănurilor să se înființeze și tăbăcării, cu oameni pricepuți. Numai așa iepurii vor fi valorificați în totalitate.

SORIN POSTOLACHE

IONESCU-DIMBOVIȚA

„Nu am nevoie decît de 6 luni”

Sîntem astăzi în măsură să răspundem celor ce ne-au scris sau ne-au telefonat, interesîndu-se de soarta și proiectele inginerului N. Ionescu-Dimbovița, omul care, în urmă de 4-5 ani, stîrnea atît de multă senzație printr-o metodă de diagnostic și tratament al bolii canceroase. Cititorii noștri își amintesc poate că prin mijlocirea revistei Flacăra și cu sprijinul unor înalte foruri științifice, Ionescu-Dimbovița a făcut o demonstrație publică, prezentînd cu succes deplin procedeu său de serodiagnoză și că, pentru continuarea și perfecționarea investigațiilor, pe strada Horatiu din București a fost amenajată o clădire ce urma să devină centru metodologic. La ora respectivă am fost incredințați că vom fi martorii unor realizări de excepție, că pe baza unor noi direcții de cercetare se va deschide un alt capitol în bătălia pentru sănătate. Din păcate însă cursul evenimentelor n-a avut finalitatea dorită, întreaga acțiune fiind sugrumată de pertractări obositoare, de tergiversări nefondate ce ne-au adus multe deziluzii și amărăciune. Ne-am spus atunci părănera, arătînd că vina pentru întreruperea lucrărilor aparține cu deosebire cercetătorului, incorecvenței sale dezarmante.

La rugămintea inginerului N. Ionescu-Dimbovița, exprimată deseori și prin tot felul de căi, acum cînd datorită prelungitei sale stări de refuz al cooperării toate porțile i s-au închis, conducerea rețacei „Flacăra” a decis să mai încerce o dată. Ne-am propus astăzi să reinnoim firul speranțelor. Cu aceste gînduri am revenit în locuința inginerului Ionescu-Dimbovița, în modesta sa căsuță, în acest colț rustic al orașului, unde cercetătorul octogenar își duce viața sa austeră în compania unor dulci ce rețează gustul de aventură chiar celor mai temerari vizitatori.

Gazda ne-a mărturisit de la bun început că socotește vizita noastră de foarte bun augur și că este sigur că există toate șansele pentru reluarea colaborării și cercetărilor:

— Să uităm ce a fost și să ne gîndim că important este să facem totul pentru a începe în condiții optime experimentele. Miza e prea mare. S-a spus despre mine că sînt o persoană dificilă, un om sucit, încăpăținat, nedecis, mi s-au adus asemenea reproșuri chiar de către „Flacăra”,

publicația care a luptat atît de mult pentru ca cercetările mele să fie cunoscute și valorificate. E adevărat, nu sînt un ins comod, bătrînii au curiozitățile lor, sînt uneori poate prea exigent și suspicios. Dar nici o clipă nu mi-a trecut prin cap să abandonez lucrarea și toată vremea, atunci ca și acum, n-am avut decît o singură dorință: să fiu de folos științei românești, să lucrez zi și noapte pentru a face evidentă eficiența și valoarea metodei mele. După cum se știe, grație numai și numai deosebitei înțelegeri a tovarășului Nicolae Ceaușescu față de problemele noului și a dragostei sale față de speranța legată de ajutorarea sănătății oamenilor mi s-a acordat titlul de cercetător principal gr. I și mi s-a pus la dispoziție o clădire pe str. Horatiu nr. 8 pentru ca aici să-mi continui experiențele și tratamentele. Din păcate însă nici pînă astăzi sobele n-au fost racordate la conducta de gaze naturale (asa cum se prevăzuse în proiect) cu toate că arzătoarele au fost instalate. Ce pot face în această situație? Să demontez arzătoarele și să cumpăr lemne? Cum să-mi consult și să-mi execut lucrările iarna? Am arătat apoi că pentru efectuarea unor tratamente hipertermice am nevoie de băi speciale. În cazurile existente pacientul intră numai pe jumătate, deci imersiunea nu e completă. Am arătat de asemenea că tratamentul nu presupune o simplă îmbăiere în apă fierbinte, ci reclamă băi încrucisate în cîmp magnetic, sau ceea ce presupune o instalație specială. Dar prima urgență o constituie introducerea gazului metan. De îndată ce acesta va arde în sobe voi începe să lucrez. Nu am nevoie decît de 6 luni pentru a demonstra importanța, eficiența și valoarea metodei mele!

— Vă amintesc că tot ce notez va fi încredințat tiparului, iar de eventualitatea neîndeplinirii a ceea ce făcînduți veți putea fi făcut răspunzător față de orice cetățean care crede și are nevoie de tratamentul dumneavoastră.

— Excelent! Dacă e nevoie, vă pun la dispoziție și un angajament scris și semnat.

— Da, Este nevoie. Vă rog să-l scrieți și să-l semnați. Ce s-a mai întîmplat de cînd nu ne-am mai văzut?

— Vă asigur că n-am stat cu brațele în-

crucisate. În tot acest răstimp mi-am continuat cercetările cu mijloacele modeste de care dispun și am căutat să fiu la curent cu tot ce s-a realizat în lume în legătură cu terapia cancerului. Am aflat nu fără regret că situația nu este deloc îmbucurătoare. Mă gîndesc în primul rînd la faptul că realitatea a dezmințit valoarea unor procedee și medicamente de la care s-a așteptat atît de mult. Am aflat mîhnit că interferonul produce cancer la oase și că laserul și laetrilul (celebrul extract din migdale) sînt departe de a aduce leucurea maladiilor neoplazice. Într-un recent interviu, noul director al Organizației Mondiale a Sănătății a arătat că cel mai important lucru îl constituie la ora actuală depistarea precoce a bolii. Sau ceea ce am obținut cu prin metoda serodiagnosticării. Reamintesc că procedeu a demonstrat o precizie de 100% în depistarea cancerului, așa cum o dovedesc experiențele efectuate în mai multe unități spitalicești (Spitalele „Grivița Rosie” și „Fundeni”, Spitalul de copii, Institutul de geriatrie) și mai ales testul public desfășurat la Spitalul „Filantropia”. Și tot între timp realitatea a mai confirmat cîteva din ipotezele mele privind elementele cancerigene din natură și alimentație. Iată, o recentă lucrare sosită din R.F.G., „Schweinefleisch und Gesundheit”, confirmă ipoteza mea că în carnea de porc există substanțe oncogene.

— Nicolae Ionescu-Dimbovița, cu tot respectul pe care vi-l datorăm și toată nădejdea că veți face lumină în acest domeniu vă amintim că mai mulți cercetători români au rezultate de excepție în tratarea cancerului. Între timp s-au clarificat lucrurile și sînt recunoscute în lume și în țară rezultatele cercetării dr. Leontopol. Continuă, și credem cu succes, investigațiile lui Ioan Dinu, dr. Mihai Dănilă deține el însuși rezultate notabile. La Drobeta-Tr. Severin, dr. Gheorghe Neagoe propune lucrări noi în oncologie. Iulică Voinea așteaptă la Arad înțelegere și recunoașterea dorinței sale de a fi de folos științei și oamenilor. Rețineți, nu sîntei singurul, vremea trece și ce vă pretindem noi e să vă faceți datoria față de bolnavi și de cei ce v-au acordat ajutorul lor ireversibil.

— Concluziile le voi comunica peste șase luni. Acordați-mi acest răgaz. Dacă nu voi prezenta rezultatele promise, aveți tot dreptul să credeți ce vreți despre mine. Să mă considerați chiar un șarlatan. Dar nu se va întîmpla așa. Vă asigur!

LIVIU TIMBUS

„În biologie și patologie celulară, nivelul de cercetare, în România, este unul de frunte“

Este greu să stai de vorbă cu un savant? Chestiunea ar trebui probabil pusă altfel: dacă ne putem îngădui să-i deranjăm cu fel de fel de curiozități ale noastre. Dar ne scuzăm față de noi înșine, în spatele argumentului că nu este cel mai acuzabil lucru a vrea să știi ce fac și ce gîndesc savanții.

I-am căutat, fiind la New York, pe George Palade. Cunoștința noastră comună, Barbu Niculescu, l-a găsit în acest sens. Era plecat, în Colorado dacă am înțeles bine. Pentru un timp care depășea mult timpul meu de sedere în S.U.A. Citeva întrebări și o casetă. Prietenul meu Lucian Cernat de la Biblioteca Română din New York l-a așteptat pe profesor la întoarcerea sa la New Haven. A prezentat întrebările, iar banda de casetofon mi-a parvenit cu câteva zile în urmă, în timp ce profesorul era în drum spre București. Iată, transcrise cuvînt cu cuvînt, răspunsurile sale.

— Vă rog, vorbiți-ne despre activitatea dumneavoastră din urmă, la ce a lucrat, ce a publicat, de ce probleme s-a ocupat George Palade în ultima vreme?

— Eu și colaboratorii mei ne-am ocupat în ultimul timp de o serie întreagă de probleme, care în mare măsură reprezintă continuarea preocupărilor din ultimii ani.

Un subiect important de cercetare este biogeneza membranelor celulare și descifrarea mijloacelor întrebunțate de celulă ca să reculegă traficul proteinelor și membranelor în interiorul celulelor. De asemenea — reciclajul membranelor, în interiorul celulei. Acestea sînt probleme importante care au apărut la orizontul cunoașterii noastre numai în decursul ultimilor ani. În momentul de față sînt într-o fază activă de cercetare într-o serie întreagă de laboratoare. Nu numai în laboratorul nostru ci și în alte laboratoare din lume. În afară de probleme de biogeneza de membrană, ne preocupăm în momentul de față de perfecționarea mijloacelor de izolare a componentelor subcelulare, utilizînd mijloace specifice chimice. De obicei anticorpi pentru izolarea de fracțiuni celulare omogene necesare obținerii de date biochimice și morfologice de încredere în domeniul acesta de cercetare. Aceasta este de asemenea un proiect de cercetare nou care rămîne să se dezvolte în viitor, aflat abia la începutul lui. Continuă să ne preocupe detaliile procesului de secreție de proteine și în colaborare cu profesorul Nicolae Simionescu și cu Maia Simionescu, cu colaboratorii lor de la Institutul de biologie și patologie celulară din București continuăm să lucrăm pe endotelul vascular. Biologia, structura, biochimia și funcția endotelului vascular, care, în momentul de față și în viitor în special, promite să fie un obiect de cercetare de mare importanță în majoritatea bolilor serioase.

— Sînteți medic, v-aș ruga să vă spuneți opiniile în legătură cu următoarea chestiune: cit de mult a reușit medicina să fină pasul, prin descoperirile și perfecționările mijloacelor curative și profilactice, să răspundă nevoilor reale de sănătate ale omului de astăzi?

— În foarte largă măsură progresele făcute în medicină, în dezvoltarea și aplicarea antibioticelor, a reușit să controleze bolile infecțioase, care în trecut reprezentau una din problemele majore în patologia umană. În momentul de față în țările cu servicii de sănătate avansate, bolile infecțioase reprezintă o minoritate a afecțiunilor ce lovesc publicul și în unele cazuri sînt pur și simplu exemple de patologie excepțională. Rezultatele în alte domenii sînt tot așa de impresionante. De pildă, posibilitatea de a elimina, în prezent există condiții economice favorabile, aproape toate bolile de nutriție.

Rezultatele în momentul de față încep să fie promițătoare și substanțiale în ceea ce privește controlul bolilor vasculare, în chiar controlul hipertensiunii, care este una din cauzele importante ale patologiei vasculare. Progresele în alte domenii sînt mai puțin impresionante. Progrese s-au înregistrat și se realizează în zilele noastre în domeniul cancerului, dar sîntem încă foarte departe de a ajunge în privința asta la o soluție satisfăcătoare. Pur și simplu în aceste boli, capitolul nostru de cunoștințe de bază în momentul de față nu este suficient de dezvoltat ca să ne permită să obținem o procedură de cură a maladiilor respective, eficientă și de încredere. Nu am atins nivelul la care cunoștințele de bază reprezintă o masă critică necesară pentru obținerea unei soluții satisfăcătoare a problemelor respective. Ne trebuie încă ani de cercetare ca să ajungem la nivelul la care ne aflăm cînd a fost posibil să rezolvăm problema bolilor infecțioase.

— Sînteți laureat al Premiului Nobel. Aș vrea să vă referiți, în această calitate, la rolul savantului în lumea de azi, la ce poate și ce trebuie să facă el în interesul unei vieți mai bune și mai drepte pe pămînt.

— Un laureat al Premiului Nobel nu are datorii mai numeroase și mai intense

decît restul cetățenilor lumii. Singurul lucru care îl deosebește de restul cetățenilor lumii este că, pe drept sau pe nedrept, atrage mai mult atenția publicului. Și, pe baza asta, poate, natural, să-și exprime părerile și să încerce să influențeze mersul lucrurilor. Un laureat al Premiului Nobel poate interveni cu eficacitate în organizarea cercetării științifice, în țara lui de bază. Poate interveni cu eficacitate în organizarea cooperării în cercetare științifică la nivel internațional. Asta este de fapt ceea ce fac, în cazul colaborării mele cu institutele de cercetări din România. Dincolo de nivelul acesta și deci cu mai puțină competență, și cu mai puțină efica-

pare, eu trebuie rezolvat de medicină în termenul cel mai scurt pentru a interveni decisiv în favoarea îmbunătățirii sănătății oamenilor?

— În țările avansate din America de Nord, Europa, America de Sud problemele privesc înainte de toate bolile vasculare, tulburările de circulație, cu infarct miocardic sau infarct cerebral, ca exemple. După asta, cancerul care este o problemă ale cărei dimensiuni cresc în loc să scadă. Și după asta o altă serie întreagă de boli degenerative, cu uanță mai puțin serioasă. Din punct de vedere al gravității, al consecințelor economice, al numărului de persoane afectate. Dar în țările puțin dezvoltate, în special în țările tropicale, problemele serioase sînt încă legate de bolile infecțioase și de boli parazitare pentru care în momentul de față țările respective nu sînt suficient de bine echipate din punct de vedere științific, din punct de vedere al resurselor economice, ca să izbutesc să aducă bolile la un nivel de control adecvat. În afară de acestea există, natural, o serie întreagă de probleme legate de boli infecțioase obișnuite ca și de boli de nutriție într-o serie de țări. De aici de la latitudine la latitudine, și de la

latitudine, ceea ce înseamnă nu tratament preventiv sau curativ eficace.

— Domnule profesor, mi-ar face plăcere să vă aud vorbind despre România, despre prietenii dumneavoastră din București și din celelalte regiuni ale țării. Trebuie să aveți mulți prieteni.

— Desigur am mulți prieteni pentru că mi-am făcut studiile în țară și natural că am legături strînse cu foștii mei colegi. Și legăturile strînse încep din liceu. Am făcut liceul în Buzău, la școala care se cheamă azi „Bogdan Petriceicu Hasdeu”. Sînt încă în legătură cu foștii mei colegi din liceu și foarte des cînd vin la București în vacanță, mi scriu, îmi trimit des știri. Cel mai activ dintre ei este doctorul Iancu Dragomirescu care este, să zic așa, purtătorul lor de cuvînt.

Ceea ce mi se pare mișcător este că de seori cînd mă duc în țară îi întîlnesc, ne ducem într-o seară la un restaurant, la o bodegă. Și cine vine să la parte la ocaziile acestea cu foștii lui elevi este foștii director, profesor de limba și literatura germană la liceul din Buzău, domnul profesor Sava Anghel care, în momentul de față, are 88 de ani. Acum câteva zile am primit o scrisoare de la un grup de foști colegi de liceu care se duseseră la o masă comună și printre iscăliturile respective era și o notă de la profesorul Sava Anghel. Remarcabil și bine se ține ca luciditate, intelect.

Pe urmă, natural, păstrez legăturile cu foștii mei colegi de la facultatea de medicină. Am avut norocul să fim într-o serie bună, cum se zice, și printre colegii mei din acei ani, sau din ani foarte apropiați, este doctorul Ion Jivăra, profesor de chirurgie infantilă, regretatul profesor Ion Bruckner, profesor de medicină, Vlad Voiculescu, profesor de neurologie, și o serie întreagă de alte nume. Am fost în legături bune, multă vreme, cu foștii mei profesori sau cu șefii mei din spitale, ca de pildă doctorul Balș despre care am amintiri foarte plăcute, profesorul Burghel, profesorul Lupa, natural, profesorul Reiner, și în special profesorul Grigore Pop care a urmat profesorului Reiner și care a avut, ca și profesorul Reiner, o mare influență asupra dezvoltării mele în perioada inițială a carierei în medicina științifică. După cum vezi o colecție întreagă. Pe urmă, natural, profesorii de la alte universități, fără să mai vorbesc că sînt în legătură foarte strînsă cu Nicolae Simionescu și cu cercetătorii mai tineri decît ei din institutul lor.

Problema este cum să utilizăm relațiile acestea ca pe de o parte să întărim experimentul Simionescu care pînă în momentul acesta merge foarte bine, iar pe de altă parte să-l duplicăm, în alte domenii și nu numai la Facultatea de medicină din București, universitatea din București ci și la alte universități din țară. Pentru că în domeniul respectiv în biologie și patologie celulară, ca rezultat al activității, al institutului din București, se poate spune că nivelul de cercetare în România este un nivel de frunte, ca model. Și ar fi foarte frumos să fie cit mai multe lucruri și în alte domenii de cercetare științifică. În alte domenii — genetica, al biochimiei, neurofiziologiei, fără să mai vorbim de domenii clinice.

— Vă mulțumim.

NEAGU UDROIU

Născut în Iași la 19 noiembrie 1912; părinții — Emil Palade și Constanța Cantemir.

Studiile — la Liceul „Hasdeu” din Buzău și apoi la Universitatea din București.

Între 1935 și 1945 a făcut parte din corpul profesoral al Facultății de medicină din București. A activat, în cadrul Universității „Rokkefeller” ca cercetător, profesor asociat și apoi ca profesor de biologie celulară. Din 1973 este profesor la Universitatea Yale.

Este membru al Academiei americane de arte și științe și al Academiei naționale de științe.

În 1966 a fost distins cu Diploma „Albert Laske” și în 1970 cu Premiul Hurwitz.

A primit în 1974 Premiul Nobel pentru medicină.



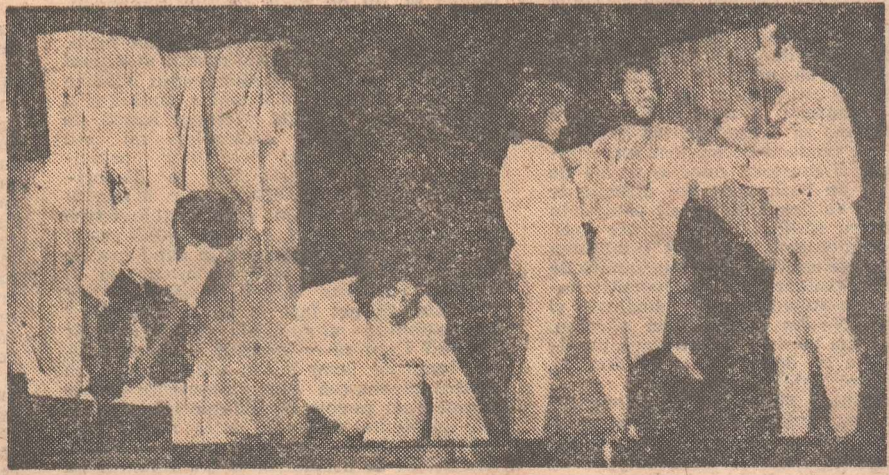
citare deci, un laureat al Premiului Nobel își poate da părerea în probleme de organizare socială și de organizare politică, dar șansele lui de a influența politicienii care în ultima instanță controlează soluția problemelor la nivelul acesta sînt relativ modeste. Totuși, un om de știință nu trebuie să se descurajeze. El este un luptător. Prin umare, dacă șansele sînt modeste trebuie să persiste în speranța că probleme foarte serioase, ca, de pildă, cursa înarmărilor nucleare, sau ca de pildă inegalitatea economică inegalitatea în distribuția de resurse, ca de pildă inegalitatea în nivel de instrucție publică, culturalizare, toate păcatele acestea trebuie reduse în dimensiune și pînă la sfîrșit eliminate, poate, într-o generație, două, trei sau nouă.

— Care sînt, după părerea dumneavoastră, principalele centre de atenție ale medicinei în momentul de față? Ce vi se

longitudine la longitudine, pe harta lumii problemele majore sînt foarte deosebite. Problemele majore în țările puțin dezvoltate sînt mai ușor de rezolvat decît în țările avansate, numai că țările în dezvoltare nu au mijloacele respective pentru a rezolva problema bolilor infecțioase și au nevoie de ajutorul țărilor avansate ca să poată rezolva problema acestor boli infecțioase, a bolilor tropicale, de natură parazitara și așa mai departe. În țările înaintate bolile degenerative de cafe am amintit sînt soluționabile, dar după cum am menționat înainte nu avem în momentul de față încă suficiente cunoștințe să ajungem la soluții logice și eficiente în controlul și tratamentul lor. Se face în fiecare an situația. Ea se îmbunătățește în special în cazul maladiilor vasculare de la an la an. Statisticile sînt foarte promițătoare, dar sîntem încă la nivel de tratament simpto-

Universul în imagini

„CABALA BIGOTILOR”, celebra piesă a dramaturgului sovietic Mihail Bulgakov — pusă în scenă și la Teatrul Mic din București — într-o versiune inedită pentru spectatorii din România: recenț. pe scena Casei de cultură din Breaza, trupa teatrală „MEGA-POBEC” din departamentul Eure (Franța) a prezentat această piesă. Intîlnirea dintre talentații artiști francezi și publicul de pe Valea Prahovei s-a bucurat de un deosebit succes, fapt relevat de aplauzele datorite cu căldură și la scena deschisă.



Flacăra Redacția: București, Piața Scintei 1, căsuța poștală 3 312, cod 71341. Telefoane: 17 60 10, 17 60 20. Interioare Secția social-politică și științifico-economică (Nicolae Grigore-Mărășanu, Dumitru Eliade, Lionel Nițescu, Liviu Timbus, Horia Pătrașcu, I. D. Goia, Mihai Pelin) — 14 57, 25 66; Secția cultură-invățămînt (Ilie Purcaru, Victor Niță, Adrian Dohotaru, Tania Radu) — 26 00, 25 60; Secția scrisori, probleme cetățenești (Răzvan Bărbulescu, Mihai Stănescu, Cici Iordache, Marga Nedelea, Mircea Bunea, Georgeta Ștefănescu, Emanuel Valeriu, Dorin Gherghinescu) — 25 58, 21 30; Secția reportaj, urgențe, cenaclu, sport, secretariat, foto (Ovidiu Ioanțoiaia, Dan Birlădeanu, Tudor Octavian, Constantin Baloclu, Dumitru Graur, Oprea Georgescu, Gheorghe Amuza, George Cușnăreanu, Elena Ghera, Aurel Mihailopol, Vasile Măneac, Constantin Dragomir, Sorin Postolache) — 14 57, 25 59, 21 23, 25 69, 25 42; Secretar responsabil de redacție — Nicolae CRISTACHE — 17 60 10 interior 25 50; Redactor șef adjunct — Nicolae ARSENIU — 17 60 10 interior 21 28; Redactor șef — 17 60 10 interior 20 02. Tipar executat la Combinatul poligrafic „Casa Scintei”. Cititorii din străinătate se pot abona adresîndu-se la ILEXIM — Departamentul Export Import Presă, P.O. Box 136-137, telex 11126 București, strada 13 Decembrie.

Redactor-șef: ADRIAN PĂUNESCU